

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр., Є.Т.Голівець, пров. бібліотекар

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 38 (134)

(огляд матеріалів ЗМІ за 16 – 22 вересня 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	18
Міжнародна підтримка України	20
<i>Політико-правова допомога</i>	20
<i>Військова допомога</i>	24
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	28
Плани врегулювання. Переговорний процес	34
Відновлення України від наслідків російської агресії	44
Внутрішньополітична повістка США та Україна	47
<i>Питання допомоги Україні</i>	47
<i>Вибори президента США - 2024</i>	53
Коментарі зарубіжних політиків	58
Реакція представників української громадськості	70
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	75
Експертні оцінки	77
Додатки	89
<i>Додаток 1</i>	89
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №631/2024	89
<i>Додаток 2</i>	91
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №633/2024	91
<i>Додаток 3</i>	108
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №634/2024	108
<i>Додаток 4</i>	121
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №635/2024	121
<i>Додаток 5</i>	126
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №641/2024	126

Офіційна діяльність Президента України

Вже на наступний тиждень готуємо План перемоги для представлення союзникам – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні майже весь день – воєнні питання передусім. Була доповідь Головкама Сирського – тривала розмова на початку дня, і щойно говорили з ним за підсумками дня. Вже більш ніж сотня боїв від початку цієї доби. Найбільше – Курахівський напрям, Покровський. Захищаємо позиції. Окремо й детально щодо Курської операції, і кожного дня діємо саме так, як передбачали. Я хочу подякувати кожній нашій бригаді, кожному підрозділу за злагоджені кроки й реальну стійкість. Підписав сьогодні й кілька указів про відзначення наших воїнів – і це саме учасники Курської операції – державними нагородами. Пишаюся кожним!

Провів засідання Ставки. Детально – по захисту енергетичних об'єктів. Фізичний захист, відповідні будівництва, ППО та РЕБ. Доповідав Прем'єр-міністр, енергетичні компанії. Була також змістовна доповідь розвідки щодо ситуації в армії окупанта та на його території, у його народі. Для нас важливо, що в Росії погіршується сприйняття війни – сприйняття результатів путінської політики. Працюємо над тим, щоб реальність усе ж таки подолала російську державну пропаганду. Звичайно, готуємось і до тих речей, які Росія збирається робити далі в боях на фронті. Незмінно працюємо, щоб Україна мала достатньо сил і засобів для виробництва й постачання дронів. Хоч би як у світі змінювалася ситуація, змінювалися обставини, українські воїни мають отримувати все те, що необхідно для успішних наших захисних і активних дій. Забезпечення дронами – це не просто щось тактичне, це стратегічний пріоритет, і я дякую всім, хто із цим працює. А особливо тим, хто допомагає нашим військам освоїти нові тактики роботи з дронами.

І протягом усього дня в різних форматах – наради з підготовки нашого, українського, Плану перемоги. Реальне наповнення всіх пунктів. Військове наповнення, політичне, дипломатичне, економічне. Залучені ключові особи за кожним напрямом. І необхідні для України кроки вже визначені, абсолютно чітко. Те, що може дати нам максимально сильні позиції для наближення миру – реального, справедливого миру. Для кожного кроку є й чіткий перелік пунктів, що саме необхідно, що саме працюватиме на посилення. Жодної неможливої речі там немає. Більш ніж на 90 % усе виписано. І в комплексі цей пакет може забезпечити правильний розвиток ситуації не тільки для України, а й для всіх у світі, хто цінує міжнародне право. Вже на наступний тиждень ми готуємо План перемоги для представлення союзникам. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №631/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про присвоєння А. Костирі звання Герой України: Указ Президента України №632/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» КОСТИРІ Артему Петровичу – підполковнику служби цивільного захисту (помертно). (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №633/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

ДСНС України в будь-яких обставинах завжди віддана місії рятувати життя – Президент ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День рятувальника Президент Володимир Зеленський зустрівся з особовим складом Державної служби України з надзвичайних ситуацій, привітав зі святом і відзначив державними нагородами.

Він наголосив, що сьогодні професійне свято всіх, чия робота й покликання – берегти життя.

«Хоч би що відбувалося, ДСНС України завжди допомагає, і завжди – оперативно. Завжди віддано саме цій місії, найголовнішій, – рятувати життя», – зазначив Глава держави.

Президент оглянув зразки автомобільної та роботизованої техніки. Зокрема, міністр внутрішніх справ Ігор Клименко та голова ДСНС Андрій Даник доповіли про використання надводних дронів і роботизованих комплексів для знешкодження мін.

Володимир Зеленський повідомив, що за час повномасштабного російського вторгнення українські рятувальники понад 170 тис. разів виїжджали на місця обстрілів і ліквідували більш як 20 тис. пожеж, а сапери ДСНС знешкодили понад пів мільйона вибухонебезпечних предметів.

Унаслідок російської агресії загинули 97 працівників ДСНС, 395 були поранені, ще четверо перебувають у російському полоні.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять усіх, кого Україна втратила через війну.

Рідним загиблого Героя України, підполковника служби цивільного захисту Артема Костирі Президент вручив орден «Золота Зірка». Підполковник понад 70 разів брав участь у ліквідації наслідків російських обстрілів. Після деокупації Харківщини організував відновлення майже сотні пошкоджених пожежно-рятувальних підрозділів. Завдяки йому вдалося евакуювати понад 2400 людей. Артем Костиря загинув цього року 13 липня під час ліквідації наслідків ворожого обстрілу, коли російські окупанти завдали повторного удару балістичною ракетою.

Глава держави також відзначив працівників ДСНС орденами «За мужність» II і III ступенів та орденом Данила Галицького.

Крім того, у присутності Володимира Зеленського відбулося нагородження лауреатів Всеукраїнської акції «Герой-рятувальник року». Відзнаки отримали восьмеро українців та українок:

Щелепно-лицевий хірург «Охматдиту» Олег Голубченко. 8 липня цього року під час російського ракетного удару він проводив операцію. Медтехніка вийшла з ладу, але хірург знайшов альтернативні варіанти підтримки дихання та виніс дитину в укриття. Попри поранення допомагав рятувальникам і волонтерам розбирати завали лікарні.

Курсант Харківського національного університету внутрішніх справ Артем Макаров. Цього року у квітні врятував восьмирічного хлопчика, якого намагалася втопити власна мати.

Поліцейський офіцер Новописької громади Андрій Бібик. В одному із сіл помітив густий дим біля будинків. Горіла господарська будівля, вогонь міг поширитися на хати. Андрій Бібик урятував 13-річну дівчинку, немовля та двох собак.

Фахівець відділення персоналу ДСНС у Запорізькій області Юлія Оголіхіна. Під час відпочинку помітила в басейні дитину, яка тонула. Вона витягла дівчинку з води та надала першу медичну допомогу.

Військовослужбовець ЗСУ Андрій Лубенець. Важко поранений на війні, у вересні торік поблизу ставка почув крик 17-річного хлопця. Попри ушкоджену ногу Андрій доплив до нього та однією рукою штовхав 20 метрів. Патрульні поліцейські допомогли витягти хлопця з води та реанімувати.

Електромонтажник будівельного гіпермаркету Ігор Калашник. У травні цього року після влучання російських авіабомб у гіпермаркет повністю знеструмив будівлю та допоміг евакуюватися чотирьом відвідувачам із задимленої зони. Крім того, витягнув із приміщення генераторні діжки з паливом, щоб запобігти новому вибуху.

Радіотелефоністка ДСНС Поліна Шолох. Перебуваючи на автомійці, почула крики жінки. Поряд із нею лежав хлопчик без ознак життя, якого дістали зі зливної ями. Поліна негайно розпочала серцево-легеневу реанімацію, і через кілька хвилин хлопчик дихав.

Вчитель фізкультури Олександр Жук. Біля озера почув крики про допомогу та побачив трьох дівчат у воді. Одна з них була вже без свідомості

й тягнула подругу на дно. Олександр урятував двох із води, а третя дівчина змогла дістатися берега самотійно.

Підготовлено хороший, сильний зміст військового пакета Плану перемоги – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні. Перше – нарада щодо військового наповнення нашого Плану перемоги для України. Разом працював із військовим командуванням. Підготовлено хороший, сильний зміст для військового пакета – саме того, що може відчутно зміцнити Україну згідно з Планом перемоги.

Друге – провів нараду щодо нашого флоту F-16. Разом із командуванням Повітряних сил. Є чітке розуміння кроків, як збільшити кількість бойових літаків в Україні та пришвидшити тренування наших пілотів. Усі завдання для Повітряних сил України, для Міністерства оборони України визначені.

Разом із Прем'єр-міністром України заслухали сьогодні нові стратегії роботи двох урядових інституцій – Міністерства розвитку громад та територій і Міністерства у справах ветеранів. Доповідали віцепрем'єр-міністр Кулеба та міністр Калмикова разом зі своїми командами. Стратегії амбітні, але головне, щоб люди реально відчували результати роботи міністерств і уряду загалом. Окремо обговорили з Денисом Шмигалем енергетичні та інші ключові питання.

Були доповіді щодо ситуації в Сумах та області. Після російських ударів по енергооб'єктах є відключення. Місто Суми, райони області. Зараз працюють ремонтні бригади. Створений Координаційний штаб. Я дякую всім, хто залучений до відновлювальних робіт: і енергетикам, і обласній владі, і місцевій владі, усім працівникам ДСНС.

І ще одне.

Сьогодні в Україні – День рятувальника. День усіх наших людей, які працюють виключно для того, щоб рятувати життя інших. Я подякував сьогодні всьому колективу ДСНС України, кожному й кожній, хто допомагає. Відзначив також державними нагородами. І зараз я хочу особисто подякувати тим рятувальникам, хто особливо відзначився саме зараз, саме цими днями. Це Євгеній Хорунжий – рятувальник із Харківщини, сержант, уже п'ять років працює в ДСНС і постійно залучається до ліквідації наслідків російських ударів. Це Олександр Агудов – капітан служби цивільного захисту, уже 13 років у Службі порятунку, Донеччина. Володимир Морозов – майстер-сержант, Сумщина. У ніч на сьогодні брав участь у ліквідації наслідків російського удару по Конотопу й завжди активний у захисті людей. Андрій Житков – майстер-сержант, Донеччина. Працює у найбільш небезпечних прифронтових районах, допомагає в евакуації людей, рятує

після ударів. Володимир Пискун – майстер-сержант, Херсонщина. Вже 14 років у ДСНС, справді фахова людина. І сапери ДСНС України – це Олег Філіппов, це Микола Лінцов і Олександр Гуменчак. Результативні хлопці. Я дякую вам та всім вашим колегам! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №634/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Вже повністю підготовлений наш План перемоги; найголовніше тепер – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Передусім я хочу подякувати сьогодні нашим воїнам, які забезпечують нашу, українську, далекобійність. Дуже важливий результат є за минулу ніч на території Росії, і саме такі речі послаблюють ворога. Я дякую всім, хто залучений. Така влучність, що надихає. Наші спеціальні служби: Служба безпеки, ГУР, Сили спеціальних операцій – дякую!

Сьогодні були дві доповіді Головкама – спочатку тривала доповідь щодо всіх напрямків наших дій. Нашої оборони, наших наступальних кроків. Генерал Сирський доповів щодо змін ситуації в Курській області та нашої на це реакції. Сильної реакції. Кожен наш підрозділ там – молодці! Утримуємо ситуацію на нашому плацдармі в межах розрахунків. Максимальна увага і напрямкам на Харківщині та Донеччині – усьому нашому сходу. Покровськ, Торецьк, Курахове. Ми працюємо над посиленням, і це стосується і зброї, і особового складу.

Сьогодні ж говорив із міністром фінансів України й із секретарем РНБО щодо коштів на ключові державні потреби, на оборону. Ми маємо забезпечити все, що необхідно Україні.

Багато сьогодні було роботи з нашою командою міжнародників – ми готуємо зустрічі з партнерами, перемовини. Пріоритет – не тільки реалізувати все, про що ми вже домовились і що поки гальмується на етапі логістики, але й більш стратегічні речі. Ми маємо чіткі завдання щодо комплектації бригад – це техніка, це навчання. Досі ще не повністю виконані всі обіцянки щодо ППО, які звучали в межах саміту у Вашингтоні. І це важливо – саме зараз, саме на початку осені мати більше результатів для повітряного щита.

І сьогодні вже можна сказати, що вже повністю підготовлений наш План перемоги – усі пункти, усі ключові акценти, визначені необхідні додатки з деталями до Плану. Все опрацьовано. Найголовніше тепер – рішучість реалізувати.

Немає й не може бути жодної альтернативи миру, жодного заморожування війни чи будь-яких інших маніпуляцій, які просто перенесуть російську агресію на інший етап. Нам потрібна надійна й тривала безпека для України, а отже – усієї Європи.

Саме заради цього працюємо.

Я дякую всім, хто допомагає! Слава всім нашим воїнам, слава нашому народу! (...).

Про відзначення державними нагородами України членів національної збірної команди України на XVII літніх Паралімпійських іграх 2024 року: Указ Президента України №635/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

Про внесення змін до Положення про державні стипендії чемпіонам і призерам Олімпійських, Паралімпійських та Дефлімпійських ігор: Указ Президента України №636/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення стипендій Президента України дітям журналістів, які загинули у зв'язку з виконанням професійних обов'язків: Указ Президента України №637/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Президент відзначив українських паралімпійців та їхніх тренерів державними нагородами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з учасниками національної паралімпійської збірної команди України – чемпіонами та призерами XVII літніх Паралімпійських ігор у Парижі та відзначив їх державними нагородами. У церемонії також узяли участь Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль і міністр молоді та спорту Матвій Бідний.

Глава держави зазначив, що Україна пишається всіма своїми спортивними героями, адже паралімпійці ще раз продемонстрували світові, що українці – нація сильних людей.

«Ваші перемоги вкотре довели: наші люди здатні долати абсолютно всі перешкоди та складнощі, як ніхто вміють боротися та здобувати перемоги», – наголосив Президент.

Володимир Зеленський подякував спортсменам за безліч безцінних, теплих емоцій, які вони принесли українцям у ці непрості часи.

«Дякую вам за вашу силу, за це ваше вміння бути вище, ніж будь-які обставини. І хочу подякувати всій нашій команді України – кожному й

кожній, хто працює зі збірною, хто допомагає, хто вас постійно підтримує», – сказав він.

Президент відзначив паралімпійців та їхніх тренерів державними нагородами, а також присвоїв почесні звання.

Крім того, паравелосипедист Павло Баль подарував Главі держави спортивну форму національної паралімпійської збірної України.

Цього року наша команда вже увосьме була представлена на Паралімпійських іграх. 138 спортсменів узяли участь у змаганнях із 17 видів спорту. Загалом паралімпійці здобули 82 медалі: 22 золотих, 28 срібних і 32 бронзові. Вони посіли сьоме місце в загальному заліку і п'яте – за кількістю нагород.

Наступного тижня Володимир Зеленський відвідає США (Президент України Володимир Зеленський).

Наступного тижня Президент України Володимир Зеленський відвідає Сполучені Штати Америки. Глава держави виступить на Генеральній Асамблеї ООН, зустрінеться з представниками американських оборонних та енергетичних компаній, а також з українською громадою. На полях Генасамблеї Президент проведе двосторонні переговори з лідерами країн і міжнародних організацій.

Володимир Зеленський зустрінеться з Президентом США Джоозефом Байденом і представить йому План перемоги. Глава Української держави розраховує обговорити деталі цього Плану, а також підтримку з боку Сполучених Штатів у боротьбі України заради свободи.

Володимир Зеленський також планує зустрічі з віцепрезиденткою США Камалою Гарріс, представниками Конгресу Сполучених Штатів від обох партій і 45-м Президентом США Дональдом Трампом.

Формуємо наповнення для детальних, ґрунтовних перемовин із партнерами: це стосується як Донеччини, так і інших напрямків – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Зараз у Сумах тривають рятувальні роботи після удару російської бомби. Влучання по пансіонату для літніх людей. За наявною зараз інформацією, у будівлі були майже 300 людей – понад 200 пацієнтів та 60 осіб персоналу. Триває евакуація людей і перевіряється, чи є люди під завалами. Відомо вже про поранених, щонайменше одна людина загинула. Мої співчуття. Росія не могла не знати, що цей пансіонат для літніх людей – не військова база, не військовий об'єкт. За одну сьогоднішню добу – на цей час – російські війська застосували вже майже 90 керованих авіабомб. По наших містах, по українських позиціях. Обов'язково відповімо російській армії на цей терор. Відчутно відповімо.

Сьогодні було багато роботи з військовими, зі спеціальними службами. Доповідь Головкама Сирського, доповідь Служби зовнішньої розвідки, нарада з міністром оборони України та головою Служби безпеки України. Формуємо наповнення для детальних, ґрунтовних перемовин із партнерами. І це стосується як Донеччини, так і інших напрямків. Зараз Силам оборони України вдалося зменшити штурмовий потенціал окупанта на Донеччині. Ситуація залишається вкрай складною, важкі бої щоденно – Курахівський напрямок, Покровський. Але максимум робимо для стійкості наших бойових бригад. І окремо – операція в Курській області. На цей напрямок уже вдалося відволікти близько 40 тисяч російських військових. Тривають наші активні дії. Є й поповнення обмінного фонду для нас, для України. Все це – важливі речі, які впливають на загальну ситуацію у війні. Я дякую всім нашим бойовим бригадам, кожному солдату, сержанту, кожному командирі за хоробрість.

І ще одне.

Готуємось до важливих перемовин із нашими європейськими партнерами – із Президенткою Єврокомісії Урсулою фон дер Ляєн. Зараз, перед зимовим сезоном та й загалом цієї особливо вагомої осені, у нас багато питань, які критично впливають на Україну, на життя наших людей. Зрозуміло, енергетика – це нагальний пріоритет. Фронт – незмінний пріоритет. Це постачання та спільне виробництво зброї. Політична взаємодія – ми вже почали перемовини щодо вступу України у Євросоюз, і процес перемовин має бути таким активним, який справді зміцнює всю європейську систему. Жодних сумнівів у силі європейського проекту бути не може. А також – тематика російських активів. Те, що має бути спрямовано на захист життя в Україні від російської ж агресії. Є чітке рішення про 50 мільярдів для України за рахунок російських активів, і потрібен механізм реалізації. Щоб уже найближчим часом було відчутно: така підтримка для України є.

Я дякую всім, хто допомагає Україні! Я дякую всім нашим людям! (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 вересня 2024 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №638/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 вересня 2024 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №639/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про зміни у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №640/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оборону України», на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України постановляю:

1. На часткову зміну статті 2 Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 72/2022 «Про утворення Ставки Верховного Головнокомандувача» (зі змінами, внесеними Указами (...)):

1) затвердити у персональному складі Ставки Верховного Головнокомандувача КАМИШІНА Олександра Миколайовича – Радника Президента України зі стратегічних питань (поза штатом);

2) увести до персонального складу Ставки Верховного Головнокомандувача таких осіб:

КУЛЕБА Олексій Володимирович – Віце-прем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад та територій України;

СИБІГА Андрій Іванович – Міністр закордонних справ України;

СМЕТАНІН Герман Володимирович – Міністр з питань стратегічних галузей промисловості України;

3) вивести зі складу Ставки Верховного Головнокомандувача Д. Кулебу (...).

Оборонна підтримка, енергетика, використання заморожених активів РФ та вступ до ЄС: Володимир Зеленський зустрівся з Урсулою фон дер Ляєн ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у Києві провів переговори з Президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн.

«Сьогоднішні переговори були максимально змістовними. Пріоритети очевидні – оборона України. Наші позиції, наші воїни, цілком справедливий тиск на Росію за війну. Підтримка нашої стійкості – України та всієї Європи. Особливо актуальне питання зараз, перед зимою, – енергетика, захист і відновлення об'єктів нашої інфраструктури», – розповів Глава держави під час спільної пресконференції з Президенткою Європейської комісії.

Володимир Зеленський та Урсула фон дер Ляєн докладно обговорили підтримку української енергетики: потреби, необхідні ресурси та посилення захисту критично важливих об'єктів.

Окремо Президент відзначив оголошене напередодні рішення про додаткову підтримку з боку ЄС для підготовки до зими на суму близько 160 млн євро, з яких 100 млн – із доходів від заморожених російських активів.

Глава держави наголосив, що необхідне повне використання заморожених російських активів для захисту України від агресії РФ, чіткий механізм виділення тих 50 млрд дол. США, щодо яких є згода й загальне рішення на політичному рівні, а також посилення санкцій проти держави-агресорки.

Володимир Зеленський також відзначив спільну роботу заради повної реалізації Формули миру. За його словами, потрібно максимально посилити Україну, щоб уже цього року провести другий Саміт миру.

Окрему увагу лідери приділили вступу України до ЄС.

Урсула фон дер Ляєн зазначила, що Європейська комісія розробила план підтримки української енергетики у зимовий період. Він передбачає відновлення 2,5 ГВт енергопотужностей, а також продовження приєднання України до європейської енергетичної мережі. Крім того, ЄС планує експортувати до України 2 ГВт електроенергії та забезпечити стабільне енергопостачання в усіх регіонах. Завдяки цьому вдасться покрити понад 25 % енергетичних потреб узимку.

«Зараз ми відправляємо мобільні газові турбіни, сонячні панелі. Також ми обговорювали питання, які стосуються захисту електростанцій», – зазначила Президентка Єврокомісії.

За її словами, Європейська комісія також ухвалила пропозиції, які дадуть ЄС змогу виділити Україні кредит у розмірі до 35 млрд євро з пакета допомоги, про який домовилася «Група семи».

«Дуже важливо, що цей кредит буде переданий безпосередньо у ваш державний бюджет. Це покращить макрофінансову стабільність України та надасть вам значну фіскальну підтримку. Ви будете вирішувати, як найкраще використовувати ці кошти», – сказала Урсула фон дер Ляєн.

Президент: План перемоги розрахований на швидкі рішення наших партнерів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський має намір 26 вересня представити План перемоги Президенту США Джозефу Байдену. Про це Глава Української держави повідомив під час спільної пресконференції з Президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн.

Володимир Зеленський зазначив, що він не розкриває деталей Плану перемоги, адже спершу має обговорити його із Джозефом Байденем. За словами Президента України, реалізація деяких пунктів Плану залежить лише від рішення США. Глава Української держави розраховує на підтримку з боку Президента Сполучених Штатів і швидке втілення Плану спільно з партнерами.

«План розрахований на рішення, які повинні статися, починаючи вже із жовтня й до грудня. І не затягувати ці процеси. Ми б дуже так хотіли. Тоді ми вважатимемо, що План спрацює», – додав Володимир Зеленський.

Бачимо загрозу з боку Росії для нашої генерації, будемо протидіяти – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів сьогодні Ставку. Доповідь Головкама Сирського – щодо фронту й щодо нашої операції в Курській області. Важливо, що наші бойові

бригади максимально стійко утримують позиції. Були доповіді розвідок. ГУР – Буданов. Служба зовнішньої розвідки – Іващенко. Дуже детально й навіть емоційно обговорили питання про виробництво дронів і забезпечення дронами всіх елементів Сил оборони та безпеки. Також говорили сьогодні про виробництво ракет, систем РЕБ та відповідну взаємодію з партнерами. Доповідали Умеров, Сибіга, Федоров, військові, Служба безпеки України - Малюк. Справді детальна розмова. Головне, щоб не тільки були контракти та фінансування під них, але й швидкість реального виробництва, реального постачання. І тематика енергетична – це суттєва частина засідання Ставки сьогодні. Були доповіді Прем'єр-міністра Шмигала й міністра енергетики Галущенка щодо фізичного захисту об'єктів, реальної ситуації з відновленням. Оговорили й ту загрозу, яку зараз бачимо з боку Росії для нашої генерації. Ми будемо протидіяти.

Енергетику детально обговорювали і з Урсулою фон дер Ляєн, Президенткою Єврокомісії. Сьогоднішній її візит додав Україні чутливої підтримки. Є новий пакет для нашої енергетики від Євросоюзу – 160 мільйонів євро. Також є й домовленість щодо збільшення імпорту електрики в Україну – те, що обов'язково підтримає нашу державу, наших людей у складних ситуаціях. Обговорили з Урсулою кроки, які допоможуть зберегти нам щонайменше чверть генерації. Звичайно, говорили й про нашу політичну взаємодію із Євросоюзом – ми маємо прискорити процес перемовин щодо членства та підготовку відповідних частин майбутньої угоди. Є важливе рішення Урсули про європейську підтримку для нашої, української, програми шкільного харчування. Тобто в усьому, від оборони до соціальних питань, ми маємо справді хороші результати. Урсуло, дякую тобі!

І ще одне.

Активно готуємося до перемовин в Америці – це Президент Байден, представники обох партій у Конгресі, розраховуємо на зустрічі і з обома кандидатами в Президенти Сполучених Штатів. Ми в Україні завжди будемо вдячні Америці за підтримку нашої незалежності – за всю надану допомогу, щоб Україна вистояла в цій війні. І тепер ми представимо цілком конкретний план, як Україні в цій війні не просто вистояти, не просто тримати рівень спротиву, як зараз, але саме зараз посилитись – посилитись так, щоб реально наблизити справедливий мир, реально наблизити перемогу. Україна розраховує на цю підтримку дуже. І це справедливо. Бо коли один народ виграє битву за свою незалежність і дотримання міжнародного права, увесь світ виграє. Саме так має бути. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №641/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)

Про новий склад Комісії при Президентові України з питань громадянства: Указ Президента України №643/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Продовжимо говорити з партнерами про те, що Україні потрібна повноцінна далекобійність – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні знов варто відзначити наших воїнів за влучність – влучність саме на території ворога. Це те, що змінює ситуацію принципово, – наша здатність повертати війну додому, в Росію.

Є чергове ураження арсеналу в Росії, і це був значний арсенал для окупанта. Всі наші воїни Сил оборони та безпеки України, які були задіяні, – дякую вам! Збройні Сили України, Служба безпеки України і всі, хто залучався, – молодці!

Також є хороша робота СБУ по ще одному арсеналу російських військ. Це були сховища російських тактичних ракет та керованих авіабомб – усе те, що Росія використовує для терору проти наших міст, наших позицій. Я хочу підкреслити: ми це робимо завдяки нашим спроможностям, нашій зброї – без тих засобів, які можуть надати партнери і які можуть значно прискорити завершення цієї війни завдяки знищенню російського наступального потенціалу.

Якби ми могли всю нашу влучність спрямувати для захисту нашої держави, якби для цього було достатньо ракет і дозволів, які можуть надати партнери, ситуація загалом у війні була б значно краща для нашої безпеки – для безпеки України і всіх у світі, хто не хоче існувати в умовах таких агресій, як ця російська.

Ми переконуємо партнерів – і продовжимо говорити про це наступного тижня, – що Україні потрібна повноцінна далекобійність. І не лише наші власні дрони, не лише наші власні ракети, які поки що не мають достатньої дальності, але й усе те, чим світ може бути убезпечений від терору, від Росії.

Сьогодні окремо відзначу наш Центр спецоперацій «А» Служби безпеки України. Молодці, воїни! Також я дякую кожному підрозділу, кожному солдату, сержанту, офіцеру, які воюють на території ворога в Курській області Росії. Наші активні дії там саме так впливають на фронтову ситуацію, як ми зараз в Україні цього потребуємо.

І звичайно, фронт, наші бойові бригади. Покровський напрямок, Курахівський та всі напрямки на Донеччині. Наша Харківщина, наше Запоріжжя, весь південь. Я хочу подякувати кожному за стійкість!

Особливо за цей тиждень варто відзначити 46-ту окрему аеромобільну бригаду, 68-му егерську імені Довбуша та 425-й окремий штурмовий батальйон. Дякую вам за хоробрість саме на Покровському напрямку.

Оріхівський напрямок – 65-та окрема механізована бригада, Придніпровський – 35-та окрема бригада морської піхоти. Я дякую вам! Дякую всім, хто б'ється заради України, і всім, хто допомагає нам захищати життя!

Наступний тиждень може стати багато в чому визначальним для того, щоб зупинити російський терор, цю агресію та щоб повернути нормальну безпеку. Щоб це сталося, рішучість наших партнерів має відповідати сміливості українців. Відповідь на питання «Коли завершиться ця війна?» насправді в тому, коли рішучість партнерів не відставатиме від того, що ми можемо робити для нашого захисту, для нашої незалежності, для нашої перемоги. Україна має перемогти в цій війні! Може перемогти. Але разом з усім світом.

Наша чітка стратегія буде на столі у партнерів. У Президента Сполучених Штатів. (...).

Саме цієї осені вирішується, що буде далі в цій війні – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Розпочинаємо візит у Сполучені Штати. Зараз летимо в Пенсильванію. Особливий візит. Потім Нью-Йорк, Вашингтон.

Саме цієї осені вирішується, що буде далі у цій війні. Разом із партнерами можемо посилити наші позиції, як потрібно для нашої перемоги, спільної перемоги, – для дійсно справедливого миру.

Україна представить у Сполучених Штатах План перемоги, і першим його побачить повністю Президент Америки. Звичайно, представлю План перемоги всім лідерам країн-партнерів, які так само, як Президент Байден, є лідерами світу й можуть стати лідерами миру, допомагаючи нам із Планом перемоги. Представимо також його в Конгресі – обом партіям, – і обом кандидатам у Президенти Сполучених Штатів. Америка має всю достатню силу, щоб разом з Україною, разом із нашими союзниками та партнерами забезпечити те, чого ми прагнемо найбільше. Нам потрібен мир. Саме так, як передбачено Формулою миру. Саме так, як передбачено Статутом ООН. Ми все для цього робимо.

Зброя для захисту нашої незалежності та наших людей. Дипломатія для консолідації партнерів і примусу Росії до миру. І справедливість для того, щоб Росія відповідала за цю війну та відчувала її наслідки.

І вдячність – наша вдячність усім, хто допомагає. Дякую кожному народу, усім лідерам, які відчули, що в цій війні Росії проти України вирішується значно більше, ніж доля тільки нашого, українського, народу. Дякую Сполученим Штатам – лідеру підтримки – і кожній нації, яка проявила свою самостійність і власне лідерство, щоб допомогти нам захищати людей і не дозволити Росії розширити цю війну. Коли Україна захистить себе, кожна інша демократична нація від цього виграє.

Саме зараз визначається, що буде спадщиною нинішнього покоління державних лідерів. Тих, хто у найвищих кабінетах. Найближчими днями будуть зустрічі з лідерами країн Глобального Півдня, G7, Європи, з керівниками міжнародних організацій – із багатьма, хто допомагає консолідувати світ. Дуже вагомі зустрічі з представниками Сполучених Штатів. Справжній мир і справжня перемога України та міжнародного права – ось що нам потрібно. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

У Львові **Фундація Олени Зеленської** відкрила модернізовану лабораторію на базі Клінічного центру дитячої медицини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На базі Клінічного центру дитячої медицини у Львові запрацювала модернізована бактеріологічна лабораторія. На відкритті були присутні перша леді України Олена Зеленська та лорд Ешкрофт, який став донором цього проекту.

З ініціативи Фундації Олени Зеленської у приміщенні бактеріологічної лабораторії зробили капітальний ремонт, закупили медичне обладнання й меблі.

«Вчасна та ефективна діагностика для пацієнтів центру життєво необхідна. Тому для нас із Фундацією було важливо підтримати модернізацію лабораторії. Всі проекти Фундація втілює з допомогою друзів України – закордонних меценатів. І таким партнером для лабораторії став лорд Майкл Ешкрофт, людина, якій не байдуже, яка готова разом із нами робити життя кращим. У цьому випадку – буквально рятувати життя дітей», – зазначила засновниця Фундації Олена Зеленська.

Реалізувати цей проект вдалося завдяки благодійному внеску лорда Ешкрофта у розмірі 200 тис. доларів.

«Я розділяю переконання першої леді, що українські діти є невинними жертвами цієї жахливої війни. Ми маємо зробити все можливе, щоб підтримати їх, особливо тих, у кого є проблеми зі здоров'ям», – сказав він.

Клінічний центр дитячої медицини – один із небагатьох в Україні, де, зокрема, здійснюють трансплантацію кісткового мозку та нирок. Щороку тут стаціонарно лікують понад 20 тис. дітей зі всієї країни. Однак досі в закладі не мали змоги швидко та якісно проводити діагностику.

«Тепер лікарі й лаборанти працюватимуть у комфортних умовах і на сучасному медобладнанні. Незабаром лабораторія пройде акредитацію, щоб працювати за міжнародним стандартом ISO», – наголосила керівниця Фундації Олени Зеленської Ніна Горбачова.

В оновленій лабораторії щороку зможуть обстежувати близько 18 тис. дітей.

Україні доводиться захищати право дітей на освіту від російської агресії – Олена Зеленська у виступі на полях Саміту майбутнього ООН ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у відеоформаті в заході «Формування майбутнього навчання зараз», що відбувся у Нью-Йорку на полях Саміту майбутнього ООН.

Під час виступу вона зазначила, що в Україні беззаперечне право дітей на освіту доводиться фізично захищати від російської агресії.

«Дуже важко вчити та вчитися, відпускати дитину до школи, коли у твоєму місті щодня лунають повітряні тривоги. Але українці ніколи не хотіли б залишити своїх дітей без права на освіту, розвиток і майбутнє. Тому нині ми, мабуть, країна з найбільшим розвитком онлайн-навчання у світі», – сказала перша леді.

Щоб покрити потребу учнів і вчителів у гаджетах для дистанційної освіти, Міністерство освіти і науки, Міністерство цифрової трансформації разом із Фондом Олени Зеленської та міжнародними партнерами створили Коаліцію девайсів.

Перша леді наголосила, що водночас диджиталізація стала сильною стороною української освіти.

«В нас діє ціла низка застосунків для онлайн-освіти. Зокрема, презентований Президентом України застосунок «Мрія». Він стежить не лише за графіком навчання, а й за успішністю учнів, стає провідником у великому освітньому світі як для батьків, так і для дітей», – додала вона.

Олена Зеленська також розповіла, що попри війну Україна продовжила реформу шкільного харчування.

«Ніхто не проводив такої масштабної реформи під час війни. З нею Україна вступила до міжнародної Коаліції шкільного харчування. А 12–13 листопада цього року приймає в Києві один із заходів цієї організації – Європейський регіональний саміт шкільного харчування, де будуть представники урядів, організацій та експерти з усього світу», – сказала перша леді.

Крім того, дружина Президента наголосила, що, хоч наш досвід і набутий екстремальним шляхом, Україні є чим поділитися зі світом.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

США запровадили санкції проти Росії та КНДР ([УНІАН](#)).

США запровадили санкції проти мережі з п'яти груп і однієї особи за здійснення платежів між Росією та Північною Кореєю для підтримки війни проти України та програм озброєнь Пхеньяна.

Як повідомив Мінфін США, ці заходи свідчать про зобов'язання США ліквідувати мережі, «які сприяють фінансуванню незаконних програм КНДР щодо створення зброї масового знищення і балістичних ракет і підтримують незаконну війну Росії проти України».

Речник Держдепу Метью Міллер:

Росія стає все більш залежною від КНДР, оскільки вона стикається зі зростаючими втратами на полі бою та зростаючою міжнародною ізоляцією.

Нові санкції викривають, як уряд диктатора РФ Володимира Путіна використовує незаконні фінансові схеми, щоб допомогти КНДР отримати доступ до міжнародної банківської системи, порушуючи санкції Ради Безпеки ООН. Нові обмеження спрямовані проти фінансових схем північнокорейського державного банку зовнішньої торгівлі (FTB) і корейської банківської корпорації Kwangson.

За однією схемою зі схем, організованою Центробанком РФ, банк MRB, розташований у регіоні Південної Осетії в Грузії, діяв на замовлення російського банку для встановлення таємних банківських відносин із Банком зовнішньої торгівлі Північної Кореї.

ЄС запровадить нові санкції проти сірих торговців російською нафтою ([УНІАН](#)).

За даними експертів, РФ скупила сотні танкерів, що перевантажують нафту безпосередньо в морі через підставні фірми.

Спеціальний представник ЄС із санкцій Девід О'Салліван:

ЄС наступного тижня розгляне питання санкційного листа проти сірих торговців російською нафтою.

Відносно фінансових махінацій – це питання визначення організацій, що, ймовірно, могли б оплачувати перевалку (сірої російської нафти – прим. агентства). Ми почали збирати інформацію. Наступного тижня у нас буде знов зустріч на рівні G7 у Брюсселі. Постійно обмінюємося даними та думками. Це новий механізм, що, сподіваюся, буде дуже ефективним.

Уряди країн самі зацікавлені у виявленні таких схем. Адже державам не подобається, коли їхні території використовують для нелегальної торгівлі.

Також підвищенні ризики для екології під час перевантаження нафти у морі тіншовим танкерним флотом РФ. Тому ЄС запроваджує санкції проти

конкретних суден, що ускладнює функціонування шахрайської асистеми поставки нафти з РФ.

Позитивний досвід США, що накладають санкції на всі фірми за певною адресою реєстрації, якщо порушення виявили хоча б в одній з них.

За даними експертів, РФ скупила сотні танкерів, що перевантажують нафту безпосередньо в морі через підставні фірми. Зазвичай, їхні назви змінюють, але засновники залишаються тими самим.

У ЄС планують пройти зиму без російського газу: Bloomberg з'ясувало, чим замінили (УНІАН).

Видання Bloomberg пише, що такі країни, як Австрія і Словаччина, як і раніше, залежать від поставок зі Сходу, завершення 31 грудня угоди про транзит російського палива через Україну мало що змінить у зміцненому європейському ринку природного газу, сказав Майкл Льюїс, головний виконавчий директор Uniper SE.

Європа створила запаси газу до початку опалювального сезону. Тепер вона також отримує стабільні поставки з Норвегії і збільшує імпорт скрапленого природного газу від таких виробників, як США.

Генеральний директор німецької компанії Securing Energy For Europe GmbH Gastech Егберт Лаеге:

Українські обсяги можна замінити, в тому числі за рахунок додаткового імпорту СПГ. Але, звісно, в разі дуже холодної зими в системі може виникнути певний дефіцит.

За даними галузевої групи Gas Infrastructure Europe, газові сховища Німеччини заповнені майже на 96 % попри те, що останнім часом темпи закачування палива сповільнилися.

ЄС розглядає можливість розширення санкцій на експорт до Росії, – FT (УНІАН).

ЄС розглядає можливість розширення режиму санкцій проти Росії, включивши до нього закордонні дочірні підприємства європейських компаній.

Захід покликаний обмежити потік чутливих товарів, що надходять у російську військову машину країни, заявив уповноважений ЄС із санкцій, пише The Financial Times.

Представник ЄС із санкцій Девід О'Салліван:

Велика частина товарів, що йдуть через Китай [в Росію], надходить від дочірніх компаній західних компаній у Південно-Східній Азії... Ми спрямовуємо наші зусилля на те, щоб зупинити перевалку звідти до Китаю.

Однак обговорення подальших раундів санкцій, які мають бути одноголосно узгоджені всіма 27 країнами-членами ЄС, стає дедалі напруженішим, оскільки країни знаходять дедалі менше сфер, щодо яких вони можуть домовитися без шкоди для власних економік.

Поширення контролю за реекспортом на дочірні компанії європейських компаній обговорювалося на зустрічі представників бізнесу та єврокомісарів Валдіса Домбровскіса і Майрід Макгіннесс минулого тижня.

Одна з ідей, яка у нас була, полягала в тому, щоб поширити положення про заборону перепродажу на Росію... і тепер ми хочемо поширити його на дочірні компанії.

Компанії чинили певний опір цій ідеї, і що це була важка розмова, оскільки вона торкнулася б виробництва в третіх країнах, які не приєдналися до режиму санкцій ЄС.

Обговорення такого продовження санкцій, швидше за все, викличе суперечки серед країн ЄС, оскільки призведе до значних труднощів для відповідних підприємств. Два дипломати ЄС заявили, що попередні пропозиції щодо продовження заборони на реекспорт до Росії не користувалися популярністю.

МВФ відклав відновлення економічних консультацій з Росією (Новинарня).

Міжнародний валютний фонд відклав на невизначений термін відновлення економічних консультацій із Росією.

«Консультації з Росією за IV статтею [статуту МВФ] відкладені, поки ми збираємо усі необхідні дані та робимо аналіз для проведення ретельних консультацій», – пояснив речник Фонду.

Водночас виконавчий директор від Росії в МВФ Олексій Можин заявив, нібито економічні консультації були відкладені через «технічну неготовність» Фонду.

На зустрічі посланців ЄС 11 вересня Франція, Бельгія та Польща, а також низка країн Балтії та Північної Європи заявили, що здивовані рішенням МВФ, ухваленим на початку цього місяця, відновити щорічні економічні консультації з РФ. Представник Литви пояснив, що цей крок може бути використаний Москвою з пропагандистською метою, щоб показати, що її міжнародна ізоляція слабшає.

Фон дер Ляєн представила новий склад Єврокомісії: це погані новини для Путіна, – Politico (УНІАН).

Голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн представила новий склад ЄК. І для російського диктатора Володимира Путіна нові обличчя є поганими новинами, пише Politico.

«Якщо Москва потребувала нагадування про те, що Брюссель все ще підтримує Київ, то сьогодні вона його отримала. Урсула фон дер Ляєн була рішучим прихильником підтримки України в її війні проти Росії, і це відображено в її пазлі на другий термін. Два кандидати від країн Балтії отримують ключові портфелі у відносинах з Росією. На додаток до естонки Каї Каллас, яка очолить зовнішню політику ЄС, литовець Андрюс Кубілюс відповідатиме за новостворений оборонний портфель», – пише видання.

Зазначається, що Кубілюс звітуватиме фінському комісару, виконавчому віце-президенту з питань технологій, суверенітету, безпеки і демократії Хенні Вірккунен. І Гельсінкі є одним з найжорсткіших критиків Росії в Європі.

Наступні п'ять років будуть ключовими для підготовки розширення блоку, до якого увійдуть Україна, Молдова та країни Західних Балкан, наголошує Politico.

Тому портфель питань розширення розділений на два, щоб один комісар міг зосередитися насамперед на розширенні, а інший – на інтересах Європи в Середземномор'ї, а саме на економічному розвитку та контролі за міграцією. Відповідатиме за розширення комісар від Словенії Марта Кос.

У США заарештували росіянина за контрабанду дронів ([РБК - Україна](#))

Громадянин Росії, який проживає в Сарасоті, штат Флорида, заарештований за звинуваченням у контрабанді, відмиванні грошей та незаконному експорті в Росію технологій, які можуть бути використані під час виробництва безпілотників.

У обвинувальному висновку йдеться про те, що 44-річний Денис Постовий закупив і незаконно експортував до Росії мікроелектронні компоненти військового призначення, які могли бути використані в безпілотниках.

Його компанії переводили кошти на купівлю та відправку товарів через банківські рахунки у Гонконгу, Росії та інших країнах на банківські рахунки у Сполучених Штатах, включаючи банківські рахунки, які ведуть американські постачальники мікроелектроніки та інших чутливих технологій.

Негайне виведення військових РФ і повернення Україні: МАГАТЕ ухвалило резолюцію щодо ЗАЕС ([LIGA.net](#)).

Генеральна конференція Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) під час 68-ї сесії 65 голосами схвалила резолюцію «Ядерна безпека, захищеність і гарантії в Україні», співавторами якої виступили 52 країни-члени Агентства.

Резолюція підтверджує, що українські атомні станції, серед яких Запорізька АЕС мають функціонувати під повним суверенним контролем України. МАГАТЕ закликає до негайного виведення військового й іншого персоналу Росії з території ЗАЕС і повернення станції під контроль української влади для забезпечення її безпеки.

До моменту повернення ЗАЕС під контроль України від Росії вимагається забезпечити МАГАТЕ необмежений доступ до всіх об'єктів та інформації на станції.

У документі підтверджується рішення Гендиректора Агентства Рафаеля Гроссі направити спостережні місії на високовольтні підстанції, що є ключовими для роботи українських АЕС.

Також МАГАТЕ підтвердило, що продовжуватиме надавати технічну допомогу Україні для забезпечення безпечної роботи атомних об'єктів.

Президент України Володимир Зеленський:

Я вдячний Генеральній конференції МАГАТЕ за ухвалення резолюції щодо Запорізької АЕС, яка підтверджує необхідність відновлення повного контролю України над станцією та виведення російських військ і персоналу із ЗАЕС. Росія – єдиний терористичний режим у світі, який викрав атомну електростанцію, що є найбільшою АЕС у Європі, перетворив її на військову базу і продовжує використовувати її для ядерного шантажу проти нашого континенту та світу. Тому ядерна безпека є першим пунктом у Формулі миру.

Військова допомога

Німеччина передала бійцям Нацгвардії 14 пікапів ([Укрінформ](#)).

Німеччина передала Національній гвардії України 14 пікапів, ще 16 автомобілів перебувають у дорозі.

«Передача 14 пікапів Національній гвардії України в Києві. Ще 16 автомобілів перебувають у дорозі. Ці автомобілі, що фінансуються Німеччиною, дають можливість забезпечити логістику, серед іншого, для захисту критичної інфраструктури. Німеччина солідарно стоїть на боці України», - заявили у диппредставництві.

Міноборони отримало від Данії €40,7 мільйона на виробництво САУ «Богдана» ([Укрінформ](#)).

Виділені 40,7 млн євро з пакету допомоги від Данії на українське виробництво вже на рахунках Міністерства оборони України.

Міністр оборони України Рустем Умеров:

Це важливий крок для зміцнення нашої обороноздатності, адже Данія виділила загалом 50 мільйонів євро на виробництво 18 новітніх артилерійських і, головне, українських САУ «Богдана».

За його словами, приклад Данії – це сигнал усім нашим партнерам про важливість інвестування в українську оборонну промисловість. Також він подякував Данії за підтримку та послідовність.

Франція завершила підготовку першого набору українських пілотів на літаках Alphajet ([Укрінформ](#)).

У Франції завершився перший піврічний навчальний курс для українських пілотів, що проходив на літаках Alphajet.

«Франція щойно завершила підготовку першого класу українських пілотів на літаках AlphaJet. З березня 2024 року у Франції готують пілотів, задовольняючи оперативну потребу в Збройних Силах України», - йдеться в повідомленні.

Генштаб також додає, що підтримка Францією української армії залишається твердою.

Німеччина передала Україні новий пакет допомоги ([УНІАН](#)).

Уряд Німеччина 19 вересня оголосив про новий пакет допомоги для України.

Зокрема, до України ще доставлено:

22 танки Leopard 1 A5 з запчастинами (спільний проєкт з Данією);

22 броньованих автомобілів із захистом від мін і засідок (MRAP);

5 гусеничних всюдиходів Bandvagn 206 (BV206);

1 гусеничний всюдихід Warthog;

3 зенітні установки Gepard із запчастинами;

2 радіолокаційні радары TRML-4D;

61 000 снарядів 155-мм калібру;

30 розвідувальних дронів VECTOR із запчастинами;

20 розвіддронів RQ-35 HEIDRUN;

20 безпілотних надводних апаратів;

12 розвіддронів SONGBIRD;

6 дронів Hornet XR;

3 мостоукладальні танки BEAVER із запчастинами;

1 інженерну броньовану машину Dachs із запчастинами;

6 машини розмінування WISENT 1;

матеріал для знешкодження вибухонебезпечних предметів;

16 наземних радіолокаційних станцій спостереження;

2 захисні системи AMPS для гелікоптерів;

два автомобілі для охорони кордону;

112 транспортних засобів (вантажівки, мікроавтобуси, всюдиходи);

8 вантажівок Zetros;

10 кулеметів MG3 з 500 запасними стволами і затворами;

1 млн патронів до вогнепальної зброї.

Зазначається, що Німеччина передала Україні військової допомоги на приблизно 5 мільярдів євро (2023 рік) та приблизно 1,6 мільярда євро (2022 рік). Додаткові приблизно 2,9 мільярда євро були виділені в перші два роки війни на поставки матеріалу, які надійдуть лише в 2025-2028 роках.

Україна вперше взяла участь у навчаннях НАТО з протидії дронам ([Українська правда](#)).

У Нідерландах до 20 вересня тривають навчання під егідою Північноатлантичного Альянсу з випробування систем протидії безпілотникам, у яких уперше взяли участь представники України.

У щорічних навчаннях НАТО з технічної сумісності систем протидії безпілотним літальним апаратам узяли участь понад 450 людей із 19 країн – членів НАТО і трьох країн-партнерів.

Представники Альянсу зазначили, що безпосередня участь України в навчаннях є частиною Дорожньої карти інноваційного співробітництва Україна-НАТО, схваленої сторонами на саміті у Вашингтоні в липні 2024 року.

«Такі навчання, як C-UAS TIE, надають унікальну можливість для спільного вирішення нагальних проблем, таких як автономність і оперативна сумісність безпілотників, а також для вивчення бойового досвіду України в боротьбі з малими безпілотними літальними апаратами», – йдеться в повідомленні.

Навчання Альянсу відбуваються на тлі кількох інцидентів з проникненням російських безпілотників у повітряний простір його держав-членів.

Італія до кінця вересня поставить Україні другу систему протиповітряної оборони SAMP-T ([Еспресо](#)).

Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто:

До кінця місяця нова система SAMP-T буде доставлена в Україну.

Також він наголосив, що в Італії знають, «скільки коштує кожна хвилина затримки».

Естонська оборонна компанія вироблятиме ракетні системи в Україні ([Укрінформ](#)).

Естонська оборонна компанія Frankenburg Technologies оголосила, що почне виробництво ракетних систем в Україні.

Як зазначається, «заява компанії Frankenburg Technologies є ознакою зацікавленості європейських виробників зброї у відкритті виробничих потужностей на українській землі».

Литва цьогоріч планує виділити €10 мільйонів на виробництво українського ракетного комплексу «Паляниця» ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Литви Лаурінас Кашюнас заявив, що цьогоріч Литва планує передати Україні військову допомогу ще на 40-50 млн євро, в тому числі – зробити свій внесок 10 млн євро у виробництво ракетного безпілотного комплексу «Паляниця».

За словами міністра оборони, цьогоріч Литва вже надала Україні допомогу на 153 млн євро.

Литва планує зробити свій внесок 10 млн євро у виробництво ракетного безпілотного комплексу «Паляниця» в Україні, поставити радары, обладнання для розмінування, системи ППО малої дальності. «Ми шукаємо на ринку системи ППО малої дальності, які можна буде купити та передати.

У такому разі не буде необхідності відмовлятися від своїх ресурсів», - наголосив Кацюнас.

Він зазначив, що підтримка України ґрунтується на трьох ключових засадах: мінімальне використання ресурсів литовської армії з обов'язковою подальшою компенсацією, планування майбутніх потреб України та сприяння розвитку литовської оборонної промисловості. Як приклад, міністр назвав виробництво литовських дронів.

«Ми встановили вимогу проходження українських радіоелектронних бойових випробувань. Компанії, що виробляють дрони, вирушають до України на полігон. Перші випробування жодна з компаній не пройшла, деякі дрони взагалі не злетіли, інші здійснили вимушену посадку. Українці надали рекомендації, компанії вклали кошти та протягом місяця покращили свої технології. У липні вони знову вирушили на полігон, і п'ять із шести компаній успішно пройшли випробування», - сказав міністр оборони.

За його словами, українська сторона склала рейтинг компаній, після чого литовська сторона підписала контракти. «Перші дрони мають бути у нас на руках уже наприкінці вересня, щоб доставити їх до України. Ми також закупили перевірені дрони для литовської армії», - додав Кацюнас.

Німеччина передасть Україні шість САУ Panzerhaubitze 2000 в наступні два місяці, - міністр оборони Пісторіус ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що продовж наступних двох місяців Україна отримає шість САУ Panzerhaubitze 2000 від Німеччини.

«Я думаю, що шість із них будуть доставлені протягом наступних восьми тижнів», - сказав Пісторіус.

Він також зауважив, що загарбницька війна Росії проти України показує, наскільки важлива артилерія на сучасному полі бою.

«Сухопутні сили навряд чи здатні діяти без ефективної та оперативної артилерії», - сказав очільник оборонного відомства Німеччини.

Данія передасть Україні ще одну партію F-16 до кінця року ([Укрінформ](#)).

Данський міністр оборони Троельс Лунд Поульсен заявив, що до кінця цього року Україна отримає від Данії ще одну партію винищувачів F-16.

«Данія поставить сюди додаткову кількість літаків F-16 у другій половині 2024 року», - сказав глава Міноборони Данії.

Поульсен не уточнив кількість або конкретні терміни поставки літаків через необхідність «оперативної безпеки».

Латвія передасть Україні партію британських бронемашин CVR(T) ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони Латвії поставить Україні бойові розвідувальні гусеничні бронемашини CVR(T), які раніше були закуплені у Великій Британії.

З метою забезпечення оперативної безпеки Міноборони Латвії не розкрило конкретної кількості бронемашин, які будуть передані Києву.

Зазначається, що контракт, підписаний з Великою Британією у 2014 році, передбачав постачання Латвії загалом 123 бронемашин CVR(T), з яких 116 було модернізовано, а сім — без капітального ремонту — для підготовки механіків.

Перші військові бронемашини прибули до Латвії ще восени 2015 року. У 2019 році було підписано ще один контракт із Великою Британією на закупівлю додаткової техніки.

Загалом Латвія вже передала Україні найрізноманітніше озброєння та техніку, у тому числі гелікоптери та самохідні гаубиці, закуплені в Австрії.

Україна вже отримала 18 нових артилерійських установок «Богдана», закуплених Данією ([Укрінформ](#)).

Збройні сили України вже отримали 18 нових артилерійських установок «Богдана», виготовлених за фінансової підтримки Данії.

Міністр оборони Данії Трольс Лунд Пульсен:

Це була перша угода, яку ми уклали. У липні ми подали замовлення на виробництво 18 артилерійських систем «Богдана», а цими вихідними їх вже передали українським Збройним силам.

За словами міністра оборони, артилерійські системи «Богдана», закупівля яких була профінансована країною, наразі вже перебувають на озброєнні.

Міністр також зауважив, що закуповувати зброю безпосередньо в Україні, а також здійснювати її технічно-матеріальну підтримку набагато простіше, оскільки для цього потрібно значно менше коштів. І закликав європейські країни фінансувати виробництво зброї в Україні.

Гуманітарна та фінансова допомога

Наразі у Німеччині проживає майже 3,5 мільйона біженців ([Укрінформ](#)).

Станом на кінець першого півріччя 2024 року в Німеччині проживало майже 3,48 млн біженців, з яких 1,18 млн – українці.

«Кількість біженців, які проживають у Німеччині, досягла нового максимуму. За даними Центрального реєстру іноземців, на кінець першого півріччя 2024 року тут проживало близько 3,48 мільйона біженців. Це приблизно на 60 тис. більше, ніж наприкінці 2023 року, і більше, ніж будь-коли з 1950-х років», - йдеться у повідомленні.

У реєстрі враховані всі люди, незалежно від їхнього дозволу на проживання, які зараз шукають захисту в Німеччині з гуманітарних міркувань.

«З 3,48 мільйона біженців близько 1,18 мільйона – це лише українські біженці. Порівняно з кінцем 2023 року їхня кількість зросла приблизно на 45 тис.», - йдеться у заяві.

ЄС надає Україні кредит в 35 мільярдів євро ([Суспільне](#)).

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн:

Невпинні напади Росії означають, що Україна потребує подальшої підтримки ЄС. Єврокомісія надасть Україні кредит у розмірі до 35 мільярдів євро в рамках зобов'язання G7. Це ще один великий внесок ЄС у відновлення України.

Очільниця Єврокомісії повідомила, що позику нададуть у межах узгодженого країнами G7 плану кредитування на 50 мільярдів доларів з використанням заморожених російських активів. Вона зазначила, як саме використовувати ці кошти — «вирішує Україна».

«Позика буде передана безпосередньо у ваш державний бюджет. Це покращить макрофінансову стабільність України. І також надасть вам значну фіскальну підтримку, яка вам дуже потрібна», — наголосила Фон дер Ляєн.

Президент України Володимир Зеленський сказав, що надані Єврокомісією кредитні кошти будуть витрачені на енергетику та укриття.

«Ці 35 мільярдів ми будемо витратити передусім на енергетику, на захист, на бомбосховища для дітей в школах, садочках, університетах – це великий дефіцит для нас», – заявив Зеленський.

Мінфін додає, що ці гроші можуть бути доступними для України вже найближчими місяцями.

У Литві розбирають цілу ТЕЦ, щоб передати Україні, - фон дер Ляєн ([УНІАН](#)).

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн наголосила, що станом на зараз на підтримку енергетичної безпеки України вже надано щонайменше 2 млрд євро. Ці кошти надавалися у вигляді фінансової підтримки та обладнання від країн-членів.

«Наприклад, це - 10 тисяч трансформаторів і генераторів або ціла литовська теплова електростанція, яка демонтується у Литві і перевозиться до України, щоби відбудувати її. І більше надійде», - наголосила фон дер Ляєн.

Також президентка ЄК розповіла про пріоритети з підтримки енергетичної інфраструктури України.

За її словами, Єврокомісія розробила план на зиму для України. Цей план спирається на три пріоритети.

По-перше, йдеться про ремонт пошкодженої російськими ударами інфраструктури. «Ми будемо прагнути цієї зими відновити спроможності в

обсязі 2,5 гігаватів. Це становить приблизно 15% потреб вашої країни на цю зиму», - наголосила фон дер Ляен.

По-друге, йдеться про продовження з'ясування української електромережі з європейською, що має дозволити експортувати 2 гігавати електроенергії до України. «Це покриє близько 12% потреб країни на зиму», - підкреслила фон дер Ляен.

Вона наголосила, що завдяки втіленню цих двох пріоритетів Євросоюз може допомогти задовольнити близько 25% потреб України на зиму. "І це на додачу до власного виробництва України», - сказала вона.

По-третє, йдеться про стабілізацію, додала фон дер Ляен. «Ми працюємо над забезпеченням стійкого постачання енергії в межах України, незважаючи на російські атаки на великі інфраструктурні об'єкти», - сказала вона.

Німеччина прийняла на лікування вже 1173 українських військових та цивільних ([Укрінформ](#)).

Німеччина прийняла на лікування вже 1 173 важкопоранених і травмованих українських солдатів і цивільних осіб.

Міністр внутрішніх справ Німеччини Ненсі Фезер:

Вже два з половиною роки в Україні щодня гинуть люди внаслідок кривавої війни, розв'язаної Путіним. Багато солдатів і цивільних отримують жахливі поранення. З самого початку нам було зрозуміло, що ми будемо підтримувати Україну і людей, які переживають неймовірні страждання. Ми вже евакуювали 1 173 важкопоранених і травмованих українських військовослужбовців та цивільних осіб та надали їм допомогу в німецьких клініках.

Зазначається, що прийом і лікування українських військовослужбовців є важливим внеском у підтримку України в її боротьбі з російським агресором.

Південна Корея і Чехія домовилися співпрацювати у відбудові України ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Кореї Чо Тхе Юл і міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський підписали меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці у сфері гуманітарної допомоги та відновлення України.

«Обидва уряди активно підтримуватимуть співпрацю між компаніями двох країн, включаючи обмін бізнес-інформацією, розробку проектів та залучення інвестицій у рамках зусиль з відновлення України», - йдеться в повідомленні.

У контексті російської війни в Україні, Юн і Павел також висловили занепокоєння посиленням військових зв'язків між Північною Кореєю та РФ.

«Ми підтвердили, що незаконне військове співробітництво між Росією та Північною Кореєю, яке порушує резолюції Ради безпеки ООН, є серйозною загрозою міжнародному миру та безпеці», - заявив Юн.

Німеччина виділяє майже €50 мільйонів на лікування українських військових (Укрінформ).

Німеччина виділяє додатково до 50 мільйонів євро на госпіталізацію та лікування поранених українських військових.

«Німеччина виділяє додатково до 50 мільйонів євро на госпіталізацію та лікування поранених українських військових. Витрати на стаціонарне лікування поранених на війні в майбутньому будуть покриті Федеральним відомством з надання адміністративних послуг без бюрократичних процедур», - зазначається у повідомленні посольства ФРН в Україні.

Швейцарія надасть F58,7 мільйона на цифровізацію України (Укрінформ).

Віцепрем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій — міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров та посол Швейцарії в Україні Фелікс Бауманн підписали меморандум про співпрацю у сфері трансформації публічного управління та цифровізації регіонів, в межах якого у 2024 - 2028 роках буде надано 58,7 млн франків (69,4 млн доларів).

«Протягом 2024 - 2028 років Швейцарія через Швейцарське агентство з розвитку та співробітництва (SDC) виділить 58,7 млн швейцарських франків. Проєкти реалізовуватимуть у межах Програми EGAP, що виконується Фондом Східна Європа», - йдеться в повідомленні.

У межах меморандуму цифровізація буде продовжена у сферах охорони здоров'я, освіти, електронного нотаріату, гуманітарного розмінування тощо. Також частина коштів буде спрямована на перезапуск Державної служби статистики.

Окрім того, кошти будуть направлені на цифровий розвиток прифронтових громад та на підтримку українців, що постраждали від повномасштабної війни, — ВПО, людей з інвалідністю та жителів деокупованих регіонів.

Дипломати Австрії, Іспанії, Норвегії та Фінляндії розповіли, скільки дітей з України прихистили через війну (Укрінформ).

Сьогодні Запоріжжя на запрошення Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) та Запорізької обласної державної адміністрації відвідала делегація за участі представників посольств Австрії, Іспанії, Норвегії та Фінляндії в Україні.

Під час брифінгу послы цих країн розповіли, скільки українських дітей знайшли в них прихисток через повномасштабне вторгнення РФ в Україну, передає кореспондент Укрінформу.

Надзвичайний та Повноважний Посол Норвегії в Україні Хелене Санд Андресен:

За Норвегію скажу, що близько 76-80 тисяч українців, з яких десь 30 тисяч дітей. Українці забезпечуються житлом, можливістю інтеграції в місцеву громаду, де вони проживають. Для дорослих є курси з вивчення

норвезької мови, допомагаємо їм знайти роботу. Діти ходять до школи разом з норвезькими дітьми, і ми забезпечуємо можливість навчатися українською мовою для українців.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Австрія в Україні Арад Бенкьо розповів, що його країна прийняла близько 85 тисяч українців, з них 30 тисяч – це підлітки віком до 18 років. Вони так само забезпечуються всім необхідним.

В Іспанії проживає 214 тисяч українців. Ця країна займає четверте місце в рейтингу країн, які надали прихисток українцям після Польщі, Німеччини й Чехії. За словами **представника Посольства Іспанії в Україні Карлоса Паскуаля Гарсія**, в країні проживає близько 80 тисяч дітей з України. До того, близько 3500 дітей проживають без супроводу дорослих, і ними опікується іспанська влада.

У рамках візиту делегація відвідала наймасштабніші об'єкти області, де Дитячий фонд ООН надає суттєву підтримку. Зокрема, школу, у якій функціонує відремонтоване ЮНІСЕФ укриття, цифровий освітній центр, дитячу точку «Спільно» та заняття з надолуження освітніх втрат. Також делегація побачила будівництво однієї з підземних шкіл.

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) у Запорізькій області надає життєво необхідну допомогу дітям і сім'ям, які постраждали через війну в Україні. ЮНІСЕФ працює над реалізацією ключових зобов'язань із задоволення гуманітарних потреб дітей, зокрема, доступу до освіти, психосоціальної допомоги, води і санітарії, охорони здоров'я матері та дитини. Для розв'язання гострої проблеми з електропостачанням об'єктів критичної інфраструктури, які забезпечують функціонування міста Запоріжжя, для сталого проходження осінньо-зимового періоду 2024/2025 ЮНІСЕФ також надає допомогу для забезпечення функціонування потужних котелень та водопровідних станцій м. Запоріжжя.

Зима буде важкою для України. ЄС надасть безпрецедентні обсяги допомоги, - Домбровскіс ([Цензор.НЕТ](#)).

Виконавчий віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс заявив, що Євросоюз має намір підтримати Україну в умовах російських ударів по енергетиці та вже надає їй безпрецедентну надзвичайну та гуманітарну допомогу для проходження осінньо-зимового періоду.

«Українці, як ті, хто залишаються в країні, так і ті, хто шукають тимчасового захисту в ЄС, все ще потребують надзвичайної і гуманітарної допомоги. На жаль, ця зима не буде для них простою, оскільки Україна постає перед цілеспрямованими російськими атаками проти енергопостачання та відповідної інфраструктури. Хоча Україна цілодобово працює над відновленням цих руйнувань, вони мають кумулятивний ефект», - зазначив Домбровскіс.

Він також нагадав, що за даними ООН, шкода, спричинена російськими бомбардуваннями критичній інфраструктурі, може потенційно позбавити

українське цивільне населення послуг, які дозволяють виживати в умовах зими.

«Для вирішення всіх цих проблем ЄС та його країни-члени мобілізували допомогу та ресурси у безпрецедентних обсягах, і далі підтримуватимуть Україну», - наголосив Домбровскіс.

Канада надасть Молдові кредит для підтримки українських біженців (Укрінформ).

Молдова отримає від Канади пільговий кредит на 120 мільйонів канадських доларів (близько \$92 мільйонів) для допомоги у прийомі українських біженців.

Міністерка закордонних справ Канади Мелані Жолі:

Цією позикою ми виконуємо взятє перед Молдовою зобов'язання щодо допомоги у прийомі українських біженців. Позика забезпечить важливу фінансову стабільність, поки Молдова втілює амбітну програму реформ і протистоїть постійним зусиллям Росії із дестабілізації її демократії.

У відомстві уточнили, що суверенна позика Канади буде надана Молдові на 10 років через Світовий банк.

Міністр міжнародного розвитку Канади Ахмед Хуссен:

Канада рішуче налаштована й надалі допомагати Молдові у підтримці українських біженців та довготерміновому економічному розвитку.

Німеччина цієї зими надасть Україні додаткові 100 млн євро допомоги (Цензор.НЕТ).

Глава МЗС Анналена Бербок заявила, що цієї зими Німеччина надасть Україні допомоги на 100 млн євро.

За її словами, Росія знову планує «зимову війну з метою зробити життя людей в Україні якомога жахливішими».

Литва і надалі допомагатиме Україні забезпечувати стабільну роботу енергооб'єктів (Укрінформ).

Литва залишається надійним партнером України і надалі допомагатиме забезпечувати стабільну роботу енергооб'єктів.

Заступник міністра енергетики України Микола Колісник:

Литва була і залишається надійним другом і партнером України. Через постійні ворожі обстріли ми потребуємо швидких дієвих рішень для проведення оперативних ремонтів та відновлення. І вдячні литовській стороні за надання необхідного обладнання для цього. Надважливим питанням для української енергетики також залишається збільшення заходів ППО для захисту енергетичних об'єктів.

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс зауважив, що атаки на об'єкти критичної інфраструктури, зокрема енергетичні, є неприпустимими, і Литва робитиме все можливе, щоб і надалі підтримувати Україну у відновленні та забезпеченні стабільної роботи енергооб'єктів.

Плани врегулювання. Переговорний процес

16.09

Мирні перемовини мають забезпечити повагу до «законних інтересів українського народу» - МЗС Туреччини ([Укрінформ](#)).

Туреччина прагне якомога скорішого завершення війни в Україні. Для цього вона пропонує використати мирні переговори з урахуванням інтересів України.

Генеральний директор з питань міжнародної безпеки МЗС Туреччини Басат Озтюрк зазначив, що Туреччина «без вагань» підтримує Україну, оскільки вона є «сусідом, історично братньою, сестринською країною». Водночас він наголосив, що підтримка зумовлена не лише питанням кримських татар (...).

За його словами, Туреччина не хоче затягування російсько-української війни. Проте він підкреслив, що це не означає, що Україна повинна здатися (...).

Що змусить Путіна та Зеленського сісти за стіл переговорів? Відповідь The Sunday Times ([Главком](#)).

Брак ресурсів і втома можуть спонукати російського диктатора Володимира Путіна та президента України Володимира Зеленського до переговорів. Питання полягає в тому, хто першим піде на цей крок. Про це йдеться у матеріалі The Sunday Times.

Журналіст пише, що останнім часом з'являються сигнали, що конфлікт може вступити у свою фінальну, складну стадію. Є кілька незначних, але важливих змін, які свідчать про певну втому обох сторін. Погрози Путіна щодо ударів по російській території за допомогою західної зброї вказують на його занепокоєння, адже ситуація може стати для нього критичною.

Прем'єр-міністр Великобританії Кір Стармер, під час свого візиту до Вашингтона, заявив, що в найближчі тижні чи місяці можливі важливі події.

Зеленський заявив, що атаки на Курську область Росії є частиною стратегії України щодо перемоги. Проте, гарантованого успіху немає, і українському лідеру, ймовірно, доведеться приймати складні рішення, йдеться у матеріалі (...).

В ООН хочуть закінчення російської війни з дотриманням територіальної цілісності України ([Укрінформ](#)).

В керівництві ООН наголошують, що російська війна має завершитися з дотриманням міжнародно визнаних кордонів України.

Речник Генсека ООН Стефан Дюжаррік, відповідаючи на прохання журналістів прокоментувати мирні пропозиції кандидата на посаду віцепрезидента від республіканців Джей Ді Венса, сказав:

Я просто повторю нашу позицію, яка полягає в тому, що ми хочемо, аби ця війна закінчилася відповідно до міжнародного права, відповідно до Статуту ООН і відповідно до територіальної цілісності України.

Чому РФ так хоче кінця війни до 2026-го і до чого тут переговори: головне з виступу Буданова ([ТСН](#)).

Начальник ГУР МО України Кирило Буданов під час свого виступу в Києві 15 вересня з посиланням на російські дані заявив, що у Кремлі хотіли б завершити війну проти України своєю перемогою до кінця 2025 – початку 2026 року. Причина полягає в тому, що влітку 2025 року в Росії розпочнуться серйозні проблеми в економіці та виникне необхідність мобілізації, яка може розхитати соціально-політичну ситуацію.

Він також звернув увагу на втому росіян від війни (...). Водночас, за словами Буданова, росіяни радіють заявам пропаганди про захоплення 30% українських територій.

Начальник ГУР також повідомив, що влітку 2025 року в Росії загостриться питання з недобором до армії. Так, уже зараз кількість добровольців скорочується. Саме тому в країні-агресорці збільшили до 2 млн руб. одноразові виплати під час підписання військового контракту (...).

Окрім того, з посиланням на російські документи очільник ГУР сказав, що в разі відсутності перемоги Росії до кінця 2025 року у світі залишаються лише дві наддержави – США та Китай, а місця для РФ там не буде (...).

Боррель категорично висловився щодо «мирної угоди» з путінською Росією ([УНІАН](#)).

Високий представник ЄС із питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель, відповідаючи на питання про можливість перезавантаження відносин з Росією в разі ймовірної мирної угоди з Москвою, сказав, що «не бачить мирної угоди з путінською Росією в найближчому майбутньому».

Він нагадав про ордери на арешт Путіна та його близького оточення, видані Міжнародним кримінальним судом за військові злочини та злочини проти людства, і підкреслив важливість змусити Росію відповісти за свої дії в Україні (...).

Токаєв назвав Росію непереможною та зробив заяву про мирні переговори ([Експерт](#)).

Президент Казахстану Касим-Жомарт Токаєв підтримав бразильсько-китайський «мирний план», який раніше розкритикував президент Володимир Зеленський, та назвав Росію непереможною на полі бою.

Відповідну заяву він зробив під час зустрічі з канцлером Німеччини Олафом Шольцом, який прибув в Казахстан з офіційним візитом (...).

Чотири цікаві моменти в мирному плані Трампа для України (НВ).

Мабуть, головною темою останніх днів став мирний план Трампа, про який говорили вже кілька місяців, але тільки зараз його частково озвучив Джей Ді Венс.

Президент України Володимир Зеленський у нещодавньому інтерв'ю бразильському виданню Metropoles відкрито зауважив, що мирний план, який свого часу був запропонований Бразилією та Китаєм, більше відповідає інтересам Росії та не був узгоджений з Україною, а тому і був відкинутий Києвом.

Так ось, мирний план Китаю, в якому, незважаючи ні на що, але чітко прописувалася суверенність і цілісність територій України, — це просто родзинка, порівняно з тим, що нагородив Трамп. Його пропозиція це фактична капітуляція на умовах Росії без будь-яких «якщо».

Демілітаризована зона на території України? Не на території країни-агресора — Росії, а саме країни — жертви. Європа інвестуватиме в Україну без гарантій безпеки рівня НАТО — відмова від вступу до НАТО. Тобто, через 3, 4, 5 років Путіну нічого не коштуватиме, зібравши достатньо сил, через сіру зону, яка ніколи такою не буде, прорватися до лівого берега Дніпра.

Мирний план Трампа — це відтермінування наступної війни, з колосальним карт-бланшем для Росії та нульовими гарантіями для України (...).

17.09

Рішення ухвалюватиме Київ. Деякі союзники України розглядають завершення війни переговорами у 2025 році — Bloomberg (НВ).

(...) Деякі союзники України починають говорити про те, чим може закінчитися війна Росії проти України. Це викликає в деяких інших західних столицях побоювання, що українські воїни будуть змушені передчасно припинити вогонь.

Як повідомляють джерела Bloomberg, західні посадовці серйозно обговорюють можливість завершення війни між Україною та Росією шляхом переговорів у рамках стратегії на 2025 рік.

Однак вони також зазначили, що рішення про проведення переговорів залишається виключно за Києвом, і тиску на президента України Володимира Зеленського у цьому питанні немає.

Агентство зазначає, що обговорення можливості переговорів щодо завершення війни виникли через відсутність ознак значного прогресу на фронті та наближення чергової зими. Деякі західні чиновники почали розглядати різні варіанти, щоб вивести дипломатію «з глухого кута».

Однак журналісти підкреслюють, що переговори про припинення бойових дій мають вирішити ключову проблему: як зробити так, щоб Україна не була вразливою до можливого майбутнього російського нападу і водночас запевнити своїх союзників, що вони «не будуть втягнуті в прямий конфлікт з Кремлем» (...).

Туреччина пропонує будувати нову архітектуру безпеки, аби припинити війну РФ з Україною ([Укрінформ](#)).

Голова Національної розвідувальної організації Туреччини Ібрагім Калин:

Міжнародна система, яка швидко змінюється і стає все більш крихкою, стикається з двома важливими глобальними кризами у контексті війни в Україні та секторі Гази... Російсько-українську війну слід розв'язувати шляхом побудови нової архітектури безпеки на основі міжнародного права.

Щодо розв'язання палестинсько-ізраїльського конфлікту він наголосив на необхідності щонайшвидшого припинення вогню, а для довгострокового миру має бути рішення про створення двох держав шляхом припинення окупації.

«Туреччина продовжуватиме свої відкриті та таємні багатосторонні зусилля розвідки, спрямовані на припинення війни в Україні та Газі», - сказав Калин.

В Трампа вимагають прямих переговорів США і Росії: чого злякалися в його оточенні ([Comments.ua](#)).

В оточенні кандидата в президенти США вважають, що прямий діалог між Вашингтоном та Москвою може сприяти припиненню війни в Україні.

Один із ключових радників передвиборчої кампанії Дональда Трампа, його молодший син Дональд Трамп-молодший, а також Роберт Кеннеді, який відкрито підтримує Трампа, виступають за необхідність ведення діалогу між США та країною-агресором Росією.

За повідомленням The Hill, у таборі Трампа стверджують, що Кремль проявляє стриманість після перетину так званих "червоних ліній", що, на їхню думку, не свідчить про слабкість Росії (...).

Вони вважають, що надання США Україні далекобійної зброї може стати поштовхом до ядерної війни, що не відповідає інтересам Сполучених Штатів (...). Крім того, оточення Трампа фактично повторює кремлівську риторику про те, що війна Росії спрямована на досягнення нейтралітету України і припинення розширення НАТО на схід. Вони не вірять у можливість того, що Росія може розширити свою агресію на країни-члени Альянсу. У підсумку, Трамп-молодший та Кеннеді закликають до прямих переговорів між США та Росією для зниження напруги у конфлікті. Вони наводять обіцянку Дональда Трампа зупинити війну ще до його вступу на посаду президента, якщо він переможе на виборах.

Шольц вважає, що необхідно «вивчати можливості» щодо мирних переговорів із РФ (Укрінформ).

Канцлер Олаф Шольц:

Росія напала на Україну. Тому Німеччина, як і багато інших країн світу, підтримує Україну. Так воно є і так залишиться, щоб країна могла захистити себе, захистити свою цілісність і суверенітет. Але нам також зрозуміло, що водночас залишається необхідним вивчати можливості відкриття мирного розвитку.

Зараз настав час подивитися, що відбувається. Але для мене зрозуміло, що це не працює: Росія навпаки зараз усе продовжує - продовжує війну і продовжує атакувати Україну з величезною агресією... Ніколи не слід ігнорувати, ... що саме Росія не тільки почала війну, але й продовжує її і може в будь-який час зробити свій внесок у те, щоб вона закінчилася тим, що Росія припинить свою агресію.

Мирні переговори між РФ та Україною: президент Естонії припустив, коли і за яких умов це станеться (ТСН).

Президент Естонії Алар Каріс:

Ми усі хочемо зупинити цю війну. Питання у тому, як зібрати всіх за столом переговорів — Україну, Росію та інших партнерів, та які пропозиції лежатимуть на цьому столі. У цей конкретний момент звучать не дуже притомні ідеї з російського боку, зокрема, щоб НАТО повернулося до розмірів 1997-го. Як би ми не хотіли зупинити війну, єдиний мирний план, на який ми пристаємо зараз — це український або формула Зеленського. Це наш мирний план.

Росія і раніше брала участь у тих чи інших переговорних процесах, але поки це скоріше гіпотетичне питання. На яке важко відповісти. Ми всі можемо уявити переговорників за столом, колишніх ворогів, які обговорюють майбутнє різних країн, але нам, передусім, потрібно зупинити війну, а потім вже сідати за стіл.

Рано чи пізно всі війни закінчуються. Ця війна не виняток. Це означає, що нам, разом із Україною, треба, аби це сталося. Не можна говорити про мирну угоду без участі агресора. Він має там бути. Питання у тому, на яких умовах вести цю розмову.

18.09

Попри ризики ядерного конфлікту та втому від війни, переговори між Україною і Росією залишаються неможливими, — ЗМІ (Межа).

Війна Росії проти України триває вже понад два з половиною роки, що викликало зростання міжнародних закликів до політичного врегулювання конфлікту. Однак умови миру для Києва і Москви залишаються неприйнятними. Путін і Зеленський публічно заявили про готовність до переговорів, проте обидва лідери не відступають від своїх давніх цілей і прагнення до перемоги.

Скільки буде тривати війна в Україні – на Заході вважають, що війна триватиме щонайменше два роки і може затягнутися до п'яти років.

Про це пише Раджан Менон, політолог в газеті The Guardian, який чотири рази відвідував Україну під час війни (...).

Менон зазначає, що моральний дух ні на фронті, ні в тилу серед українців не знизився до такого рівня, який не залишає Зеленському іншого вибору, окрім як припинити бойові дії й шукати миру на умовах Росії (...).

У Зеленського висловились про схилення України до переговорів і «замороження» війни (ТСН).

Радник керівника Офісу президента Михайло Подоляк заявив, що Захід не схиляє Україну до переговорів із Росією. Він також виключив «замороження» війни.

За словами радника голови ОП, Захід не схиляє Україну до переговорів з РФ, але періодично такі «хвилі» в іноземних медіа з'являтимуться (...).

Він запевнив, що жодного тиску на Україну немає.

Радник голови ОП також сказав, що за 2,5 року повномасштабної війни Росія не змогла продемонструвати те, чого всі інші так боялись. Прогнози щодо швидкої окупації України не втілились у життя, і ворогу вже точно не вдасться це реалізувати.

Окрім того, за словами Подоляка, Захід розуміє, що Україна ефективно воює навіть за обмежених ресурсів, тож тиск на Київ був би дивним (...).

Від Мінська до Стамбула. Чи вивчила Україна урок Мінського протоколу щодо переговорів із Росією (Радіо Свобода).

Аналітик фонду «Повернись живим» Марія Кучеренко:

Єдина мета російських заяв про переговори – окупувати усе нові й нові території. Мінський протокол не зупинив Росію 10 років тому. З 2014-го до 2022-го Кремль вдавав із себе посередника у «конфлікті на Донбасі» і вимагав від України виконання так званої політичної частини Мінських домовленостей, не виконуючи зі свого боку нічого з того, що могло б привести до припинення бойових дій.

Тепер Путін нагадує про домовленості у Стамбулі, бо досі впевнений, що залякування і шантаж працюють, на Україну можна тиснути і чужими руками, а спецоперації Кремля – ефективні.

10 років тому було підписано Мінський протокол – документ, покликаний припинити вогонь і створити рамку для врегулювання «збройного конфлікту на Донбасі».

Ці угоди, нібито, давали час, щоб знайти спосіб залагодити проблему. Вони стали результатом компромісу.

Перше – думка європейських посередників. Друге – інтенція сторін конфлікту: Російської Федерації, що розпочала агресію проти України у 2014 році з анексії Криму, і України, яка розуміла, що Росія не зупиниться.

Після трагедії Іловайська остаточно стало очевидним: слова «анексія», «окупація», «полон» – це не слова з підручника історії. І жодні узгоджені раніше правила і норми – не працюють (...).

У 2022 році Росія фактично сама відмовилася від Мінських домовленостей, на яких наполягала попередні 8 років, визнавши «ЛДНР», які не згадувалися у тексті Мінських домовленостей, бо там йшлося лише про окремі райони Донецької та Луганської областей України.

Порушивши угоду, Кремль традиційно звинуватив у цьому Україну і підняв ставки, вдавшись до широкомасштабного вторгнення, сподіваючись в ході «маленької блискавичної війни знести Київський режим».

Максимально посиливши тиск на Україну, прорвавши кордон від півночі до півдня, завдавши ракетних ударів по містах, Росія знову вдалася до перевіреної схеми маніпулювання, от тільки тепер Мінськ замінили Стамбулом.

5 вересня 2024 року, у десяту річницю підписання Мінського протоколу на Східному економічному форумі, очільник Кремля заявив, що Росія нібито ніколи не відмовлялася від ведення перемовин із Україною, але не на підставі «якихось ефемерних вимог, а документу, який було майже парафровано у Стамбулі» (...).

Україна мала погодитися на постійний нейтралітет, постійний без'ядерний статус, заборона присутності іноземних військ та озброєння на території України, заборона на проведення військових навчань без «згоди гарантів» (Великобританії, КНР, РФ, США, Франції, Республіки Білорусь, Туреччини).

Що це, як не повна втрата самостійності, визнання Росії переможницею у війні, і відмова від власної державності? (...).

Тож зараз, чуючи через доступний Російській Федерації спектр каналів та інтонацій наратив про те, що «потрібно було підписувати Стамбул, то можна було б уникнути даремних жертв», треба чітко розуміти – це те ж саме, що ми чули з 2014 по 2022 рік про «виконання Мінських домовленостей тут і зараз».

Росія завжди відмовляється від своєї частини зобов'язань в усіх угодах, до яких вона когось примушує.

Росія завжди говорить про переговори і перемир'я лише для того, щоб їй було легше окупувати усе нові й нові території (...).

Глава МЗС Туреччини - про посередництво у війні: Переговори тривають на рівні розвідок ([Укрінформ](#)).

В Анкарі остерігаються, що війна може вийти з-під контролю, зокрема через переміщення бойових дій на територію РФ та погрози останньої щодо застосування ядерної зброї. Про це

Міністр закордонних справ Туреччини Хакан Фідан наголосив, що сторони не завжди можуть зустрічатися «одним складом, в тому самому місці», але робота триває. На його переконання, у разі вирішення проблем у

сфері продовольчої безпеки та енергетики будуть вичерпані й причини для продовження «великої війни».

Фідан не виключає, що війна може «вийти з-під контролю», зокрема з огляду на переміщення бойових дій на територію Росії та через погрози останньої застосувати ядерну зброю (...).

З огляду на санкційний режим проти Росії, він бачить два варіанти розвитку подій: війна стане «або широкомасштабною, або замороженою»².

19.09

«Мирний план» і кінець війни? Чи штовхає Захід Україну на переговори та чим відповість Зеленський (РБК-Україна).

(...) базовий сценарій передбачає, що невдовзі після американських виборів, вже у листопада, відбудеться другий глобальний саміт миру. Участь чи неучасть у ньому представників Росії (а також обсяг їх мандату) – ще одна велика інтрига.

Один зі співрозмовників у військово-політичних колах каже: Україна декларує позицію, щоби базою для мирних ініціатив був саме Саміт миру. І саме тому ще влітку в Офісі президента заговорили про можливість запросити на нього представників Росії, щоби збільшити «легітимізацію» цього майданчика (...).

Задача-максимум України в цьому контексті – не лише, щоб Росія туди приїхала, а й підписалася під українськими вимогами, зокрема вивела війська тощо. А для цього на неї необхідно створити належний рівень тиску, адже поки що він очевидно недостатній, щоб її до цього змусити (...).

Паралельно з основним, українським треком, пов'язаним із «формулою миру», «самітом миру», «планом перемоги» тощо, з'являлись, з'являються і будуть з'являтися у різних форматах і інші «плани миру», «переговорні формати» та «миротворчі ініціативи».

При цьому всі співрозмовники з найвищого військово-політичного керівництва України, з якими поспілкувалось видання, впевнені: хоча різноманітні публікації і заяви на тему «миру» і відображають пануючі настрої про те, що «це все треба якось закінчувати», по суті, вони є лише білим шумом. Багато хто просто публічно вкидає у глобальний простір свої ідеї, зокрема і росіяни, причому, як правило, не напругу (...).

20.09

В Італії виступили за участь РФ та Китаю на саміті миру, але є умова для Москви (РБК-Україна).

Міністр закордонних справ Італії Антоніо Таяні підтримує участь Росії та Китаю на саміті миру України. Проте Москва не повинна вимагати капітуляції України.

Глава МЗС вчергове наголосив, що Італія не воює з Росією. Він підтримав саміт миру України, у рамках якого буде можливий діалог про припинення війни.

«Я за мирну конференцію, в якій, як сказав сам Зеленський, повинні брати участь Російська Федерація, а також Китайська Народна Республіка (КНР)», - заявив Таяні.

На думку італійського міністра, на саміт миру Росія не повинна прийти з рішенням щодо капітуляції України.

«Однак я вважаю, що Росія має прийти на конференцію не з рішенням - капітуляція чи поразка України, - бо інакше це не було б мирною угодою²», - підкреслив глава МЗС Італії.

Другий саміт миру має поставити крапку у війні, - Зеленський (УНІАН).

Другий саміт миру, який планується провести до кінця року, має поставити крапку у війні, розв'язаній РФ.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми маємо максимально посилити Україну, щоб вже цього року організувати другий саміт миру. Саміт, який зможе поставити крапку на цій війні. Саме таку крапку, яка ніколи не стане три крапкою. Мир – це не заморозка війни, не будь-які маніпуляції міжнародним правом.

Мир має бути надійним, і на його переконання, цей мир таким і буде.

Наступного тижня президент Володимир Зеленський на зустрічі з президентом США Джо Байденом має намір представити йому План перемоги України. Також очікуються зустрічі з кандидатами на посаду наступного президента США – Камалою Гарріс і Дональдом Трампом.

Графік Плану перемоги, який наступного тижня буде представлений під час поїздки до Сполучених Штатів Америки, розрахований на ухвалення швидких рішень союзниками України у жовтні-грудні.

21.09

Рекордна кількість росіян виступила за виведення військ і мирні переговори з Україною – опитування (Гордон).

Майже половина (49%) громадян країни-агресора РФ підтримала б виведення російських окупаційних військ і мирні переговори з Україною. Це впливає з результатів телефонного опитування, які є в розпорядженні "Новой газеты Европа".

Зазначено, що це максимальний показник із початку повномасштабного російського вторгнення в лютому 2022 року.

Водночас не підтримало б виведення російських військ і переговорів з Україною 33% респондентів.

63% опитаних хотіли б укладання мирної угоди між РФ та Україною протягом найближчого року "зі взаємними поступками".

49% росіян віддали б перевагу миру, а 29% – підтримали б нову хвилю мобілізації (...).

Мирні переговори: Зеленський заявив, що Україна розпочала онлайн-зустрічі з РФ ([Експрес](#)).

Україна вже провела декілька зустрічей з представниками Росії в онлайн-форматі щодо плану майбутніх переговорів про закінчення війни. Про це заявив президент України Володимир Зеленський у бесіді з журналістами 21 вересня (...).

Він також додав, що Україна активно працює над планом, який стане «фундаментом» для переговорів з Росією в будь-якому форматі, три пункти якого вже готові (...).

Треба вести переговори на всіх рівнях, з різними силами всередині росії — політтехнолог ([Київ24](#)).**Політтехнолог Дмитро Васильєв:**

Нам треба йти до того, щоб було збережено міжнародне право. Ми маємо переконати весь світ, що збереження міжнародного права, це зацікавленість не тільки України, а й всього світу. Треба, щоб весь світ допоміг відвоювати нашу територію, забезпечити суверенітет і територіальну цілісність нашої держави, а також забезпечити виконання плану.

Я думаю, що треба вести переговори на всіх рівнях, з різними силами всередині Росії, які можуть здати чинну владу, щоб стати владою і поновити нормальний розвиток Росії. В цьому можуть бути зацікавлені певні кола у РФ.

РФ відмовилася брати участь у другому саміті миру ([УНІАН](#)).

Росія не має наміру брати участь у другому Глобальному саміті миру, який Україна хоче провести цієї осені.

Спікерка Міністерства закордонних справ РФ Марія Захарова:

Представники Росії в жодних зустрічах у рамках «бюргенштокського процесу» участі не брали і брати участь не збираються. Сам цей процес нічого спільного з врегулюванням не має. Це черговий прояв шахрайства англосаксів та їхніх українських маріонеток.

За словами Захарової, другий саміт миру має на меті «протягнути абсолютно нежиттєздатну "формулу Зеленського"», щоб світова більшість підтримала її. Захарова вважає це спробою «пред'явити Росії ультиматум про капітуляцію».

«Ми в таких самітах брати участь не будемо. Але ми не відмовляємося від політико-дипломатичного врегулювання кризи, готові до обговорення дійсно серйозних пропозицій, що враховують ситуацію "на землі", геополітичні реалії, які складаються, і сформульовану 14 червня президентом Путіним відповідну ініціативу», - заявила речниця МЗС РФ.

Водночас Захарова звинуватила Україну і Захід у бажанні продовжувати війну, і нібито підтвердженням цьому є «бандитське вторгнення ЗСУ в Курську область» і «дозвіл, який просить Зеленський, на удари вглиб Росії».

Відновлення України від наслідків російської агресії

В Україні з 2022 року відновили 886 зруйнованих або пошкоджених росіянами медзакладів ([Укрінформ](#)).

«За понад 30 місяців внаслідок атак ворога було пошкоджено 1657 об'єктів медзакладів та ще 221 з них зруйнований повністю й відновленню не підлягає», - ідеться у повідомленні Міністерство охорони здоров'я України.

За даними міністерства, найбільших втрат зазнали заклади охорони здоров'я у Харківській, Донецькій, Миколаївській, Київській, Чернігівській, Дніпропетровській, Херсонській і Запорізькій областях.

Крім того, ворог знищив 261 автівку екстреної медичної допомоги, ще 202 пошкодив і 125 захопив.

Попри системні обставини та навантаження на систему охорони здоров'я в Україні з перших місяців повномасштабної війни тривають роботи з відновлення медичних закладів.

За понад два роки у різних регіонах України повністю та/або частково відновлені 886 об'єктів медзакладів. З них 533 об'єкти відновлені повністю та ще 353 — частково.

Це медичні заклади на звільнених від росіян територіях, а також ті, які зазнали невеликих ушкоджень, зокрема вибиття вікон, знищення покрівлі, пошкодження фасаду тощо.

У вересні вже понад 2000 родин отримали кошти за сертифікатами на відновлення житла ([Укрінформ](#)).

Упродовж вересня понад 2,2 тисячі українських родин отримали кошти за сертифікатами на відновлення житла, згідно з проектами НОМЕ та Heal Ukraine від Банку розвитку Ради Європи.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль :

Обговорили спільні двосторонні проекти з керівником Банку розвитку Ради Європи Карло Монтічеллі. Подякував за підписання під час Конференції з питань відновлення в Берліні перших угод за проектами НОМЕ та Heal Ukraine на суму 200 млн євро. Ці кошти будуть спрямовані на забезпечення житлом людей, які лишилися без даху над головою внаслідок російської агресії, а також на відновлення медичної системи. Уже маємо перші результати. За вересень понад 2,2 тисячі родин отримали кошти за сертифікатами на відновлення житла.

Шмигаль зазначив, що пріоритетними також є розмінування, відновлення енергетики й критичної інфраструктури. За його словами, уряд прагне розширити співпрацю з Банком розвитку на громади й підтримку малого та середнього бізнесу.

Чехія допоможе відновити Дніпропетровщину ([Рубрика](#)).

Чеська Республіка допоможе відновити Дніпропетровську область. У пріоритеті Праги відразу три галузі – генерація енергії, водопостачання та сфера охорони здоров'я.

Чехія висловила готовність взяти патронат над відновленням Дніпропетровщини.

Урядовий уповноважений Чеської Республіки з питань відновлення України Томаш Копечний:

Ми будемо дуже раді сфокусуватися на новому проєкті, який ми з вами погодимо, і докласти всіх зусиль там, де інші відмовляються це робити. Ми підтримуємо Україну та її мешканців, бо це вклад і в нашу безпеку.

В рамках підтримки Дніпропетровщини у період 2023-2024 років Чехія надала багатофункціональні медичні ліжка та дизель-генератори для Кривого Рогу, а для Марганця та Нікополя – газові обігрівачі, медичне обладнання та станції очищення води.

На Чернігівщині коштом благодійників відновили ліцей, який був пошкоджений російськими обстрілами ([Високий Вал](#)).

Халявинський ліцей, що зазнав пошкоджень через ворожі обстріли, відновили коштом благодійників.

В ліцеї навчаються 111 учнів, майже половину із них підвозять шкільними автобусами.

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус:

Укриття є, воно функціонує. На це 7,1 млн грн виділила держава, місцевий бюджет - 1,8 млн грн. Наразі триває процедура отримання статусу споруди подвійного призначення з властивостями протирадіаційного укриття. У найближчих планах - обладнання ще одного виходу з будівлі школи.

Литва допоможе відновити українські школи, які постраждали від обстрілів ([Рубрика](#)).

За даними Міністерства освіти і науки, понад 1625 шкіл постраждали від нападів, 197 із них були повністю зруйновані. Для їх відновлення потрібні раціональні рішення та підтримка міжнародної спільноти.

У межах міжнародного конкурсу «Школа майбутнього для України» визначено кращі архітектурні рішення, які допоможуть з ефективною, адаптивною та сталою відбудовою шкіл по всій країні.

Конкурс, ініційований Литвою за підтримки експертів з архітектури та освіти, залучив команди з десяти країн світу. Проєкт отримав фінансування у розмірі 500 тисяч євро з Фонду розвитку співробітництва та гуманітарної допомоги Литви.

Обов'язковою умовою для учасників була співпраця з українськими архітекторами, що дозволило знайти рішення, які відповідатимуть унікальним потребам українських громад.

Переможцем конкурсу стала команда архітекторів з Італії Scandurra Studio Architettura srl у співпраці з українським архітектором Михайлом Вустянським. Їх адаптивний технічний проєкт школи буде використовуватися для будівництва нових шкіл в Україні.

Друге місце зайняли українська команда архітекторів, зареєстрована Данилом Білокопитовим, разом з колегами з Нідерландів – Orange architects, а третє — фінська команда Huttunen-Lipasti Architects Ltd у співпраці з українцем Дмитром Сорокевичем.

Заступник міністра закордонних справ Литви Сімонас Шатуніс:

Проєкт «Школа майбутнього для України» — це надихаючий внесок Литви та міжнародних партнерів у перемогу України та майбутнє українських дітей. Зусилля десяти команд архітекторів допомогли привернути увагу міжнародної спільноти до того, що сьогодні в Україні вибухи бомб і сирени тривоги лунають частіше, ніж шкільні дзвоники.

На конкурс було подано 15 проєктів, які відповідали вимогам. Їх оцінювала експертна комісія, до складу якої увійшли український архітектор Віктор Зотов, шведський архітектор Карл Бекстранд, архітекторка з Фінляндії Гелена Сандман, литовські архітектори Вікторія Блажене і Роландас Палекас, колишня міністр освіти України і засновниця громадської організації "savED" Анна Новосад і керівник програми «Co-Creatе Future of Ukraine» Артурас Жарновскис.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

17.09

У Держдепі США оцінили можливість зміни політики щодо ударів углиб РФ ([УНІАН](#)).

У Держдепі зазначили, що США надають Україні іншу допомогу для перемоги у війні - зокрема, технічні засоби та розвіддані.

Зустріч президента США Джо Байдена і прем'єр-міністра Великої Британії Кіра Стармера не вплинула на зміну політики США щодо можливого дозволу для ЗСУ на удари їхньою зброєю вглиб Росії.

Керівник пресслужби Держдепартаменту США Меттью Міллер:

У мене немає оголошень про зміни в нашій політиці сьогодні.

Водночас, додав Міллер, США продовжать обговорювати з Україною можливі способи підтримки, щоб вона могла виграти цю війну. Він уточнив, що йдеться про надання технічних засобів і розвідданих.

«Ми завжди обговорюємо з українцями, що їм необхідно і як ми можемо надати їм підтримку якнайкраще», - додав глава прес-служби.

Facebook й Instagram заблокували акаунти RT. Там були мільйони підписників ([LIGA.net](#)).

Сторінка RT в Facebook з 7 млн підписників і акаунт в Instagram з 1 млн підписників не працюють.

Meta, материнська компанія соціальних мереж Facebook, Instagram і Threads, заборонила російській медіагрупі «Росія сьогодні» користуватися її сервісами.

Заяву Meta цитує агентство Reuters: «Після ретельного розгляду ми розширили наші заходи, спрямовані проти російських державних ЗМІ», – сказано у заяві.

До заборони в понеділок у RT було 7,2 млн підписників у Facebook і 1 млн підписників в Instagram, вказує CNN.

RT вже не є просто медійною організацією, вона також займається інформаційними операціями, діями з прихованого впливу та військових закупівель, заявили в Державному департаменті США.

США повідомили також, що RT під прикриттям залучає працівників соціальних медіа, щоб поширювати вигідний Росії пропагандистський контент.

Трампа вважає, що зможе «прекрасно порозумітися» з Китаєм та Росією, якщо стане президентом ([Українська правда](#)).

45-й президент США та кандидат від Республіканської партії на наступних виборах Дональд Трамп переконаний, що зможе «добре поладити» з Росією та Китаєм, якщо стане президентом.

Дональд Трамп:

Я не знаю, чи вороги вони. Я думаю, ми прекрасно порозуміємося з Китаєм. Я думаю, ми чудово порозуміємося з Росією.

Також він додав, що хоче завершення російсько-української війни «якомога скоріше», та висловив бажання, щоб «Росія врегулювала цю ситуацію».

Конгресмени в США закликали Байдена схвалити експорт скрапленого газу до України ([Укрінформ](#)).

Конгресмени від Демократичної партії США закликали президента країни Джо Байдена прискорити видачу схвалень на експорт скрапленого природного газу до Східної Європи та, зокрема, в Україну.

Про це йдеться у листі, який ініціювала **співголова українського конгресового кокусу в Палаті представників, конгресвумен-демократка Марсі Каптур**. Крім неї, звернення підтримали іще 11 її однопартійців у Палаті представників.

У листі Каптур закликала також Міністерство енергетики США «визначити пріоритети та прискорити перегляд проєктів, які забезпечать поставку СПГ для України та інших східноєвропейських союзників», адже зараз міністерство «відновлює розгляд заявок для отримання дозволу на експорт СПГ до країн які не є учасницями угоди про зону вільної торгівлі із США».

Автори звернення стверджують, що будь-які затримки з наданням додаткових поставок СПГ в Україну та наших східноєвропейських союзників можуть поставити під загрозу європейську енергетичну безпеку та стабільність ринку в довгостроковій перспективі.

«Ми не повинні посилати неоднозначні сигнали нашим союзникам, які хочуть назавжди позбутися залежності від Володимира Путіна. Ми вважаємо, що Сполучені Штати повинні продемонструвати свою відданість підтримці суверенітету і стійкості України, визначивши пріоритети і прискоривши розгляд проєктів, які постачатимуть СПГ в Україну і Східну Європу», - зазначають конгресмени.

В оточенні Трампа заявили про необхідність переговорів Вашингтона й Москви для припинення війни в Україні ([Українська правда](#)).

Син Дональда Трампа та один із ключових радників його кампанії, Дональд Трамп-молодший, а також незалежний екскандидат у президенти Роберт Кеннеді-молодший, що публічно підтримав Трампа, заявили про

необхідність прямих переговорів Вашингтона й Москви для припинення війни в Україні.

Аргумент Трампа—молодшого й Кеннеді—молодшого зводиться до того, що відсутність реакції Росії на перетин попередніх «червоних ліній» – від ударів по «території Росії» (включно з Кримом) до поставок F-16 – є «стриманістю» Кремля, а не проявом слабкості.

Представники кампанії Трампа:

Яструби в адміністрації Байдена, здається, забули, що Росія – ядерна держава... Путін неодноразово давав зрозуміти, що Росія застосує ядерну зброю за крайніх обставин.

Вони вважають, що в разі, якщо адміністрація Байдена вирішить дозволити далекобійні удари ракетами по цілях на території Росії, це спровокує ядерну війну.

Фактичні представники кампанії Трампа також вважають «абсурдною» думку, що російські війська можуть вторгнутись на територію країн НАТО, яку навела на президентських дебатах Камала Гарріс.

«По-перше, Росія ледве може вирвати кілька областей у України, яка аж ніяк не належить до великих європейських держав. По-друге, Росія з самого початку чітко визначила свої цілі війни – насамперед, нейтралітет України і зупинку розширення НАТО на схід», – такі аргументи вони пропонують на користь цієї позиції.

Вашингтон уже ознайомився з планом перемоги Зеленського – посол США в ООН ([Радіо Свобода](#)).

Посол США в ООН Лінда Томас-Грінфілд:

Ми бачили мирний план президента Зеленського. Ми вважаємо, що він викладає стратегію і план, які можуть спрацювати. І ми повинні зрозуміти, як ми можемо зробити свій внесок у це, контактуючи з усіма главами держав, які будуть присутні тут, у Нью-Йорку. Тому ми сподіваємося добитися деякого прогресу.

Томас-Грінфілд висловила сподівання, що «вдасться досягти певного прогресу для завершення війни».

Український лідер запланував представити американському колезі Джо Байдену, а також кандидатам у президенти США Камалі Харріс та Дональду Трампу наприкінці вересня.

Також Зеленський зазначав, що «план складається з п'яти пунктів – чотирьох основних та одного, який необхідно виконати вже після завершення війни».

18.09.

У Держдепі пояснили, яка підтримка з боку США допоможе Україні перемогти у війні ([РБК-Україна](#)).

Вашингтон вважає, що у війні Росії проти України не має такого виду зброї, що мало б вирішальне значення й допомогло Києву здобути перемогу.

Натомість це може зробити комплекс заходів, над якими США продовжують працювати.

Речник Державного департаменту США Метью Міллер сказав:

Існує низка різних можливостей, які разом можуть допомогти Україні виграти цю війну, і це те, що ми продовжуємо надавати їм.

Він додав, що Штати продовжують оцінювати, чи існують «додаткові можливості, додаткові тактики, додаткові методи, які ми повинні надавати їм (українцям, - Ред.)».

«І коли ми оцінимо, що це в їхніх інтересах та інтересах Сполучених Штатів, ми це зробимо», - наголосив речник Держдепу.

19.09

Слухання у Конгресі: Україна втілює інновації у військових технологіях швидше за уряд США ([LIGA.net](#)).

Україна втілює інновації у військових технологіях і концепціях зі швидкістю, значно більшою за американський уряд.

Голова Комісії зі стратегії національної оборони США Джейн Гарман під час слухань у Конгресі:

Потрібно стимулювати зміни. Україна та Росія впроваджують інновації на полі бою і це займає тижні, а не роки. Я була в Києві минулого тижня, до цього була у квітні та переконалася в цьому на власні очі. Якщо Міністерство оборони не може рухатися з такою ж швидкістю та масштабами, воно програє.

У звіті з рекомендаціями зазначається, що Комісія зі стратегії національної оборони вважає деякі практики у сфері дослідження та розробки системи закупівель і надмірну культуру уникнення ризиків застарілими для сучасного стратегічного середовища.

Гарман наголосила, що фінансувати проекти, які не продемонстрували значної цінності, не можна.

«Просто треба запитати, чого Україна нас може навчити. Україна нас може цьому навчити, зокрема тому, що можна побудувати дрон за \$350. Мій коментар про це – в Пентагоні чашку кави не можна купити за \$350 і йдеться про наше майбутнє», – підсумувала вона.

У США експівробітники Трампа просувають сайт, який поширює дезінформацію про Україну - [The Guardian](#) ([Укрінформ](#))

Група колишніх співробітників Дональда Трампа, співпрацюючи з авторами кремлівських державних ЗМІ, допомогли створити проросійський сайт [Intelligenceer](#), який поширює на західну аудиторію теорії змови про війну в Україні.

Сайт був запущений наприкінці 2023 року, майже половина членів правління [Intelligenceer](#) — це колишні помічники і співробітники Трампа. Також членом правління сайту є Анна Сорока, радниця голови «ЛНР» Леоніда Пасечника.

Одна з власниць радіостанції Дженніфер Сквайерз розповіла, що *Intelligencer* виник як сайт для доповнення «ТНТ», а для його розробки запросили американського журналіста Джорджа Еліасона, який живе на сході України вже понад 10 років і раніше виступав на RT і звинувачував Київ у війні в Україні.

Контент сайту привернув увагу європейських пропагандистських ЗМІ, зокрема сайт *Pravda-en* посилався на статті *Intelligencer*. Згідно з лютневим звітом французького агентства *Viginum*, створеного в 2021 році для боротьби з іноземною дезінформацією, група вебсайтів, які працюють під назвою «Pravda», координує свою роботу з метою поширення проросійського контенту по всьому Європейському Союзу.

Зеленський відвідає наступного тижня США, де зустрінеться з Байденом, Гарріс та Трампом ([РБК - Україна](#)).

Президент України Володимир Зеленський наступного тижня відвідає Сполучені Штати Америки. Там у нього запланована низка зустрічей та виступ в ООН.

Також у Зеленського запланована зустріч з президентом США Джо Байденом і представить йому план перемоги. Зеленський планує обговорити деталі цього плану, а також підтримку з боку Сполучених Штатів у боротьбі України заради свободи.

«Володимир Зеленський також планує зустрічі з віцепрезиденткою США Камалою Гарріс, представниками Конгресу Сполучених Штатів від обох партій і 45-м Президентом США Дональдом Трампом», - сказано у повідомленні.

20.09

Пентагон працює з Конгресом, щоб не втратити \$6 млрд на допомогу Україні ([Суспільне](#)).

Пентагон працює з Конгресом США, щоб не втратити доступ до майже 6 млрд дол., які Конгрес заклав на оборонну підтримку України за програмою президентських повноважень PDA (Presidential Drawdown Authority).

Заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх:

Ми дійсно плануємо використати суму, яка виділена на повноваження. Це можливість розширити ці повноваження, щоб використовувати їх після закінчення фінансового року, над яким ми працюємо з Конгресом.

За словами Сінгх, проблема полягає в тому, що Мініборони США не може передавати Україні зброю, якщо Конгрес США не виділяє кошти замовлення зброї у виробників для поповнення запасів Пентагону на складах.

«Це те, над чим ми також працюємо. І я також нагадаю вам, що протягом 6 місяців, коли у нас не було цього додаткового пакета, ми не змогли поповнити запаси на наших полицях. Ось чому нам потрібно, щоб

Конгрес запропонував це продовження, щоб дозволити нам продовжувати видавати ці пакети», — сказала представниця Пентагону.

Вона зазначила, що у Конгресі є двопартійна угода про те, що США будуть продовжувати підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно.

Відповідаючи на питання, скільки грошей залишилося після перерахунку бухгалтерських помилок для допомоги Україні, Сінгх сказала: «У нас залишилося 5,9 млрд доларів на PDA для України. Всі, крім 100 мільйонів доларів, закінчуються в кінці фінансового року. Отже, це загалом 5,8 мільярда доларів. Я не маю перерахованої вартості деяких інших пакетів, але це загальна сума, яку ми маємо на цю мить».

Гарріс зробила заяву про майбутню зустріч із Зеленським ([РБК-Україна](#)).

Віце-президент США Камала Гарріс прокоментувала майбутню зустріч із президентом України Володимиром Зеленським:

Ми з президентом Байденом (президентом США Джо Байденом - ред.) чітко заявили: наша прихильність до українського народу, який бореться за свою свободу, непохитна.

Україні негласно дозволять бити далекобійними ракетами по РФ, - The Times ([УНІАН](#)).

Західні лідери можуть дозволити Україні бити далекобійними ракетами по території Росії, офіційно це не оголошуючи. Україна може отримати секретний дозвіл на запуск ракет по території Росії найближчими тижнями. Велика Британія і США готуються дати добро, але офіційно вони про це хочуть оголосити тільки після запуску перших ракет.

Джерела видання повідомили, що США хочуть спочатку побачити план президента України Володимира Зеленського про те, як це може допомогти їм пережити зимові місяці війни. Остаточне рішення може бути схвалено вже на Генеральній Асамблеї ООН наступного тижня. У матеріалі йдеться, що у команді президента США Джо Байдена присутня «нервозність», що цей крок може зашкодити передвиборчій кампанії Камали Гарріс.

Міністр закордонних справ Великої Британії Девід Леммі цього тижня провів переговори в Парижі з держсекретарем США Ентоні Блінкеном, а також міністрами закордонних справ Франції, Німеччини та Італії. Союзники працювали над тим, щоб опрацювати угоду перед Генеральною асамблеєю ООН.

21.09

США готують пакет допомоги ЗСУ на \$375 млн: Reuters дізналося, що до нього увійде ([LIGA.net](#)).

Пакет допомоги міститиме боєприпаси для HIMARS, артснаряди та інше озброєння.

Сполучені Штати готують пакет військової допомоги на \$375 млн для України, порушуючи багатомісячну тенденцію до менших пакетів.

За словами співрозмовників, пакет допомоги, який, як очікується, буде оголошено наступного тижня, міститиме патрульні катери, додаткові боєприпаси для HIMARS, артилерійські снаряди калібрів 155 і 105 мм, запчастини та інше озброєння.

Вміст і розмір пакета можуть змінитися найближчими днями перед очікуваним підписом президента США Джо Байдена, зазначили журналісти.

Вибори президента США - 2024

16.09

Байден доручив задіяти всі ресурси для захисту Трампа ([РБК-Україна](#)).

У неділю на кандидата в президенти США Дональда Трампа, можливо, було скоєно другий замах. Чинний президент Джо Байден відреагував і доручив владі задіяти всі ресурси для захисту політика.

Президент США Джо Байден:

Моя команда поінформувала мене про те, що федеральні правоохоронні органи розслідують сьогодні можливу спробу вбивства колишнього президента Трампа. Підозрюваний перебуває під вартою.

Президент США заявив, що високо оцінює роботу Секретної служби та їхніх партнерів із правоохоронних органів за їхню пильність та зусилля щодо забезпечення безпеки экс-президента Америки та його оточення.

«Я радий, що колишній президент не постраждав», - сказав Байден.

Він повідомив, що зараз ведеться активне розслідування інциденту та правоохоронні органи збирають більше подробиць про те, що сталося.

«Я доручив своїй команді продовжувати забезпечувати Секретну службу всіма ресурсами, можливостями та заходами захисту, необхідними для забезпечення подальшої безпеки колишнього президента», - резюмував чинний голова Білого дому.

Кандидат Трампа у віцепрезиденти визнав, що «вигадав» історію про поїдання домашніх котів мігрантами ([Українська правда](#)).

Кандидат у віцепрезиденти США від Республіканської партії Джей Ді Венс зізнався, що історія про нібито поїдання мігрантами з Гаїті домашніх котів у Спрінгфілді (штат Огайо), яку активно поширювали республіканці, є вигаданою.

Це твердження з'явилося за кілька днів до дебатів, було серед перших поширене самим Джей Ді Венсом. Ці твердження офіційно спростували влада та поліція Спрінгфілда.

Під час недільного ефіру ведуча CNN спитала у Венса, чи може він після неодноразових спростувань поширеної ним же інформації про

«поїдання домашніх тварин мігрантами» визнати, що не має підтверджень цьому.

На це напарник Трампа заявив, що його докази – це «безпосередні свідчення виборців його округу», зокрема тих, які втратили рідних через напади мігрантів.

«Американські ЗМІ повністю ігнорували ці речі, поки ми з Дональдом Трампом не почали говорити про мему з котами. Якщо мені доведеться створювати історії, щоб американські ЗМІ звернули увагу на страждання американського народу – що ж, саме це я й буду робити, Дано», – додав він.

Ведуча після цього кілька разів перепитала кандидата Трампа у віцепрезиденти, чи означають його слова про те, що він «створив» історію про поїдання котів, що вона справді вигадана. Зрештою він фактично це і визнає:

«Я кажу, що ми створюємо історію, а це означає, що ми робимо так, щоб американські ЗМІ фокусувались на цьому. Не я "створив" 20 тисяч нелегальних мігрантів, які прибули до Спрінгфілда. Це через політику Камали Гарріс. Але так, ми створили фактичний фокус, який дозволив американським ЗМІ говорити про цю історію та страждання, спричинені політикою Камали Гарріс».

В інтерв'ю телеканалу NBC, однак, Венс пізніше відмовився від цього зізнання і заперечив, що його твердження про «поїдання котів мігрантів» не є безпідставними.

Як дебати вплинули на рейтинги Гарріс і Трампа ([РБК-Україна](#)).

За опитуванням Reuters/Ipsos серед 1400 зареєстрованих виборців, які принаймні щось чули про дебати, Гарріс має перевагу у 5% над суперником на національному рівні – 47% проти 42%.

Опитування Morning Consult серед 3300 ймовірних виборців засвідчило зниження рейтингу Трампа на 1% – з 46% до 45%. Водночас рейтинги Гарріс залишаються на рівні 50% як до дебатів, так і після них.

В усіх «хитких» штатах зміни рейтингів після дебатів відбулися в межах десятих долей відсотка, не перевищуючи статистичної похибки.

Опитування CNN свідчить, що Трамп випереджає Гарріс на 20% щодо питань управління економікою: 55% проти 35%. При цьому відрив зріс на 2% після дебатів. У питаннях міграції Трамп також суттєво випереджає Гарріс – 56% проти 33%.

Разом з тим, Гарріс випереджає Трампа у темі захисту демократії – 49% проти 40% та абортів – 52% проти 31%.

Гарріс засудила «політичне насильство» після нового замаху на Трампа ([РБК - Україна](#)).

Віцепрезидентка США Камала Гарріс висловила глибоке занепокоєння і засудила «політичне насильство» після ймовірного замаху на колишнього президента Дональда Трампа, який стався в неділю:

Я глибоко стривожена можливим замахом на колишнього президента Трампа. Поки збираються факти, я ясно заявляю: політичне насильство неприпустиме. Ми всі повинні працювати над тим, щоб цей інцидент не спровокував подальше насильство.

Віцепрезидентка запевнила, що адміністрація президента США Джо Байдена забезпечить Секретну службу всіма необхідними ресурсами для виконання їхньої місії із захисту.

Трамп заявив, що ненавидить Тейлор Свіфт, яка виступила на підтримку Гарріс ([Укрінформ](#)).

Кандидат на посаду президента від республіканців Дональд Трамп заявив, що ненавидить співачку Тейлор Свіфт після того, як вона публічно підтримала кандидатку від демократів Камалу Гарріс. Трамп написав у своїй соцмережі Truth Social: «Я ненавиджу Тейлор Свіфт!»

На переконання Свіфт, США досягнуть «набагато більшого, якщо пануватиме спокій, а не хаос».

Трамп звинуватив Байдена і Гарріс у підбурюванні замаху до нього ([Укрінформ](#)).

Колишній президент США Дональд Трамп заявив, що заяви президента Джо Байдена та віцепрезидентки Камали Гарріс є причиною того, що в нього «стріляють», назвавши риторику демократів «вкрай підбурливою»:

Він (підозрюваний у стрілянині Раян Веслі Раут – ред.) довірився риториці Байдена і Гарріс та діяв відповідно до неї.

Експрезидент продовжив, що риторика демократів змушує братися за зброю людей, які вважають, що мають врятувати країну.

Стівен Кінг після висловлювань Трампа підтримав Тейлор Свіфт ([Укрінформ](#)).

Американський письменник Стівен Кінг висловив підтримку співачці Тейлор Свіфт після того, як кандидат на посаду президента від республіканців Дональд Трамп заявив, що ненавидить її, бо вона публічно підтримала кандидатку від демократів Камалу Гарріс, опублікувавши пост у соцмережі X: «Я люблю Тейлор Свіфт. Її музика робить мене щасливим. Кінець історії».

Сама Свіфт поки що публічно не відреагувала на слова Трампа щодо неї.

17.09

Білий дім розкритикував коментар Маска про ймовірний замах на Трампа ([РБК-Україна](#)).

Мільярдер Ілон Маск у видаленому пості в соцмережі X (колишній Twitter) написав: «І ніхто навіть не намагається вбити Байдена/Камалу».

На ситуацію відреагували у Білому домі. **Прес-секретар Ендрю Бейтс** нагадав, що Байден і Гарріс після тривожних новин (про замах на Трампа) заявили, що в США немає місця політичному чи іншому насильству. Вони наголосили, що всі мають зробити свій внесок, щоб цей інцидент не призвів до більшого насильства.

18.09

Трамп хоче залучити Дуду до своєї виборчої кампанії – ЗМІ (Укрінформ).

Дональд Трамп планує залучити президента Польщі Анджея Дуду, який має прибути до Штатів для участі в ГА ООН, до своєї виборчої кампанії, аби заручитися підтримкою польської громади в США.

Про це пише Reuters:

Узгодження спільної появи ще не завершено... Однак, якщо так станеться, це буде рідкісним випадком, коли іноземний лідер з'явиться поряд із кандидатом у президенти США в рамках виборчої кампанії.

Очікується, що Трамп і Дуда можуть разом з'явитися на відкритті монумента на території римо-католицького храму польської діаспори у штаті Пенсильванія.

За словами одного з джерел, якщо так станеться, то «безумовно буде можливість обмінятися кількома словами та обговорити найважливіші теми», серед яких – безпека Польщі та війна в Україні.

В адміністрації польського президента офіційно підтвердили, що організатори заходу запросили на нього і Дуду, і Трампа.

При цьому віцепрезидентка натякнула, що Трамп не поспішатиме захищати поляків, якщо їх атакує Росія.

20.09

NBC: Трамп і Гарріс вважають польських американців ключем до перемоги в Пенсильванії (Європейська правда).

Кандидати у президенти США Камала Гарріс та Дональд Трамп вважають польсько-американських виборців ключем до перемоги у штаті Пенсильванія.

Кампанія Гарріс організувала зустрічі зі збору голосів серед відомих польських американців, таких як колишній конгресмен Том Маліновський та адвокат Морін Пікарскі.

Також її штаб створив сторінку «Польські американці за Гарріс» у Facebook, замінивши фото чинного американського президента Джо Байдена на її зображення.

У відповідь передвиборний штаб Трампа повідомив, що він планував відвідати Національну святиню Ченстоховської Богоматері, важливий центр для польських американців, і зустрітися там із президентом Польщі Анджеєм Дудою.

Однак цей візит було скасовано, оскільки Дуда відклав свою поїздку до США через сильну повінь у Польщі.

Bloomberg: Секретна служба США перевіряє Маска після «жарту» про замах на Байдена та Гарріс ([Європейська правда](#)).

Секретна служба США почала перевірку американського мільярдера Ілона Маска після його допису про можливі замах на чинного президента Джо Байдена та віцепрезидентку Камалу Гарріс.

Секретна служба проводить перевірку, чи становить Маск загрозу для американських високопосадовців, зокрема для Байдена та Гарріс.

За їхніми словами, записи про твіт були зібрані в правоохоронних цілях, але не розголошуються, щоб не перешкоджати розслідуванню.

Речник Секретної служби Нейт Геррінг:

Агентству відомо про публікацію Ілона Маска в соціальних мережах. Як правило, ми не коментуємо питання, що стосуються розвідувальної роботи з метою захисту. Проте, ми можемо сказати, що Секретна служба розслідує всі загрози, пов'язані з людьми, які під нашим захистом.

Коментарі зарубіжних політиків

16.09

(Укрінформ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель, відповідаючи на запитання про можливість перезавантаження відносин з Росією у разі укладення мирної угоди з Москвою, сказав:

Я не бачу мирної угоди з путінською Росією в найближчому майбутньому. (...). У віддаленому майбутньому, в післявоєнному середовищі, можуть відбутися певні зміни у відносинах з Росією, але факт залишається фактом: війна, ймовірно, триватиме, і навряд чи за цих обставин будуть вестися справи як зазвичай, (війна створює – ред.) червоні лінії для нас як ЄС.

І оскільки російська влада бачить себе у стані війни із «Заходом» та «Європою», жодні відносини не можуть бути передбачені, додав він.

«Путін чітко дає зрозуміти, що він зберігає свої максималістські вимоги: завоювання України, підкорення українського народу, і, можливо, має більше амбіцій за межами України... він, здається, все більше і більше одержимий відновленням Російської імперії як своєї головної спадщини», - сказав Боррель.

Головний дипломат ЄС нагадав про наявність ордерів на арешт Путіна і його найближчого оточення, видані МКС за військові злочини і злочини проти людяності.

«Важливо притягнути Росію до відповідальності за їхні дії в Україні», - сказав Боррель.

Боррель також зауважив, що майбутні відносини між ЄС та Китаєм залежатимуть від позиції Пекіна щодо України та його ставлення до Росії.

«Для нас головною геополітичною проблемою і загрозою є Росія... майбутні відносини з Китаєм будуть значною мірою залежати від того, як Китай поводитиметься в українському конфлікті. Підтримка Китаєм війни Росії має наслідки для відносин між ЄС і Китаєм, тому ми хочемо активно взаємодіяти з Китаєм, щоб перешкоджати посиленню зближення з Росією», - сказав Боррель.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський пообіцяв, що Варшава у майбутньому почне фінансувати «чеську ініціативу» із закупівлі боєприпасів для України за межами ЄС.

Сікорського запитали стосовно повідомлень ЗМІ про те, що Польща, попри обіцянки, все ще не фінансує ініційовані Чехією закупівлі артилерійських снарядів для України по всьому світу.

Міністр підтвердив цей факт та пояснив, що йдеться про тимчасові формальні перешкоди.

«У нас є політичне рішення виділити 50 млн євро цього року і ще 50 млн наступного. Але є деякі технічні, адміністративні та правові питання, пов'язані з державним агентством стратегічних резервів.

Міністерство закордонних справ зробило свою частину роботи. Сподіваюся, колеги з інших міністерств також все зроблять. Це обов'язково буде зроблене», – сказав Радослав Сікорський.

(Європейська правда)

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський, відповідаючи на запитання про нове загострення суперечок між Польщею та Україною в історичних питаннях, сказав:

Ми не хочемо робити з цього політику. Але для Польщі це – гостре політичне питання, тому що ці поляки мають нащадків. Все населення цих територій було депортоване на територію сучасної Польщі. Ці люди мають родичів, які голосують на виборах. Тому це – політичне питання. Жертв цієї різанини треба поховати по-християнськи. Це – все, що ми просимо.

На його думку, це питання не вийде «залишити історикам», доки не відбулося ексгумацій і належних поховань.

Сікорський не дав прямої відповіді, чи може вийти так, що принципово різне ставлення Польщі та України до постатей Степана Бандери і Романа Шухевича стане перешкодою для вступу України у ЄС.

«Це ви ставите таке питання, а не я. А я кажу, що вам знадобляться друзі. Вони потрібні вам зараз. І вони знадобляться вам у процесі вступу до ЄС. А ми просимо вас про повагу до наших загиблих. Я не думаю, що ми просимо забагато», – сказав міністр закордонних справ Польщі.

(Укрінформ)

Міністр оборони Нідерландів Рубен Брекельманс вважає, що НАТО має збивати дрони і ракети, які порушують повітряний простір країн-членів Альянсу.

Брекельманс наголосив, що порушення Росією повітряного простору НАТО є «неприйнятним і небезпечним». «Наша відповідь має бути чіткою. Безпілотники та ракети, які проникають у наш повітряний простір, мають бути виявлені та перехоплені», – написав глава Міноборони Нідерландів.

(УНІАН)

Україна наполягає на дозволі використовувати західні ракети дальнього радіусу дії для ударів по території Росії.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ці рішення (про дозвіл використовувати ання мають приймати окремі члени Альянсу, але важливо, щоб ми тісно консультувалися з цих питань.

При цьому генсек НАТО наголосив, що на війні «не буває варіантів без ризиків».

«Ми маємо повномасштабну війну в Європі, розпочату Москвою. У війні немає безризикових варіантів. Але я продовжую вважати, що найбільшим ризиком для нас буде перемога президента Путіна в Україні», – пояснив Столтенберг.

17.09

[\(Укрінформ\)](#)

Німецький депутат Європейського парламенту від християнських демократів Міхаель Галер:

Я закликаю зняти всі обмеження на використання зброї (для ударів – ред.) по російській землі. І я дякую урядам, які зробили це раніше, як було у випадку з F-16.

На його думку, європейські уряди заявляють «більше, ніж роблять насправді». Водночас протистояння з агресором є системним, оскільки він не лише хоче стерти Україну з карти Європи, а і знищити європейський проект загалом.

«Ми не зможемо надати стільки Patriots та систем протиповітряної оборони, щоб забезпечити повне прикриття України від російського бажання знищити інфраструктуру. Очевидно, що краще атакувати пускову установку, ніж намагатися працювати над протиповітряною обороною. Ось чому я дійсно кажу, що потрібно зняти обмеження», - додав євродепутат.

Галер також закликав всі уряди перестати боятись Путіна та його погроз: «Коли ми намагаємося його заспокоїти, він стає сильнішим. Коли ми сильні, ми ставимо країну в позицію, яка дозволяє вести переговори про рішення, що відповідає міжнародному праву».

Європейці інвестують в безпеку України недостатньо коштів. Надаючи необхідну зброю, держави ЄС встановлюють червоні лінії, які послаблюють не лише захист України, а й безпеку самої Європи, тому ці обмеження слід усунути.

[\(Укрінформ\)](#)

Литовський депутат Європарламенту Андрюс Кубілюс:

Навіть якщо ми надаємо зброю Україні, ми або принаймні деякі з наших країн запроваджуємо червоні лінії та обмеження, щоб вона не була використана проти цілей на російській території.

Він також наполягає на пошуку додаткових фінансових ресурсів для України та посилення захисту Європи.

«Минулого року вся західна військова підтримка України склала лише 40 мільярдів євро, тоді як росіяни витратили на війну понад 120 мільярдів євро», - підкреслив депутат від Європейської народної партії.

Кубілюс також повторив офіційну позицію Єврокомісії, озвучену її президенткою Урсулою фон дер Ляєн. Згідно з нею, оборона та безпека Європи безпосередньо пов'язана з безпекою України та є одним із пріоритетів для нової Комісії.

«Ми повинні негайно знайти додаткові фінансові ресурси для військової допомоги Україні і можемо це зробити. Ми повинні збільшити виробництво нашої військової промисловості, а також інтегрувати українське та європейське виробництво», - зазначив литовський депутат.

[\(Укрінформ\)](#)

Виконавчий віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс:

Українці, як ті, хто залишаються в країні, так і ті, хто шукають тимчасового захисту в ЄС, все ще потребують надзвичайної і гуманітарної допомоги. На жаль, ця зима не буде для них простою, оскільки Україна постає перед цілеспрямованими російськими атаками проти енергопостачання та відповідної інфраструктури. Хоча Україна цілодобово працює над відновленням цих руйнувань, вони мають кумулятивний ефект.

Він нагадав: за даними ООН, шкода, що була спричинена російськими бомбардуваннями критичній інфраструктурі, може потенційно позбавити українське цивільне населення послуг, які дозволяють виживати в умовах зими.

«Для вирішення всіх цих проблем ЄС та його країни-члени мобілізували допомогу та ресурси у безпрецедентних обсягах, і далі підтримуватимуть Україну», - наголосив Домбровскіс.

[\(Укрінформ\)](#)

Французька депутатка Європарламенту Наталі Луазо закликала європейські країни надати Україні всю необхідну допомогу, а також ракети дальнього радіуса дії та дозвіл бити по території РФ:

Обмеження, накладені на Україну, щоб захистити себе, не мають жодного сенсу. Її змушують воювати зі зв'язаними за спиною руками.

Вона також не розуміє, чому Україні забороняють завдавати ударів туди, звідки по ній ведуть вогонь.

«Про що думає Джо Байден? Навіщо відмовляти в ракетах дальнього радіуса дії? Що задумав Олаф Шольц? Навіщо ми заплющуємо очі на ухиляння від санкцій? Тим часом Москва купує товари у Північної Кореї та Ірану, не рахуючись з ціною. Чи усвідомлюємо ми, що це означає?» - звернулася Луазо до депутатів.

Вона закликала західних політиків визнати, що вони не можуть впоратися зі своєю роботою.

«Допомагати Україні - це не означає робити селфі в Києві або повторювати порожні промови. Допомогати Україні означає надавати їй те, чого вона потребує, коли вона цього потребує, без обмежень і без зволікань», - підкреслила колишня державна секретарка Франції з європейських справ.

[\(РБК-Україна\)](#)

Бразилія залишиться нейтральною в «конфлікті» між Україною та Росією, - **президент Бразилії Луїс Інасіу Лула да Сілва:**

Для Бразилії важливо залишатися осторонь цього конфлікту і виступати за мирне врегулювання. Ті, хто хоче говорити з нами зараз, могли б зробити це до початку війни.

Лула да Сілва додав, що Бразилія вже засудила російське вторгнення, однак наполягає на мирному розв'язанні конфлікту, прагнучи уникнути участі у військових діях.

(РБК-Україна)

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Усе, що ми робимо для підтримки України, також означає сприяння стабілізації щодо Молдови. Зрозуміло, що найбільше людей тут турбує те, що якщо Україна впаде, то наступною країною на черзі буде Молдова.

Бербок виступила на зустрічі в Кишиневі в рамках Платформи партнерства Молдови, куди також приїхали міністри закордонних справ Франції, Румунії, Польщі, Нідерландів і Литви. Платформа була створена Німеччиною 2022 року для зміцнення економіки Молдови та захисту її від російської дезінформації.

(Укрінформ)

Президент Польщі Анджей Дуда нагадав, що 17 вересня 1939 року до гітлерівської Німеччини, яка напала на Польщу 1 вересня, приєднався СРСР.

«Результатом цього потім була Катинь і вбивство польських офіцерів, здійснених радянською владою. Це були сотні тисяч людей, які втратили дах над головою, для яких розпочалася "Голгофа Сходу": вивезення на Сибір, переслідування радянськими комуністами», - наголосив Дуда.

Він підкреслив, що це були «найчорніші роки» для Польщі в минулому столітті, за результатами війни Польща опинилася в радянській зоні впливу, а російські війська виведено з РП лише в 1993 році.

Дуда наголосив: нинішня російська агресія проти України і злочини росіян, наприклад у Бучі, «дуже нагадують катинський метод вбивств беззахисних людей із зав'язаними ззаду руками».

«Це нам, полякам, добре відомо, ми добре розуміємо, як потерпають сьогодні українці і тому хочемо допомагати нашим українським сусідам. Ми сподіваємося, що російський імперіалізм не перемаже і західна спільнота, до якої ми належимо, стоятиме мужньо, відважно і рішуче, зупиняючи російський імперіалізм і підтримуючи сьогодні українців у захисті їхньої вітчизни від російської агресії», - наголосив Дуда.

Він зазначив, що історія показує: незалежно від того, чи то царський, радянський чи путінський імперіалізм, «це все той же страшний монстр».

«Це та сама російська модель колоніалізму, домінування над іншими народами, захоплення їхньої території, природних ресурсів, їх експлуатація, поневолення, нав'язування своєї ідеології, нав'язування того, що вони називають «руським міром», чого ми не хочемо», - наголосив Дуда.

Президент РП наголосив, що Польща належить до західного культурного кола. Тому поляки «стояли і стоятимуть на захисті тих, хто захищається від російського панування та нав'язування їм російських культурних зразків».

(Укрінформ)

Речник ООН Стефан Дюжаррік прокоментував запрошення ООН та МКЧХ українським МЗС відвідати підконтрольні Україні райони Курської області для «заходів гуманітарного реагування». У МЗС наголосили, що на захоплених російських територіях Україна дотримується міжнародних зобов'язань у сфері міжнародного гуманітарного права.

(Укрінформ)

Єврокомісар з енергетики Кадрі Сімсон звернулася до депутатів Європейського парламенту:

Дозвольте мені подякувати вам за непохитну підтримку України. Росія продовжує атаки на цивільну інфраструктуру, руйнує енергетичну систему. Нам необхідно надати Україні всю можливу допомогу, щоб вона пройшла наступну зиму в умовах масованого дефіциту енергії. Це означає довести до максимуму наші спроможності з експорту електроенергії для України і Молдови. Завдяки єдиній мережі та спроможностям чистої енергетики в сусідніх країнах ми можемо це зробити.

Вона зауважила, що європейська сторона нарощує зусилля з подолання шкоди, завданої російськими бомбардуваннями, та у відновлення пошкоджених енергетичних установ в Україні. За словами Сімсон, Енергетичний фонд з підтримки України вже мобілізував з цією метою більш як 510 мільйонів євро. Крім того, країни-члени надали Україні понад 900 мільйонів євро надзвичайної допомоги через Механізм цивільного захисту ЄС.

«Тож загалом близько 40 відсотків всіх дотацій для України від країн-членів були спрямовані в сектор енергетики. На додаток вони використовують 50 мільярдів євро з Українського інвестиційного фонду, що надає змістовне фінансування для економічного зростання до 2027 року. Але зима вже за дверима. І зараз ми маємо останню можливість для того, щоб діяти. Я закликає цю палату підтримувати ці зусилля так довго, як це буде необхідним», - зазначила Сімсон.

18.09

(Укрінформ)

Держсекретар США ознайомився з елементами плану Володимира Зеленського з досягнення миру в Україні.

Речник Держдепартаменту США Метью Міллер:

Нас ознайомили з елементами плану, коли ми були в Києві минулого тижня.

Він зауважив, що в Держдепі повністю поділяють оцінку, яку висловила раніше постійна представниця США при ООН Лінда Томас-Грінфілд.

«Як сказав президент Зеленський, він з нетерпінням чекає детального представлення цього плану президентові (Байдено – ред.) впродовж ближчих днів-тижнів, і я думаю, що ми дочекаємося цього – дочекаємося цієї зустрічі – перш ніж пропонувати будь-які подальші висновки в цьому контексті», - зазначив речник Держдепартаменту США.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ми бачимо, як авторитарні сили зближуються більше й більше. Ми це бачили дуже чітко в ході російської війни проти України, під час якої вони всі надають одне одному суттєву взаємну підтримку... З моменту початку російського вторгнення в Україну у 2022 році, Пекін, Москва, Тегеран та ізоляціоністський режим Пхеньяну у Північній Кореї стають дедалі ближчими

На його переконання, президент Китаю Сі Цзіньпін очолює цей авторитарний альянс, та є «вирішальним спонсором» для Путіна. Ця підтримка для Росії з боку режимів у згаданих країнах продовжує збільшуватися.

«Китай є вирішальним спонсором російської агресивної війни проти України. Він підтримує російську воєнну економіку, доставляє компоненти, мікроелектроніку та мікропроцесори в Росію, які та використовує для створення ракет та бомб, та застосовує проти України», - сказав Столтенберг.

Західні демократії занепокоєні тим, що в обмін на військові поставки, Китай може отримувати від Росії технології для забезпечення власного військового домінування.

При цьому США та Велика Британія занепокоєні також ймовірністю того, що в обмін на військово обладнання Іран може отримувати від Росії технології для розвитку власної ядерної програми.

([РБК-Україна](#))

Президент Фінляндії Олександр Стубб заявив, що приєднає свій голос до закликів до реформ наступного тижня в Нью-Йорку на Генеральній асамблеї ООН, де буде обговорено склад Ради безпеки цієї всесвітньої організації.

Рада безпеки, що складається з п'яти постійних і десяти країн-членів, покликана підтримувати мир у всьому світі, проте геополітичне суперництво завело його в глухий кут з низки питань, включаючи вторгнення Росії в Україну.

Стубб заявив, що він запропонує збільшити кількість постійних членів з п'яти до десяти, додавши ще одного представника Латинської Америки, двох представників Африки та двох представників Азії.

«Жодна держава не повинна мати права вето у Раді безпеки ООН», - заявив він.

США, одна з п'яти країн, які мають право вето поряд з Росією, Китаєм, Францією та Великобританією, також підтримала надання двох постійних місць Африці.

Стубб заявив, що будь-який член організації, який веде незаконну війну, «подібну до тієї, яку Росія зараз веде в Україні», має бути усунений.

([Українська правда](#))

Генсек НАТО Єнс Столтенберг зазначив, що в разі дозволу Україні бити по цілях у Росії далекобійними західними ракетами «неправильно говорити, що союзники НАТО стануть стороною конфлікту».

«Північна Корея та Іран надають значну військову підтримку і постачають ракети, безпілотники до Росії, не стаючи при цьому безпосередньою стороною конфлікту», – нагадав він.

Генсек Альянсу також відкинув попередження Путіна про те, що такий дозвіл буде червоною лінією, яка поставить Росію «у стан війни» з НАТО.

«Він (Путін. – Ред.) і раніше оголошував багато червоних ліній, і він не пішов на ескалацію, що також означало б безпосереднє залучення союзників по НАТО до конфлікту. Він не зробив цього, тому що усвідомлює, що НАТО є найсильнішим військовим альянсом у світі», – вважає Столтенберг.

За його словами, Путін розуміє: ядерну війну не можна виграти і не слід вести, і в НАТО «неодноразово давали йому це зрозуміти».

([Європейська правда](#))

Очільник Міністерства закордонних справ Словаччини Юрай Бланар сказав, що нинішній конфлікт в Україні не має військового вирішення, і Братислава виступає за якнайшвидший пошук мирного рішення.

Він додав, що Словаччина підтримує амбіції Києва щодо членства в ЄС, але має розбіжності з Україною щодо інтеграції в НАТО.

«Членство в НАТО створить більше конфліктів, але ми поважаємо право України обирати, куди вона хоче йти», – сказав Бланар.

Глава МЗС Словаччини також пообіцяв, що Словаччина продовжить підтримувати територіальну цілісність України та надавати гуманітарну допомогу – зокрема продовжувати допомагати у розмінуванні території України та інтенсифікувати постачання електроенергії.

19.09

([Укрінформ](#))

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн зауважила, що Росія знищила «половину всієї енергетичної інфраструктури» України, що «еквівалентно потужності трьох країн Балтії разом узятих».

За її словами, ЄС має план із допомоги Україні, який включає відновлення, постачання електроенергії і стабілізацію.

Перший етап - це ремонт пошкоджених російськими обстрілами енергооб'єктів. «Ми прагнемо відновити 2,5 ГВт потужності, що становить 15% від потреб України. Ми продовжимо координувати всю можливу підтримку від наших держав-членів через механізм цивільного захисту», – сказала фон дер Ляєн.

Другий напрямок - підтримка української енергосистеми імпортом з ЄС та розвиток децентралізованої мережі. «Ми експортуємо 2 ГВт електроенергії в Україну, що також покриває приблизно 12% потреб країни на зиму. Це компенсує, наприклад, еквівалент втрати вироблення електроенергії на Запорізькій АЕС, яка зараз перебуває під незаконним контролем Росії», - сказала вона.

З огляду на допомогу в ремонті й експорт ЄС покриє понад 25% потреб України в електриці на зиму, додала президентка Єврокомісії.

І третій напрям - робота зі стабілізації енергосистеми в країні. ЄС планує допомогти посилити децентралізоване виробництво енергії, що включатиме розгортання більшої кількості відновлюваних джерел енергії і допоможе Україні стати більш енергонезалежною. «Сонячні електростанції на дахах складніше вразити і їх легше ремонтувати, ніж велику центральну інфраструктуру. Це допоможе забезпечити більш стабільний потік енергії в країні», - сказала лідерка Єврокомісії.

Вона додала, що ЄС співпрацюватиме з українською владою, щоб посилити кіберзахист, зокрема і енергетичної системи.

[\(РБК-Україна\)](#)

Генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе розповів про виклики та пріоритети діяльності на цій посаді, на яку був обраний у червні. Основною темою він назвав підтримку України у протистоянні військовій агресії з боку РФ.

«Насамперед, це, звичайно, наша потреба підтримувати нашу державу-члена, Україну», - сказав він, виокремивши один з конкретних викликів та пріоритетів.

Новий генсек Ради Європи наголосив, що Україна бореться за своє демократичне майбутнє перед обличчям загарбницької війни Російської Федерації, й «залишатиметься нашим пріоритетом номер один».

[\(Українська правда\)](#)

Посол ЄС в Україні Катаріна Матернова:

Я вже говорила в інтерв'ю раніше і повторюся: вважаю, що мета, яку поставив президент Мішель – вступ України до ЄС до кінця цього десятиліття, – є реалістичною.

Вона повторила, що вважає 2030 рік реалістичним терміном.

«Але вступ до ЄС – і це необхідно усвідомити – це не тільки технічний процес переговорів про членство, який сам по собі потребує часу. А це також політична ратифікація в усіх країнах-членах, тому що вступ нового члена

означає зміну договору ЄС. Тому він має бути ратифікований у тому форматі, якого вимагає кожна з країн Євросоюзу. А це завжди забирає певний час. Так, під час розширення 2004 року це зайняло десь півтора року», – пояснила посол.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг зауважив, що найшвидший спосіб закінчити війну в Україні - програти її. Але в такому разі буде не мир, а окупація. У свою чергу Путін вірить, що досягне своєї мети у війні та «перечекає» Захід. Тому він продовжує агресію.

«Я не вірю, що ми можемо змінити думку Путіна. Але я вірю, що ми можемо змінити його розрахунки. Надавши Україні більше зброї, ми можемо змусити Путіна зрозуміти, що він не зможе отримати бажане силою... Парадокс полягає в тому, що чим більше зброї для України ми зможемо поставити, тим більша ймовірність того, що ми зможемо досягти миру та припинити війну», - підкреслив Столтенберг.

Він уточнив, що чим надійнішою буде довготермінова підтримка України з боку НАТО, тим швидше може завершитися війна.

Також, як додав Столтенберг, будь-яка майбутня мирна угода має бути підкріплена потужною військовою підтримкою України та надійними гарантіями безпеки, щоб забезпечити міцний мир.

«Без стабільної України не може бути стабільної безпеки в Європі. А без членства в НАТО не буде міцної безпеки для України. Двері НАТО відчинені. Україна приєднається (до Альянсу - ред.)», - підсумував він.

(РБК-Україна)

Президент Фінляндії поділяє ідею щодо виключення Росії з Ради безпеки ООН.

Речник Державного департаменту США Метью Міллер:

Я думаю, це те, до чого люди закликали в різний час з того моменту, як Росія почала або розширила своє незаконне вторгнення в Україну. Якщо ви подивитеся на Статут ООН, це те, чого буде неймовірно важко досягти.

Також він додав, що зараз США у контексті України фокусуються на тих речах, які є можливими.

20.09

(LIGA.net)

Україна наполягає на висилці з Європейського Союзу українських чоловіків мобілізаційного віку.

Єврокомісарка з внутрішніх справ Ілва Йоганссон вважає, що застосування диференційованого підходу до українських біженців, що базувався б на їх статі, віці та військовозобов'язаності, неможливе.

Єврокомісарка зазначила, що це суперечить Директиві про тимчасовий захист – документу, що регулює статус українських біженців на території ЄС.

На запитання, чи ЄС допоміг би Україні повернути її чоловіків призовного віку з-за кордону, Йоганссон сказала, що нікого не висилатимуть із території Євросоюзу примусово.

«Ми підтримаємо тих, хто хоче повернутися в Україну, і ми обговоримо з українською владою та українським урядом, як зробити це в найкращий спосіб. Ми нікого не висилатимемо з ЄС», – додала Йоганссон.

([LIGA.net](#))

Глава уряду Нідерландів Дік Схоф висловив готовність обговорити можливі заходи для обмеження прибуття військовозобов'язаних чоловіків з України.

Тему щодо прибуття до Нідерландів українських чоловіків порушив лідер ультраправої Партії свободи Герт Вілдерс під час парламентських дебатів, заявивши, що в країні перебувають «десятки тисяч» українців, тоді як їх уряд хоче, щоб вони повернулися додому.

Вілдерс зазначив, що в умовах війни нормально підтримувати захист власної країни.

У відповідь Схоф розповів, що під час розмови з президентом Володимиром Зеленським «дуже обережно» ставився до питання примусового повернення українських чоловіків. Вілдерс не був задоволений цією відповіддю і зазначив, що уряд Нідерландів може запровадити політику, яка стимулюватиме їх повернення в Україну.

Схоф погодився, що розгляне цей варіант у співпраці з Україною, але підкреслив, що чинні правила щодо прав українських біженців на отримання допомоги, медичного обслуговування, роботи та освіти залишаються в силі.

([LIGA.net](#))

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський заявив, що підтримує територіальну цілісність України, та наголосив, що його пропозиція віддати Крим під мандат Організації Об'єднаних Націй для проведення референдуму пролунала у рамках гіпотетичної дискусії. Його цитує Onet.

Сікорський зазначив, що Польща не має жодних сумнівів у своїй підтримці територіальної цілісності України і що він неодноразово це підкреслював.

«З іншого боку, на конференції була гіпотетична дискусія між експертами в режимі off the record, де ми розглядали, як реалізувати пропозиції самого президента Зеленського про те, як повернути Крим. Він говорив про дипломатичні дії», – розповів глава польського МЗС.

21.09

(ТСН)

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Ми повинні усвідомити, що якщо Україна програє цю війну через те, що ми або Захід в цілому перестанемо підтримувати її, то завтра України вже не буде. І так, підтримка України коштує дорого, але поразка українців обійдеться нам набагато дорожче. Не тільки з точки зору військової загрози з боку Путіна, але й через потік біженців з України, який це спровокує.

Очільник оборонного відомства ФРН вказав на те, що своєю війною проти України Путін «розтоптує заснований на правилах міжнародний порядок». І якщо дозволити йому досягти своїх цілей, то кремлівський диктатор вирішить, що Захід є слабким і він може робити, що хоче.

«І тоді може настати черга Молдови чи Грузії. Або в якийсь момент, якщо він (Путін - ред.) наважиться, зона НАТО у вигляді країн Балтії. Який сигнал це посилає іншим автократіям у світі, які, по суті, тільки й чекають, щоб їм показали, що Захід не готовий відстоювати міжнародний порядок? І саме тому так важливо, щоб ми це робили (підтримували Україну – ред.), і так довго, як це буде необхідно. І принаймні доти, доки Україна зможе сказати, що тепер ми можемо посадити Путіна за стіл переговорів», - заявив Пісторіус.

За його словами, потрібно все робити, щоб повернути мир в Європі, але «наразі немає жодних ознак того, що мирне та безпечне співіснування з Росією повернеться найближчим часом». Міністр вказав на те, що поки Путін «не дав зрозуміти, що готовий це зробити (піти на мирне врегулювання - ред.), принаймні на умовах, хоча б віддалено прийнятних для України».

«Я вважаю, що нам варто продовжувати надавати українцям усю можливу підтримку, щоб вони змогли опинитися в ситуації, з якої вони зможуть досягти цієї мети. І водночас я вважаю, що ми повинні бути ще більш жорсткими в наших санкціях проти Росії. Все ще існує занадто багато лазівок», - зазначив очільник оборонного відомства ФРН.

Реакція представників української громадськості

Діти з Устилузької і Зимнівської громад, співаючи, збирали в Іваничах кошти на ЗСУ ([Буг](#)).

20-го вересня на ринку в Іваничах було гамірно і весело. А ще майоріли жовто-блакитні прапори. Сюди з благородною метою завітали юні артисти – співочий волонтерський колектив «Славчики», який об'єднує дітей з Устилузької та Зимнівської громад. Маленькі волонтери не лише своїм виступом потішили жителів селища, але й зібрали на допомогу ЗСУ 14 тисяч гривень.

Кілька годин юні виконавці з жовто-блакитними прапорами співали патріотичні пісні й збирали кошти для військових. Як розповіла у коментарі БУГУ депутатка Устилузької міської ради і волонтерка Марта Татарина, яка й координує поїздки гурту, в Іваничах відбувся вже 10, ювілейний, виступ «Славчиків». До цього “гастролю” співочого волонтерського колективу вже відбулися тричі в Луцьку, по двічі в Ковелі та Володимирі й по разі Нововолинську та Локачах. За цей час вдалося “наспівати” 192 тисячі гривень. Ці кошти спрямували на придбання рацій і автівок військовим на передову.

Понад 7 млн грн на ЗСУ: «Слуга Народу» у Люботинській міськраді підтримала додаткове фінансування армії ([Слуга Народу](#)).

Депутати від «Слуги Народу» на сесії Люботинської міської ради, що на Харківщині, одностайно підтримали важливі рішення з фінансування потреб ЗСУ (...).

Також була затверджена Програма підтримки захисників і захисниць України та членів їхніх сімей Люботинської міської територіальної громади майже на 1,4 млн грн.

На цей рік заплановано, зокрема:

- надання одноразової грошової допомоги на придбання амуніції та військового спорядження військовослужбовцям;
- надання одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, які отримали поранення, контузію, каліцтво або захворювання;
- співфінансування відшкодування частини вартості путівок на санаторно-курортне лікування;
- надання одноразової грошової допомоги сім'ям безвісти зниклих за особливих обставин захисників і захисниць України, які опинилися в складній життєвій ситуації, до призначення виплати грошового забезпечення тощо.

Також рішенням сесії відбулась передача з балансу виконкому Люботинської міськради двох квадрокоптерів DJI Mavic 3 та восьми відповідних акумуляторів на баланс військових частин, які звернулись з відповідним запитом.

В Одесі додатково виділили 300 млн грн на ЗСУ ([Суспільне.Одеса](#)).

На потреби військових в Одесі додатково виділили майже 300 мільйонів гривень. Ці кошти закладені у міській програмі "Безпечне місто Одеса".

За відповідні зміни 18 вересня проголосували депутати на сесії Одеської міської ради.

На фінансування військових до цієї програми додали 310 мільйонів гривень. На бюджетній комісії напередодні сесії стало відомо, що до міськради з листами про фінансування звернулись військові.

Обговорення та прийняття бюджету цього разу не трансливалось онлайн. Як повідомив "Українському радіо Одеса" депутат міськради Петро Обухов, на сесії були присутні військові, тому заради безпеки саме цей момент не трансливався онлайн (...).

За даними міського голови Геннадія Труханова, станом на 18 вересня 2024 року на обороноздатність і безпеку з бюджету Одеси виділили 1 млрд 354,6 млн гривень.

У Сарнах другокласниця самостійно збрала та передала тисячу гривень на ЗСУ ([Рівне вечірнє](#)).

Учениця 2-го класу Сарненської гімназії №6 Поліна Купчишина передала 1000 грн на потреби ЗСУ, які самостійно збрала.

Зворушливою історією поділилися на сторінці навчального закладу у Facebook (...).

На вечірніх екскурсіях у замку Паланок збрали понад 300 тис. на ЗСУ ([Мукачево](#)).

Вечірні благодійні екскурсії у замку Паланок проводить волонтер та туризмознавець з Мукачева Максим Адаменко.

Всі зібрані гроші з екскурсій #Вечірнязодонати передають на підтримку військовослужбовців з Мукачівської громади.

З початку року волонтер провів 62 вечірні екскурсії та зібрав понад 300 тис. гривень для ЗСУ.

Кошти спрямують на ЗСУ: в Івано-Франківську освітяни розігрують розфарбований тубус ([Фіртка](#)).

В Івано-Франківську освітяни розігрують розфарбований тубус, аби допомогти захисникам.

Про це детальніше розповів очільник громади Руслан Марцінків в програмі "Про головне в деталях".

Зі слів міського голови, всі охочі можуть доєднатися до цього розіграшу (...).

Окрім того, очільник громади наголошує, до допомоги ЗСУ долучаються й діти, які проводять чимало благодійних заходів (...).

В Олевському ліцеї №2 зібрали понад 12 тис. грн на ЗСУ ([Олевська громада](#)).

Учні Олевського ліцею №2 передали зібрані кошти під час урочистого заходу з нагоди початку нового навчального року заступнику міського голови Юрію Данюку на потреби нашим військовим.

Під час святкової лінійки була організована вже традиційна акція «Замість квітів – допомога ЗСУ». Учні охоче підтримали благодійну ініціативу, тож разом вдалось зібрати 12 770 гривень.

За два дні рівняни зібрали 650 тисяч гривень на ЗСУ ([04141](#)).

У Рівному на території парку культури та відпочинку імені Тараса Шевченка пройшов благодійний FOOD FEST. Проводять у місті подібний захід уже вдруге. Як і минулого разу, організатори фестивалю збирали донати на потреби 150 окремої механізованої бригади. Про це йдеться у випуску програми «Неподільна Україна» — спільного проєкту телеканалу Н1 та громадської організації «Неподільна Україна», в якому розповідають про найцікавіші події з життя громадянського суспільства нашої держави.

Окрім смачної їжі та напоїв, гості фестивалю мали змогу послухати виступи відомих музичних колективів - зокрема «100Лиця» та Fiinka. Також вже традиційно волонтери «Рівне Разом» підготували для відвідувачів розіграш лотереї та благодійний аукціон.

За результатами дводенного фестивалю вдалося зібрати 650 тисяч гривень. 600 тисяч передадуть на потреби 150 окремої бригади та 50 000 тисяч для 241 окремої бригади ТрО, що зараз перебуває на Донецькому напрямку.

48% українців згодні на більші податки для оборони, 45% донатять на ЗСУ — опитування для Суспільного ([Суспільне.Новини](#)).

Лише 20% українців задоволені зусиллями влади щодо накопичення грошей на обороноздатність та армії. 47% громадян кажуть, що підтримують країну у війні податками, 45% — донатять. Майже половина українців згодні платити більші податки на оборонний напрям.

Про це свідчать результати опитування, проведеного Info Sapiens на замовлення Суспільного для програми "Новий відлік".

Чи задоволені респонденти тим, як влада України накопичує кошти на підтримку армії та обороноздатності.

На це питання відповіли так:

не задоволені – 56%;

задоволені – 20%;

важко відповісти на це запитання – 24% респондентів.

Жінки відчутно частіше обирали варіант "Важко відповісти", ніж чоловіки (29% проти 20%), чоловіки частіше оцінюють зусилля влади схвально (23% проти 17% серед жінок).

Як люди допомагають Україні вистояти у війні фінансово.

Відповіді на це запитання були такі:

сплата податків — 47%;

донати — 45%;

волонтерські збори коштів та/або забезпечення підрозділів армії необхідним — 12%;

нема фінансової можливості допомагати – 19%.

Жінки частіше донатять: 51% проти 38% чоловіків.

Молодь 18-34 років трохи активніше займається волонтерським збором коштів, ніж інші вікові групи, проте рідше донатить. Результати опитування зазначають, що це корелює з фінансовим станом та зайнятістю молоді.

Територіально Київ частіше, ніж українці в цілому, допомагає тим, що працює та платить податки – 63% проти 47% загалом по Україні. На сході України більше людей, які не мають можливість допомагати фінансово — 32% проти 19% по Україні в цілому. Одна з можливих причин — схід країни є одним з найбільш постраждалих від війни регіонів.

Чи згодні українці платити більші податки на армію та оборону країни згодні — 48%;

не згодні – 30%;

вагаються з відповіддю – 22%.

Серед чоловіків більше неготових на підвищення податків: 35% проти 26% серед жінок (...).

Благодійний турнір на підтримку ЗСУ: у вихідні у Житомирі пройде суперфінал Кубка із триатлону «Залізна країна» ([Суспільне.Житомир](#)).

У неділю, 22 вересня, у Житомирі відбудеться завершальний етап кубка з триатлону «Залізна країна: Кубок гладіаторів». Під час благодійних спортивних змагань збиратимуть гроші на лікування та реабілітацію українських військових.

Про це під час засідання міськвиконкому 19 вересня сказала співорганізаторка заходу та учасниця турніру — призерка світових та європейських змагань Юлія Єлістратова.

За її словами, такі благодійні змагання у Житомирі влаштовують другий рік поспіль. Перші відбулися 23 вересня 2023 року. І, як минулого сезону, так і цього головна їхня мета — зібрати гроші на придбання

медичного обладнання для потреб Житомирського військового шпиталю. А також залучити якомога більше людей до спортивних активностей (...).

Після заходу відбудеться концерт та благодійний аукціон із лотами, які підписали відомі спортсмени.

Для проведення благодійного заходу у Житомирі для руху автотранспорту перекриватимуть деякі центральні вулиці.

Рішення про проведення заходу ухвалили на засіданні міськвиконкому.

5 тисяч чебуреків за донати: волонтерки з Прилук зібрали пів мільйона гривень для земляків, які на фронті ([Суспільне.Чернігів](#)).

П'ять тисяч чебуреків намажили волонтерки з Прилук, що на Чернігівщині, аби зібрати кошти для земляків, які зараз на фронті. Одна з волонтерок Людмила Цегельник розповіла: за п'ять місяців вони організували п'ять виїзних ярмарків, ще один – відбувся онлайн. За цей час зібрали близько пів мільйона гривень. Вшосте чебуреки за донати смажили 18 вересня.

Волонтерка Євгенія Петрик на виїзній кухні розкатує тісто для чебуреків. З нею працюють ще чотири жінки. За чотири хвилини встигають приготувати 12 чебуреків (...).

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Найкращий гросмейстер світу закликав не знімати санкцій із шахових федерацій Росії та Білорусі ([LIGA.net](https://liga.net)).

У своїй промові під час святкування 100-річчя FIDE, під час якого відбулось нагородження Магнуса Карлсена як найкращого шахіста в історії, норвезький гросмейстер звернувся із закликом не знімати санкцій із шахових федерацій Росії та Білорусі.

Гросмейстер Магнус Карлсен також зізнався, що вважає російського гросмейстера і критика путінського режиму Гаррі Каспарова більш гідним цієї нагороди. Тому на його честь він закликав не скасовувати санкцій проти російської та білоруської шахових федерацій.

«Принаймні я скажу на честь Гаррі, тому що впевнений, що він скористався б можливістю дати поради не скасовувати санкції проти російської та білоруської шахових федерацій. Ось і я говорю те саме», — сказав Карлсен.

Після повномасштабного вторгнення в Україну Росія та Білорусь перебувають під санкціями Міжнародної федерації шахів. Командам заборонено виступати на міжнародних турнірах. Так само діє заборона на проведення турнірів на їхній території, а індивідуальні російські та білоруські шахісти виступають під «нейтральним» прапором.

21-22 вересня у Будапешті відбудеться Генасамблея FIDE, під час якої з росіян та білорусів можуть зняти всі санкції.

На святі східноєвропейської культурної спадщини у Нью-Йорку мер найбільше говорив про Україну ([Укрінформ](https://ukraineform.com)).

Мер Нью-Йорка Ерік Адамс у своєму виступі у вівторок на святі східноєвропейської культурної спадщини, яке мерія традиційно проводить у вересні, найбільше уваги приділив українцям Америки.

За його словами, давня українська громада, її «любов до цієї країни в цілому і до міста Нью-Йорка роблять його саме таким, яким воно є».

Американці українського походження є частиною американської мрії, додав він.

Він наголосив, що в Америці всі «звідкись прийшли, крім корінних індіанців, які населяють цю землю».

Мер нагадав, що на Мангеттені піднято український прапор, багато українців працюють у муніципальних службах.

У святкуванні взяли участь українська, польська, єврейська, грузинська, молдовська та інші громади, представники дипломатичного

корпусу, поліцейські Нью-Йорка, котрі є вихідцями зі Східної та Центральної Європи (головним чином з Польщі).

Зірка «Титаніка» Кейт Вінслет заговорила про Україну і вперше показала свою позицію щодо війни (ТСН).

Актриса Кейт Вінслет дала інтерв'ю виданню Time. Зокрема, зірка Голлівуду розповідала про свою роль у фільмі «Лі», де вона зіграла фотографиню, яка під час Другої світової війни працювала кореспонденткою. Під час знімань стрічки Кейт Вінслет відмовлялася від макіяжу та не боялася бути неідеальною. Зірку Голлівуду почали називати сміливою за таку поведінку на знімальному майданчику. Однак Вінслет зізнається, що її неабияк обурюють такі паралелі.

«Це – не сміливість. Я не колишня керівниця пошти, яка бореться за справедливість. І я не в Україні. Я виконую роботу, яка для мене важлива», - прокоментувала акторка.

Тим самим Вінслет натякнула, що жити в країні, де триває війна, та протистояти ворогу – ось справжня сміливість.

Експертні оцінки

([LIGA.net](#))

Політтехнолог Олексій Голобуцький:

За свіжими обрахунками Трамп сповзає чимдалі швидше в усіх штатах, його шанси на перемогу вперше впали нижче 40%. Другий замах не допоміг рейтингу.

Трампу потрібен поштовх – і Трамп їде до Спрингфілда, Огайо. Того самого, з недоїденими котами й псами.

Отже, апокаліптичність і емоції Трампа не переконали виборців навіть у республіканських штатах. Там, де Трамп мав раніше впевнену перевагу, він сповз до паритету (зважаючи на систему виборників, це пат). Там, де був паритет, тепер перевага в Гарріс.

Загалом підтримка Гарріс по країні зросла на 1-5%. Це неймовірно високий приріст для виборчих перегонів, в яких змагання місяцями точились довкола 1% в той чи інший бік.

Отже, або штаб Трампа щось кардинально змінює в останній місяць перегонів, вибухає буквально ідейною революцією. Або Гарріс отак помалу і вповзе в підсумкове голосування та в перемогу.

І вкотре зауважу, це не плюс (навіть попри виявлений антиукраїнський медійний проєкт екшпабістів Трампа) і не мінус для України. Там усе набагато складніше. Гарріс – це найпевніше збережена та сама байденівська «покрокова ескалація» задля недопущення різких змін у російсько-українській війні на будь-чию користь.

([Українська правда](#))

Колишній державний секретар США за президентства Дональда Трампа Майк Помпео:

(...). Адміністрація (Байдена, - ред.) надала підтримку, і це добре. Але ця підтримка надходила занадто повільно. Вона надходила поступово, і функціонал деяких наданих озброєнь та інструментів був обмеженим. Також було недостатньо обміну розвідданими, якщо я правильно розумію.

Отже, підтримка була недостатньою і надавалася занадто повільно.

І зрештою упродовж перших двох років конфлікту адміністрація говорила про те, що вона не буде робити. Адже вони боялися ескалації, тобто давали зрозуміти своєму супротивнику, що цю лінію ми не перетнемо, бо якщо навіть і зробимо, то тоді щось зробить і Путін. Це помилка.

Навіть якщо ви не маєте наміру робити щось, не потрібно це оголошувати. Треба говорити про те, що ви плануєте зробити і до яких результатів прагнете, і якщо ви так зробите, ваш супротивник буде на крок позаду, а не ваш партнер, у цьому випадку Україна.

(...). Її (операцію в Курській області, - ред.) провели, наскільки можу судити, предобре, дуже зненацька, що є важливим. Колись давно я був солдатом. Сподіваюся, що вони [українські сили] зможуть ефективно втримати цю територію. Надіюсь, що зможуть утримати там і інші ділянки.

І тоді, сподіваюся, прийдуть додаткові ресурси [з боку партнерів] для того, щоб Україна досягла успіху. Для нашої держави це, безумовно, найголовніше. Надзвичайно важливим як для українського народу, Європи, так і США є те, щоб усе пройшло так, як треба.

(...). Владімір Путін не змінився. Владімір Путін хоче відновити Радянський Союз з моменту його падіння, чи не так? Він глибоко вірить у це. Це була найбільша катастрофа 20-го століття. Отже, він не змінився.

Що було інакше, то це те, що тоді американське керівництво [за каденції Трампа – ред.] продемонструвало рішучість. І продемонструвало йому, що вартість захоплення ще однієї п'ятої частини України перевищить вигоду.

(...) я знаю, що світ потребує результату, який виглядає як і насправді є поразкою для агресора, для Росії, для Володимира Путіна.

Усвідомлення поразки Путіна має вагоме значення. Воно вкрай важливе, адже потрібно повернути цей стримуючий чинник, чи не так? Необхідно переконати Сі Цзіньпіна в Китаї, лідера Північної Кореї Кіма, аятоллу в Ірані, що загарбання суверенної території іншої країни силою, агресією не принесе вам перемоги. І що це погано для вас і для вашого народу. Президент Байден не зміг цього зробити ні на Близькому Сході, ні в Україні.

Сі Цзіньпін таранить кораблі берегової охорони в Тихому океані. Він [Байден] не продемонстрував, що готовий піти на достатньо великі жертви, щоб змусити цих поганих хлопців не продовжувати агресивну поведінку, а у випадку з Україною – повномасштабне вторгнення на її територію.

(...). Ви закінчите її (війну, - ред.), переконуючи Володимира Путіна, що продовження конфлікту дорого коштуватиме. Ось такий шлях.

Хотів би я мати більш витончену відповідь, ніж ця, але зрештою Володимир Путін щодня робить розрахунки. Чи є моє політичне життя під загрозою? Чи є моє фактичне життя під загрозою? Чи росіяни готові сказати: «Досить відправляти наших хлопчиків на війну»?

Якщо економіка хитається, потрібно накласти на неї достатній тягар витрат, такий, що продовження конфлікту або спроби досягти більшого будуть просто не варті цього. Немає більш простої істини, ніж ця з моїх перших днів в Академії Вест-Пойнт [Помпео з відзнакою закінчив Військову академію США у Вест-Пойнті – ред].

Ви мусите це донести, і тут потрібен серйозний підхід. Це також дуже важливо.

Уже згадували про червоні лінії. Вони не можуть бути захисними, а мають вказувати на те, що якщо зробите щось не те – заплатите велику ціну. І

коли малюєте червону лінію, то краще робити це до біса серйозно. Щойно ви провели її, але відійшли від неї – значить, дозволили поганим хлопцям у світі вільно почуватися.

Подібно до того, коли кажете дитині: «Ще раз жбурнеш їжу на стіл, підеш у кімнату», а вона все одно жбурне, а ви нічого не робите. Щастя, мамо. Щастя, тату.

Можливо, трохи спрощено, але модель людської природи і модель взаємодії націй часто просто показує національні інтереси та витрати. Для світу абсолютно необхідно, щоб Україна досягла результату. Тобто хороші хлопці дістали своє.

(...) я вважаю, що, за визначенням, санкції недостатні. Оскільки конфлікт триває – я маю повернутися і перевірити – але я пам'ятаю, що на початку, якщо не в перші дні, то в перші тижні [повномасштабного вторгнення – ред], держсекретар Блінкен і Джейк Салліван сказали, що санкціям просто потрібно дати час. Тобто ми вводимо санкції, які потребують часу. Це справді так, певний час потрібен.

Я не думаю, що хтось вважає, що три роки, два з половиною роки, два роки і сім місяців чи скільки точно пройшло від початку введення санкцій, і це те, що вони мали на увазі. Тож цього явно недостатньо.

Пам'ятайте, що одне – ввести санкції, а інше – їх виконувати. І моя основна критика моделі санкцій адміністрації Байдена – як антиросійських санкцій, так і санкцій, які вони ввели в інших місцях, включаючи Іран, – полягає в тому, що їх не виконують.

А санкції без виконання – це фактично те саме, що червона лінія, яку провели, але не дотримались. Це дуже поганий стимул для поганих хлопців.

Важливо, щоб Росія зрозуміла, що економічна модель, яка існувала раніше, більше не існує. Німці більше не купуватимуть у них газ, так? Більше не будемо дозволяти західним державам залежати від Володимира Путіна. Він довів, що є ненадійним, навіть негідним партнером, і це важко, якщо ви Франція чи Німеччина, чи інша європейська країна, яка довго залежала від російського газу. Ви повинні знайти альтернативні способи забезпечення енергією, які вам потрібні, і я сподіваюся, що кожна країна зробить це.

І я б сказав те ж саме в інших місцях, де є ризик. Якщо ви занадто залежите від поганого гравця, якщо ви залежите від Венесуели та сирої нафти, якщо ви залежите від Комуністичної партії Китаю та... оберіть щось...

Це дає їм політичну перевагу, і погані гравці використовують цю перевагу таким чином, щоб ще глибше шкодити суверенітету вашої нації і життю ваших людей.

(...). Я сподіваюся, що ми не продаємо частини зброї (які може використати Росія, - ред.). Я впевнений, що таке трапляється. Я впевнений, що продукція проходить через чорний ринок, але я припускаю, що це злочин

– продавати системи зброї росіянам сьогодні. Я припускаю, що це товари подвійного призначення, продаж яких теж не є законним.

Знову ж таки, одна справа мати правила, інша – їх виконувати. Так, до речі, я також бачив американські компоненти в іранських ракетних системах, в іранських системах наведення. Чорні ринки важко контролювати. Я розумію це. Це дуже складні питання, але потрібно витратити багато ресурсів, щоб знизити кількість таких випадків до мінімуму.

([FREEDOM](#))

Політолог Володимир Фесенко:

Я можу припустити, і про це розмова триває ще з минулого року, що в плані йдеться про такі види зброї, які можуть дати Україні технологічну перевагу над російським агресором. Але важлива не тільки військова перевага, оскільки у росіян перевага в чисельності, в артилерійських снарядах. Але у Заході дуже багато сучасної зброї. І ось про цю зброю йтиметься.

Президент України у найзагальніших рисах акцентував головний принцип плану перемоги — потрібно максимально збільшити ціну війни для Росії. Щоб ціна війни була такою великою, щоб РФ змушена була йти на переговори. Де і як вони відбуватимуться, чи то на полях Саміту миру, чи то в певній іншій формі, — уже питання узгодження. Тут дуже складно заздалегідь хронометраж встановити.

Президент Зеленський — максималіст. Він ставить дуже високі, складні цілі, і він підштовхує всіх: і наших дипломатів, і американських, і взагалі західних партнерів, щоб процес рухався швидше. Це його стиль, його темперамент політичний. Але в політиці ніколи заздалегідь неможливо сказати, вийде це чи не вийде. Важливо інше, що Зеленський своєю наступальною дипломатією все одно підштовхує наших партнерів до необхідних правильних рішень.

Наприклад, вжити ефективних заходів проти російського танкерного флоту. І взагалі проти, скажімо так, активної роботи Росії на нафтових глобальних ринках. Ось саме комплексні заходи, — і військовий тиск, і економічний, і політичний тиск, вони можуть дати результат.

([Еспресо](#))

Політехнолог, політичний консультант, член Асоціації професійних політичних консультантів України Олег Постернак:

Суспільство обережно і поступово має звикати до можливості мирних перемовин України та РФ.

Адже різко опарашити його після тривалого й категоричного несприйняття ідеї переговорів, що підтримувалась самою владою, — подарунок для конкурентів Зеленського.

Потрібні маленькі адаптивні кроки чи, правильніше, їх провокаційні симуляції, спочатку на рівні поширення інформації та її постави у свідомість громадян для убезпечення від радикалізації з боку тих громадянських кіл, які фанатично не сприймають переговори з Кремлем.

Такий сценарій стратегічних комунікацій, думаю, взятий на озброєння Банкової зараз. Мета — досягти звикання, або, розумною мовою габітуації, тобто поступового зменшення зворотної реакції на стимул критично налаштованих верств населення.

Саме з цим пов'язую детективну (думаю, з самого початку спеціально розіграну) історію з заявою Зеленського про те, що Україна вже провела декілька зустрічей з представниками Росії в онлайн-форматі щодо плану майбутніх переговорів про закінчення війни.

Ця фраза стала справжнім шоком. При цьому вказувалось, що Зеленський це сказав під час зустрічі з журналістами вчора, 20 вересня, а повідомлення поширила агенція Інтерфакс-Україна.

А далі почалось найцікавіше. Буквально через пару годин агенція відредагувала своє повідомлення.

Згодом виходить президентський пресекретар Никифоров і повідомляє, що «всі заяви про зустрічі з росіянами виправлені».

Занадто дорого може коштувати така помилка, погодьтесь. І якщо цієї заяви не було, то чим керувалась агенція Інтерфакс-Україна, коли ставила її в реліз? Звідки могла взятися така інтерпретація в редактора новини?

Така дивна ситуація може мати лише одне раціональне пояснення: спочатку організовується помилкове шокове повідомлення, що приковує увагу й ризикує переродитись в емоційну хвилю, потім воно швидко "відкликається" й суспільство отримує заспокійливе. Але фактично запускаються процеси звикання до подібного шок-контенту, який буде матеріалізовано в дії у майбутньому.

(DW)

Експерт Інституту дослідження миру та конфліктів імені Лейбніца Йонас Дрідгер:

Наразі і Росія, і Україна все ще сподіваються, що зможуть відстояти свої інтереси на полі бою. Сторони прагнуть досягти миру, здобувши перемогу над супротивником. Саме бажання миру через перемогу з'являється, якщо багато людей полягло у війні, а компромісне рішення вкрай непопулярне серед їхнього населення.

Інший аспект полягає в тому, що існують внутрішньополітичні чинники, які дуже відрізняються в Росії та Україні. Російський режим протягом 10 років пропагує серед власного населення тези про те, що Крим належить Росії, а в Києві правлять фашисти, які хочуть знищити російськомовне населення на сході України. Російський режим все більше і більше покладається на цей пропагандистський наратив, щоб залишитися при

владі. Це означає, що якщо режим зараз кардинально змінить дискурс, що, мовляв, все не так і ми готові піти на поступки і звільнити території, то він суперечитиме сам собі. Я думаю, що дуже малоймовірно, що ми побачимо якісь далекосяжні компроміси з боку Росії.

Україна ж - це демократія в стані війни. Переважна більшість українців все ще не хочуть жертвувати власною територією на користь Росії і дуже стурбовані, що якщо Київ піде на поступки, то це лише зміцнить позиції Росії і допоможе завоювати більше територій. Варто лише глянути на розвиток подій з 2014 по 2021 рік. Ми часто бачили, що під час мінських перемовин російська сторона продовжувала отримувати все нові і нові переваги.

Захід може взяти на себе багато ролей, і, зрештою, вже відіграє багато з них. По-перше, він підтримує Україну, що дуже важливо в економічному, військовому і дипломатичному плані. По-друге, Захід є посередником. Цікаво, що коли Росія висуває вимоги, вона, як правило, звертається з ними безпосередньо до Вашингтону, а не обов'язково до Києва, Берліна чи Парижа і вже точно не до Брюсселя. Інша функція Заходу це економічні санкції проти Росії. Вони є всеосяжними і завдають великої шкоди російській економіці. Ще одна роль Заходу це функція потенційного гаранта безпеки для України. Під час стамбульських перемовин на ранній стадії повномасштабного вторгнення, важливою вимогою з російського боку було те, щоб Україна не стала членом НАТО, українська ж сторона вимагала для себе гарантій безпеки. Проблема Заходу ж полягає в тому, що якщо вони дадуть далекосяжні гарантії безпеки, то в разі потенційного загострення конфлікту у майбутньому, вони можуть бути втягнуті безпосередньо у бойові дії. І це, зрозуміло, непокоїть Захід.

Зауважу, що план Зеленського з 10 пунктів це не стільки стратегія миру, скільки, перш за все, список вимог. Сторони конфлікту часто починають з того, що кажуть - ось що ми хочемо і вимагаємо. До речі, і російська сторона діє так само. Слід також зазначити, що вимоги Москви зросли від початку війни. Тепер вона ще вимагає, аби Україна вийшла з так званих "російських територій". Тепер під цим розуміється також Курщина, але це стосується й чотирьох українських областей, які Росія навіть ще повністю не окупувала. І це, звичайно, є величезною блокадою для перемовин.

Однак за винятком ситуацій, коли мир приходить внаслідок перемоги однієї сторони - що є радше історичною рідкістю - ситуація складається так, що жодна зі сторін не отримує всього, що вимагає. А оскільки Україна є слабшою воюючою стороною у прямому порівнянні (з РФ. - Ред.), вкрай малоймовірно, що всі ці 10 пунктів коли-небудь будуть виконані. Це означає, що і Україні, і Заходу необхідно визначитися, які саме пункти з цього плану найважливіші.

Звичайно, мир є дуже важливим аспектом. Інший ключовий пункт - гарантії безпеки. Не думаю, що Україна бажає знову опинитися у ситуації

беззахисності перед Росією. Тому я б сказав, що гарантії безпеки і припинення безпосередніх бойових дій - це найважливіші пункти для України. Для Росії ж центральним залишається питання членства України в НАТО, і це не просто пропаганда, а одна з воєнних цілей РФ. І тут виникає запитання, як можна надати Україні гарантії безпеки без її вступу в НАТО у найближчому майбутньому. Це могло б створити простір для перемовин (...).

Бойові дії, ймовірно, не припиняться без якихось поступок. Іноді трапляється, що без переговорів обидві сторони вирішують, що подальший наступ їм не вигідний і тому зупиняються, але при цьому не хочуть підписувати якусь угоду про припинення вогню. Ви вказали на небезпеку «замороженого» конфлікту, який тлітиме й матиме негативний вплив на політику України і Заходу. Це справді реальна небезпека. Є певні кроки, які можна випробувати. Але й при цьому виникає питання, чи є припинення бойових дій достатньо важливим для Києва, Заходу, але також Росії у порівнянні з іншими проблемами, які можуть виникнути? Наприклад, з тим, що ми матимемо новий, більший за розмірами «заморожений» конфлікт, де територіальні питання залишаються не вирішеними.

LIGA.net

Економіст, керівний партнер інвестпроєкту Thomson & French
Вячеслав Бутко:

Дефіцит працівників – «загальне місце» під час обговорення факторів, що стримують зараз й гальмуватимуть в майбутньому розвиток економіки України та підвищення її продуктивності.

В історії було лише два періоди, коли внесок праці був вищим або порівняним із TFP (TFP – інститути, ефективність управління, технології):

- період бурхливої урбанізації Британії після аграрної, але до промислової революції, коли величезна кількість сільських мешканців їхала в міста або колонії й економіка зростала навіть без технологій;

- після Другої світової війни, коли відбувалося включення до глобальних виробництва й торгівлі величезних «резервуарів села» – Південно-Східна Азія (в Європі та США «село» вже скінчилося), завдяки чому бурхливо зростала світова економіка разом із включенням до неї мільярдів нових працюючих робочих рук (й споживачів).

З середини 1970-х років вплив праці падає – нових робочих рук дедалі менше, «село» скінчилося в Азії, Африка «до верстата» не встала (й не факт, що встане, бо навіть в індусів та пакистанців поки що не виходить, то що казати за африканців).

Домінуючим фактором стали технології (в т.ч. в управлінні) та інститути. Не применшуючи проблему трудових ресурсів, вважаю: проблеми із факторною продуктивністю – технології, інститути, організація виробництва, ефективність використання ресурсів (розподілення їх відповідно здатності до найпродуктивнішого використання,

підприємницького таланту) – є й лишатимуться в майбутньому головною причиною, яка стримує розвиток економіки України й підвищення її продуктивності.

([Еспресо](#))

17 вересня Wall Street Journal з посиланням на конфіденційну українську оцінку написав, що кількість загиблих українських військовослужбовців становить 80 тис., а поранених – 400 тис. Щодо російських втрат, то загиблих - 200 тис., поранених - близько 400 тис.

Військовий експерт Сергій Згурець:

Ця тема є, була й залишається табуованою, закритою, бо зазвичай точні дані про загиблих і поранених можна з'ясувати хіба що по завершенню війни. А в ході війни така інформація може використовуватись по-різному - і для розуміння реального стану справ, і для маніпуляції, і для впливу на ті чи інші рішення.

Щодо наших втрат, то, здається, у лютому президент Зеленський казав, що на війні загинуло близько 31 тис. українських військових. Тоді було багато хвиль навколо цього оприлюднення.

(...). Ворог не збирається зупинитися, його можна лише зупинити. І мені було дивно читати в цій публікації, коли в заголовку поєднали втрати двох армій – і армії агресора, і країни, яка обороняється.

Значення і цінність цих втрат – це принципово не поєднані речі, тому що вони на різних полюсах добра і зла. Розуміємо, що ці публікації мають резонанс, впливають на ухвалення рішень, навіть на формування думки у суспільстві та у політиків, а також у нашого найважливішого партнера, яким є США. Тому що, мовляв, війна кривава, страшні втрати, і далі хіба що шлях до перемовин.

Такі висновки дійсно можуть бути зроблені. Це найгірші ефекти, які можуть бути від подібних публікацій. І в цьому ж контексті сприймаються затримки з постачанням військової допомоги від наших партнерів.

Хоча треба прагнути до інших напрямків дій. Дійсно, наші втрати значні. Навіть якщо ми втратили лише одну тисячу наших захисників чи захисниць, ці втрати були б для нас колосальні. Але втрати ворога більші, й вони мають бути такими, аби в агресора не залишилось жодної ілюзії, що він може здобути перемогу на полі бою у військовий спосіб. Тому вкрай важливо, щоб у нинішньому моменті наші партнери перейшли до стратегії взаємодії з Україною, яка орієнтована на розгром РФ в Україні. І це має бути ключовою метою з відповідними обсягами й темпами військової допомоги для України.

Військова й економічна допомога зараз украй важлива. Сподіваємося, що у наших партнерів буде на додачу до неї й сміливості і рішучості. Так само, як є у наших захисників і захисниць, які зараз боронять нашу землю в

умовах, навіть коли у противника є перевага в живій силі. Це те, як я сприймаю цю публікацію, пов'язану з інформацією про втрати на полі бою.

([Радіо Свобода](#))

Аналітик фонду «Повернись живим» Марія Кучеренко:

Єдина мета російських заяв про переговори – окупувати усе нові й нові території. Мінський протокол не зупинив Росію 10 років тому. З 2014-го до 2022-го Кремль вдавав із себе посередника у «конфлікті на Донбасі» і вимагав від України виконання так званої політичної частини Мінських домовленостей, не виконуючи зі свого боку нічого з того, що могло б привести до припинення бойових дій.

Тепер Путін нагадує про домовленості у Стамбулі, бо досі впевнений, що залякування і шантаж працюють, на Україну можна тиснути і чужими руками, а спецоперації Кремля – ефективні.

10 років тому було підписано Мінський протокол – документ, покликаний припинити вогонь і створити рамку для врегулювання «збройного конфлікту на Донбасі».

Ці угоди, нібито, давали час, щоб знайти спосіб залагодити проблему. Вони стали результатом компромісу.

Перше – думка європейських посередників. Друге – інтенція сторін конфлікту: Російської Федерації, що розпочала агресію проти України у 2014 році з анексії Криму, і України, яка розуміла, що Росія не зупиниться.

Після трагедії Іловайська остаточно стало очевидним: слова «анексія», «окупація», «полон» – це не слова з підручника історії. І жодні узгоджені раніше правила і норми – не працюють (...).

У 2022 році Росія фактично сама відмовилася від Мінських домовленостей, на яких наполягала попередні 8 років, визнавши «ЛДНР», які не згадувалися у тексті Мінських домовленостей, бо там йшлося лише про окремі райони Донецької та Луганської областей України.

Порушивши угоду, Кремль традиційно звинуватив у цьому Україну і підняв ставки, вдавшись до широкомасштабного вторгнення, сподіваючись в ході «маленької блискавичної війни знести Київський режим».

Максимально посиливши тиск на Україну, прорвавши кордон від півночі до півдня, завдавши ракетних ударів по містах, Росія знову вдалася до перевіреної схеми маніпулювання, от тільки тепер Мінськ замінили Стамбулом.

5 вересня 2024 року, у десяту річницю підписання Мінського протоколу на Східному економічному форумі, очільник Кремля заявив, що Росія нібито ніколи не відмовлялася від ведення перемовин із Україною, але не на підставі «якихось ефемерних вимог, а документу, який було майже парафровано у Стамбулі» (...).

Україна мала погодитися на постійний нейтралітет, постійний без'ядерний статус, заборона присутності іноземних військ та озброєння на

території України, заборона на проведення військових навчань без «згоди гарантів» (Великобританії, КНР, РФ, США, Франції, Республіки Білорусь, Туреччини).

Що це, як не повна втрата самостійності, визнання Росії переможницею у війні, і відмова від власної державності? (...).

Тож зараз, чуючи через доступний Російській Федерації спектр каналів та інтонацій наратив про те, що «потрібно було підписувати Стамбул, то можна було б уникнути даремних жертв», треба чітко розуміти – це те ж саме, що ми чули з 2014 по 2022 рік про «виконання Мінських домовленостей тут і зараз».

Росія завжди відмовляється від своєї частини зобов'язань в усіх угодах, до яких вона когось примушує.

Росія завжди говорить про переговори і перемир'я лише для того, щоб їй було легше окупувати усе нові й нові території (...).

(LB)

Надзвичайний і Повноважний посол України в Турецькій Республіці Василь Боднар:

Політика медіаторства — постійна практика Туреччини, один з основних її державних інтересів й інструментів. Туреччина вважає, що її географічне розташування та політична вага дозволяють і вести діалог з Україною, і тиснути на російську сторону.

Вони мали певний успіх — організація перемовин у березні 2022 року, потім була зернова угода, яку вони також вважають своїм здобутком, обмін військовополонених.

(...). Важливо розуміти: Туреччина не прагне переговорів чи миру на умовах Росії. Їм це не вигідно, їм вигідна наша перемога.

Але з Росією їх пов'язує низка економічних інтересів.

Так. Але з Україною — і безпекові, і військово-промислові, і торговельні відносини, і безвіз, і багато іншого.

Просто не все на поверхні. Узяти хоча б відбудову: у Туреччині вже черга стоїть з понад 30 компаній, які чекають, щоб зайти в Україну відновлювати. Це інтерес суто практичний: їм потрібен сталий мир, щоб почати заробляти.

Нещодавно уряд країни заявив про плани будівництва спільно з Росатомом атомної електростанції в Сінопі на додачу до АЕС у Мерсіні, яку теж будують росіяни. Схоже, що зв'язок Анкари з Москвою в енергетиці тільки поглиблюється.

Перша атомна електростанція в Туреччині будується Росатомом, вона неподалік Мерсіна. Не все йде гладко, терміни введення в експлуатацію наразі невідомі. Про будівництво другої ще ведуть переговори, але, дійсно, було дуже багато вкладів, що її також зводитиме Росія. Але називають також і Китай, і Південну Корею, тобто рішення не до кінця ухвалене.

Хоча з високою вірогідністю можна припустити, що Росія отримає цей контракт.

А є ідея збудувати ще й третю атомну, на європейській частині Туреччини.

Європейської частини не так багато — лише 3 % території країни.

Усе одно. Практика показує, що економічні зв'язки найміцніші.

Декілька десятків років тому Анталія була невідомим населеним пунктом, але коли прийшли німецькі інвестори — побудували пансіонати для літніх людей, які потім розвинулися в потужний готельний бізнес, який цілком окупив себе і був проданий уже турецьким власникам.

Далі. Туреччина всесвітньо відома будівництвом доріг. Цього турків навчили свого часу партнери по НАТО, які під час протистояння з Радянським Союзом споруджували військові дороги до Кавказу.

Тому мені видається, що мислення турецького істеблішменту приблизно таке: нехай росіяни це створять, відіб'ють свої гроші, а потім ми будемо керувати цим.

(...). Найбільша вигода України — вихід нашого бізнесу на ринок Туреччини. Сьогодні ми постачаємо їм на мільярди зерно, олію, насіння, але цього не видно, бо це сировина, яка переробляється й на ринку продається як готова до вжитку турецька продукція. Тобто ми певною мірою є ресурсною базою для Туреччини, а можемо стати постачальником готових продуктів. Наприклад, не зерна, а вже готового борошна, яке можна було б переробляти в Україні на турецькому обладнанні. Бо як зараз? Вони купують у нас, скажімо, олію великооптовими партіями, бутильнують її, продають як свою і на цьому заробляють.

Другий момент — турецькі компанії прагнуть брати участь у проєктах відновлення України. Це важливо насамперед з погляду потенційної відбудови цілих індустрій, чого ми так активно потребуємо. У Туреччині є серйозна практика створення спеціальних індустріальних зон, які мають вигідніші умови для інвесторів і підпорядковуються окремому міністерству. Це цікаво для нас і в оборонці, і в цивільних галузях.

(...). До початку Курської операції багато іноземних колег говорили нам, у тому числі турецькі друзі, що, мовляв, шукайте можливості для переговорів, починайте з того, що є зараз, бо завтра може бути гірше. Сьогодні підхід змінився — партнери бачать, що ми здатні діяти проактивно.

Простий приклад: якщо ще донедавна турецька преса згадувала Україну вряди-годи, то зараз пише про наш наступ у Курській області практично щодня. Розумієте, для них бити росіян — це ламати стереотипи. За свою історію Османська імперія програла Російській імперії 12 війн. В уявленні багатьох турків росіяни нібито якісь непереможні. А тут ми їх б'ємо.

Ба більше, зараз багато турецьких компаній цікавляться досвідом з українським військово-промисловим комплексом. На свою оборонку вони

витрачають втричі більше, ніж перед війною, і наша практика застосування, нові технології їм дуже цікаві. Розуміють: велика війна попереду, а ми вже в ній і маємо найкращий досвід.

Другий момент, що вони все одно не відмовляються від своєї політики медіаторства, але, повторюся, вже з іншим контекстом.

Вони точно не хочуть втратити економічні інтереси, які мають з Росією.

Санкційна політика дає свої плоди, але станом на зараз це все одно більш ніж 50 мільярдів щорічно. Більшість — енергоресурси: 98 % газу і 96 % нафти експортовані.

Атомна електростанція — 100 % російська. Плюс мільйони туристів.

(...). Туреччина готується до війни вже тривалий час: створено новітній оборонно-промисловий комплекс, відбувається переозброєння армії та посилення спроможностей ВМС. Минулого року оборонний бюджет збільшено втричі. У якихось видах озброєнь вони сильні й уже домінують — як у безпілотниках, наприклад. Насправді в Туреччині кажуть, що відчують себе в оточенні зон нестабільності, війн і загроз, яким потрібно протистояти. І розраховувати, як вони кажуть, випадає тільки на себе.

Їхня проактивність спрямована на те, щоб у разі чого бути готовими, не залежати від зовнішніх поставок і партнерів. Приклад України показав: без власного виробництва дуже важко тримати фронт і, тим більше, наступати.

(...). Росіяни (коли йдеться про обміни полонених, - ред.) спекулюють аргументом, що, мовляв, Крим їхній, тож кримські татари — громадяни РФ, тому вони зі своїми громадянами самі розбиратимуться. Тоді як турецька сторона, про що неодноразово заявляв президент Ердоган, вважає Крим українським, вимагає його повернення. У Туреччині вважають кримських татар дуже близьким до себе народом, спорідненим, і вони далі готові боротися за їхнє повернення.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №631/2024

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня рятувальника
За особисту мужність і самовідданість, виявлені у забезпеченні ліквідації
наслідків надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану, сумлінне та
бездоганне виконання службового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КУЗЬМЕНКА Віктора Григоровича – підполковника служби цивільного
захисту

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БАРАНІВСЬКОГО Віталія Вікторовича – сержанта служби цивільного
захисту

БІЛОГУРА Івана Васильовича – головного майстер-сержанта служби
цивільного захисту

БРІЗАНА Олександра Вікторовича – майстер-сержанта служби цивільного
захисту

ВОРОНУ Віталія Васильовича – полковника служби цивільного захисту
ГВОЗДИКА Олександра Володимировича – капітана служби цивільного
захисту

ДЯЧЕНКА Сергія Романовича (посмертно) – капітана служби цивільного
захисту

ІВАНИЦЬКОГО Антона Олександровича (посмертно) – сержанта служби
цивільного захисту

ІВАНЧЕНКА Михайла Олександровича – головного майстер-сержанта
служби цивільного захисту

КАРНУТУ Ігоря Сергійовича – сержанта служби цивільного захисту

КОВАЛЯ Віктора Євгеновича – капітана служби цивільного захисту

КОЦАРЯ Андрія Олександровича – капітана служби цивільного захисту

ЛИТВИШКА Ігоря Ігоровича – підполковника служби цивільного захисту

ПРИЙМАЧУКА Сергія Івановича – головного майстер-сержанта служби
цивільного захисту

ТКАЧА Олександра Сергійовича – майстер-сержанта служби цивільного
захисту

ТРАЧУКА Дениса Олександровича – підполковника служби цивільного
захисту

ТРОНЯ Станіслава Юрійовича – старшого лейтенанта служби цивільного
захисту

ЧАПЛИГІНА Олексія Сергійовича – полковника служби цивільного захисту
ЧЕРЕВАТЕНКА Володимира Олеговича – майстер-сержанта служби
цивільного захисту

ШЕВЧЕНКА Віктора Володимировича – головного майстер-сержанта
служби цивільного захисту

ЯКИМОВА Ігоря Володимировича – старшого лейтенанта служби
цивільного захисту

Нагородити орденом Данила Галицького

АСТАХОВА Артема Анатолійовича – полковника служби цивільного
захисту

ГАЙКА Дениса Вікторовича – головного майстер-сержанта служби
цивільного захисту

ГАЛАТА Сергія Вікторовича – полковника служби цивільного захисту

ГУМЕНЧАКА Олександра Івановича – головного майстер-сержанта служби
цивільного захисту

ДЯЧЕНКА Віктора Вікторовича – головного майстер-сержанта служби
цивільного захисту

КУЦА Костянтина Валерійовича – майора служби цивільного захисту

ПЛАТОНОВА Дениса Валерійовича – полковника служби цивільного
захисту

СЕРБУЛА Максима Олексійовича – сержанта служби цивільного захисту

СУГАКА Анатолія Олександровича – полковника служби цивільного захисту

ХМІЛЯ Сергія Володимировича – підполковника служби цивільного захисту

ХУДИНУ Вадима Валерійовича – головного майстер-сержанта служби
цивільного захисту

ЯРОШЕВСЬКОГО Вадима Володимировича – головного майстер-сержанта
служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

АФАНАС’ЄВА Геннадія Анатолійовича – головного майстер-сержанта
служби цивільного захисту

ВАСІЛЕВСЬКОГО Олександра Олександровича – головного майстер-
сержанта служби цивільного захисту

КОЗАЧЕНКА Сергія Олександровича – сержанта служби цивільного захисту

СЛИВКУ Андрія Олександровича – сержанта служби цивільного захисту

СОЛЯНІКОВА Андрія Володимировича – полковника служби цивільного
захисту

ХОДУСА Дмитра Юрійовича – лейтенанта служби цивільного захисту.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

16 вересня 2024 року

Додаток 2**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №633/2024**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

ГАВРИША Станіслава Михайловича – майора

МЕДВЕДСЬКА Владислава Олександровича – майора

НАДІЧА Євгенія Олексійовича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БЕБКА Анатолія Юрійовича – капітана

ГРИНЕВИЧА Миколу Федоровича – капітана

ДАНІЛОВИЧА Івана Олександровича – капітана

КОБРОВА Владислава Едуардовича – капітана

КРИКЛИВОГО Ярослава Федоровича – майора

МУРГУ Богдана Юрійовича – майора

СЛЬОТУ Михайла Миколайовича – старшого лейтенанта

ТЩЕНКА Андрія Андрійовича – молодшого лейтенанта

ФОМІНА Владислава Владиславовича – капітана

ХАРЧЕВНОГО Олега Вікторовича – полковника

ЧМИХУНА Дениса Сергійовича – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АВРАМЕНКА Василя Віталійовича – капітана

АГАТІЯ Сергія Петровича – підполковника

АТАНАСОВА Олександра Сергійовича – лейтенанта

БАТИЛЬЧУКА Дениса Віталійовича – молодшого лейтенанта

БЕРЕЗЯНСЬКОГО Костянтина Олександровича – лейтенанта

БЛАЖКА Євгенія Михайловича – молодшого лейтенанта

БОНДАРЕНКА Ігоря Петровича – полковника

ВОРОБІЙОВА Олексія Васильовича – лейтенанта

ГАВРИЛЯКА Мар'яна Михайловича – лейтенанта

ГРИЦЕНКА Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта

ГУЛЬЧЕНКА Олексія Олександровича – лейтенанта

ДИМИТРЮКА Володимира Миколайовича – майора

ЗОЗУЛЮ Юрія Миколайовича – лейтенанта

КОВАЛЯ Тараса Миколайовича – майора

КОНОНЕНКА Ігоря Анатолійовича – старшого лейтенанта

КОСТИЛЬОВА Віталія В'ячеславовича – старшого лейтенанта

КОТЮКА Віталія Івановича – молодшого лейтенанта

КРАСЮКА Івана Олександровича – капітана

ЛАВРИКА Ігоря Миколайовича – молодшого лейтенанта

ЛАЗОРЕНКА Руслана Юрійовича – молодшого лейтенанта
ЛУК'ЯНЧЕНКОВА Євгена Володимировича – молодшого лейтенанта
МАЛАТЕ Дімаша Томе – капітана
МИРОШНИЧЕНКА Сергія Сергійовича – старшого лейтенанта
МУКОВОЗА Михайла Вікторовича – молодшого лейтенанта
НАЗАРЕНКА Ігоря Вячеславовича – старшого лейтенанта
ОСТАПЕНКА Дмитра Костянтиновича – полковника
ПАВЛЕНКА Юрія Миколайовича – молодшого лейтенанта
ПІДЛІСНОГО Андрія Юрійовича – майора
ПОЛЩУКА Костянтина Яковича – старшого лейтенанта
ПОЛЩУКА Олексія Миколайовича – старшого лейтенанта
ПОПОВА Геннадія Вікторовича – лейтенанта
РУДЕНКА Руслана Станіславовича – майора
СЕМЧУКА Ігоря Васильовича – лейтенанта
СМІРНОВА Олександра Сергійовича – молодшого лейтенанта
СОКОЛОВА Вячеслава Володимировича – полковника
СТРИГУНОВА Миколу Павловича – капітана
СУШКА Андрія Романовича – капітана
ТОПОЛЕНКА Олексія Володимировича – підполковника
ХОМЧЕНКА Антона Олексійовича – молодшого лейтенанта
ЧАЙКУ Павла Миколайовича – лейтенанта
ЧАЙКУ Валерія Володимировича – молодшого лейтенанта
ЧЕТВЕРИКОВА Віталія Олександровича – молодшого лейтенанта
ЧУДІНОВА Семена Миколайовича – лейтенанта
ШИРИНЮКА Олександра Вікторовича – лейтенанта
ШМИРКА Юрія Вікторовича – підполковника
Нагородити орденом “За мужність” I ступеня
АКСЬОНОВА Ернеста Григоровича – молодшого лейтенанта
ДУБОВОГО Володимира Вікторовича – молодшого сержанта
ДУДНИКА Олега Миколайовича – штаб-сержанта
ДУДУ Петра Івановича – головного сержанта
КОРОЛЯ В'ячеслава Анатолійовича – молодшого сержанта
ЛОГВИНЕНКА Сергія Олександровича – сержанта
ШЕВЯКІНА Андрія Петровича – штаб-сержанта
Нагородити орденом “За мужність” II ступеня
БАБЕНКА Тараса Миколайовича – солдата
БАБЕНКА Юрія Юрійовича – молодшого сержанта
БАЛАНОВА Миколу Миколайовича – штаб-сержанта
БОБРІВНИКА Валентина Анатолійовича – старшого сержанта
БОЛЮТУ Антона Сергійовича – сержанта
БОРИСЕНКА Артема Олександровича – молодшого сержанта
БОРТНІКА Юрія Володимировича – майора
ГОЛИКА Михайла Богдановича – сержанта

ГОЛЯЧЕНКА Івана Миколайовича – головного сержанта
ГУСАРА Дениса Володимировича – молодшого сержанта
ДЗЮБУ Олександра Миколайовича – солдата
ДУШИНА Сергія Миколайовича – солдата
ДУШНОГО Олега Ярославовича – молодшого сержанта
ЗАЙЦЯ Миколу Володимировича – молодшого сержанта
КАРПЦЯ Сергія Олександровича – старшого сержанта
КИЧЕНОК Анну Сергіївну – молодшого сержанта
КОВАЛЕНКА Дмитра Володимировича – молодшого сержанта
КОМЛЄВА Миколу Івановича – молодшого сержанта
КОРНІЄНКА Миколу Максимовича – старшого солдата
КРАСОУСКІ Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
КУСЯКА Юрія Сергійовича – сержанта
ЛЕБЕДЄВА Андрія Павловича – головного сержанта
М'ЯСНИКОВА Руслана Сергійовича – старшого солдата
МАРКІВА Юрія Федоровича – молодшого сержанта
МАРУШКА Олексія Сергійовича – молодшого сержанта
МЕРЕНКОВА Сергія Юрійовича – сержанта
МІЩЕНКА Андрія Юрійовича – сержанта
НЕПШУ Сергія Павловича – молодшого сержанта
НЕЧИПОРА Руслана Олександровича – солдата
ПАСТУХА Андрія Сергійовича – солдата
ПОПОВИЧА Антона Юрійовича – молодшого сержанта
РОЗЛАЧА Павла Івановича – полковника
СЕВЕРІНА Ореста Григоровича – старшого солдата
СОРОКІНА Сергія Дмитровича – сержанта
ЧЕРНЕНКА Юрія Анатолійовича – старшого сержанта
ЧУЧМАРА Андрія Миколайовича – молодшого сержанта
ШАВЕРСЬКОГО Дмитра Федоровича – молодшого сержанта
ШАРУЄВА Юрія Ігоровича – старшого солдата
ШУМАЛА Романа Миколайовича – молодшого сержанта
ЯНЧУКА Максима Олександровича – старшого сержанта
ЯЦЬКА Юрія Вікторовича – головного сержанта
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АБРАМІЧЕВУ Наталю Валеріївну – сержанта
АВДЄЄНКА Сергія Володимировича – солдата
АВРАМЕНКА Романа Олександровича – солдата
АДАЩИКА Олексія Вікторовича – старшого матроса
АКМАЛЕТДІНОВА Владислава Рашидовича – старшого солдата
АНДРІЙЦЯ Володимира Олександровича – солдата
АНДРІЙЧЕНКА Олександра Анатолійовича – солдата
АНДРУЩЕНКА Ярослава Геннадійовича – старшого солдата
АНИКЕЄВА Лева Борисовича – молодшого сержанта

АНІЧЕНКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
АНТОНЮКА Олега Петровича – солдата
АПОСТОЛА Олега Орестовича – полковника
АРТАМОНОВА Олександра Миколайовича – солдата
БАБІЯ Руслана Івановича – солдата
БАКАРЖЕСВА Дмитра Івановича – солдата
БАКУНА Миколу Васильовича – солдата
БАРАНОВА Юрія Вікторовича – солдата
БАРХАТОВА Дениса Анатолійовича – солдата
БАСАНА Артема Олександровича – сержанта
БАТІ Савелія Руслановича – молодшого лейтенанта
БЕЗДІТКА Артема Владиславовича – солдата
БЕРЕЗЮКА Олега Володимировича – солдата
БЄЛЄВЦЕВА Антона Олександровича – старшого солдата
БІРЮКА Володимира Володимировича – солдата
БОНДАРЕНКА Віктора Сергійовича – старшого сержанта
БОНДАРЄВА Олександра Олексійовича – матроса
БОРИСА Володимира Романовича – сержанта
БОРИСОВИЧА Богдана Богдановича – солдата
БОРЩА Сергія Андрійовича – солдата
БОРЩАНА Олександра Сергійовича – солдата
БОЧАРОВА Дмитра Миколайовича – солдата
БРАТАША Валентина Олександровича – солдата
БРИТКА Олексія Сергійовича – сержанта
БУЛЬБУ Андрія Миколайовича – старшого сержанта
БУРЮ Михайла Анатолійовича – солдата
БУТОРЄВА Олександра Олександровича – солдата
ВАСИЛІВА Петра Богдановича – молодшого сержанта
ВАТЮШЕНКА Івана Васильовича – солдата
ВАЩЕНКА Павла Олексійовича – старшого солдата
ВДОВИЧЕНКА Андрія Юрійовича – солдата
ВИДАЙКА Ярослава Івановича – молодшого сержанта
ВІБЕ Максима Дмитровича – молодшого сержанта
ВОЛОШИНА Андрія Валерійовича – солдата
ВОЛОШИНА Сергія Вікторовича – солдата
ВОРОНІНА Сергія Володимировича – майора
ВОРОНОВСЬКОГО Ігоря Володимировича – солдата
ГАВРИЛЮКА Олександра Олександровича – солдата
ГАЙДУКА Тараса Ігоровича – солдата
ГАЛУЦЬКОГО Віталія Вікторовича (посмертно) – солдата
ГАНДЗЮКА Віталія Вікторовича – матроса
ГАРБУЗА Ярослава Анатолійовича – молодшого сержанта
ГАРБУЗА Олександра Сергійовича – старшого солдата

ГВОЗДЄВА Олександра Олексійовича – солдата
ГЕДЗЕНЮКА Іллю Андрійовича – солдата
ГИРОВИЧА Сергія Ярославовича – солдата
ГНАТЮКА Сергія Сергійовича – головного сержанта
ГОЛИНСЬКОГО Миколу Миколайовича – солдата
ГОЛУБА Віталія Івановича (померло) – солдата
ГОЛУБА Владислава Анатолійовича – солдата
ГОЛУБЦОВА Миколу Олександровича – старшого сержанта
ГОЛЬДІНА Віталія Васильовича – старшого солдата
ГОМОНЦЯ Івана Пилиповича – молодшого сержанта
ГОНІЧА Олександра Володимировича – капітана
ГОРБУНОВА Дмитра Анатолійовича – молодшого сержанта
ГОРІНА Михайла Костянтинівича – старшого солдата
ГОРОДНИКА Михайла Володимировича – старшого солдата
ГОРОДНЬОГО Андрія Валентинівича – солдата
ГОРОХОВСЬКОГО Сергія Романовича – молодшого сержанта
ГОРУ Сергія Олексійовича – солдата
ГРАБОВАНА Володимира Юрійовича – молодшого сержанта
ГРИЦОВА Володимира Ілліча – сержанта
ГРІНЕНКА Олексія Сергійовича – солдата
ГУДІМА Антона Миколайовича – молодшого сержанта
ГУЗЕЛЯКА Максима Вікторовича – молодшого сержанта
ГУКА Володимира Олександровича – солдата
ГУКА Павла Олеговича – головного корабельного старшину
ГУЛИКА Сергія Миколайовича – солдата
ГУЛІЯ Любомира Володимировича – молодшого сержанта
ГУЛЬКА Андрія Володимировича – старшого солдата
ГУМЕННОГО Сергія Олександровича – солдата
ГУПАЛА Олександра Івановича – солдата
ГУСАКА Івана Миколайовича – молодшого сержанта
ДАНІЛОВА Ігоря Миколайовича – солдата
ДАРАСЕЛЮ Владислава Георгійовича – солдата
ДВОРНІЧЕНКА Юрія Івановича – старшого сержанта
ДЕВЯТОВА Дениса Олександровича – солдата
ДЕГТЯРЬОВА Віктора Юрійовича – солдата
ДЕМ'ЯНЕНКА Володимира Андрійовича – солдата
ДЕНЕСЮКА Олександра Миколайовича – старшого солдата
ДЕЮНА Вадима Володимировича – солдата
ДІДЕНКА Владислава Дмитровича – сержанта
ДОВГАНА Олексу Володимировича – лейтенанта
ДОВЖЕНКА Сергія Володимировича – солдата
ДОЛИНСЬКОГО Олександра Вікторовича – солдата
ДОНДИКА Владислава Миколайовича – молодшого сержанта

ДОРОФЄЄВА Андрія Вікторовича – солдата
ДРАНЧУКА Михайла Володимировича – старшого солдата
ДРЯПАКА Ростислава Станіславовича – головного сержанта
ДУБИНКУ Миколу Юрійовича – старшого солдата
ДУДАРА Василя Кузьмовича – сержанта
ДУНЯ Віктора Михайловича – солдата
ДУТЧАКА Мирона Івановича – солдата
ЄДНАКОВА Дмитра Вікторовича – солдата
ЄРМОЛЕНКА Андрія Андрійовича – молодшого сержанта
ЄРЬОМІНА Василя Андрійовича – солдата
ЖАДАНА Віталія Борисовича – сержанта
ЖАРКОГО Романа Олексійовича – солдата
ЖИГАДЛА Тараса Федоровича – солдата
ЖОВТОНОГА Юрія Миколайовича – молодшого сержанта
ЖОЛУДЯ Юрія Володимировича – старшого солдата
ЖОРНИКА Дмитра Миколайовича – солдата
ЖОРНЯКА Віктора Анатолійовича – головного сержанта
ЖУРАТА Святослава Валерійовича – молодшого сержанта
ЗАБАРУ Олександра Івановича – молодшого сержанта
ЗАГОРНОГО Сергія Анатолійовича – матроса
ЗАЙЦЯ Богдана Петровича – сержанта
ЗАЙЧЕНКА Дмитра Вадимовича – молодшого сержанта
ЗАНЦІРУ Леоніда Миколайовича – старшого солдата
ЗІНЗЮКА Олега Дмитровича – молодшого сержанта
ЗІНЧЕНКА Антона Олеговича – старшого солдата
ЗОЛОТАРЯ Андрія Віталійовича – штаб-сержанта
ЗУЄВА Сергія Сергійовича – солдата
ЗЬОРНУШКА Володимира Анатолійовича – сержанта
ІВАНІЄНКА Сергія Володимировича – молодшого сержанта
ІВАНОВА Дениса Вікторовича – матроса
ІВАНОВА Сергія Олександровича – матроса
ІВАНОВИЧА Олександра Володимировича – старшого сержанта
ІВАНЧЕНКА Олексія Івановича (посмертно) – солдата
ІВАНЮКА Вадима Дмитровича – молодшого сержанта
ІВАЩЕНКА Олександра Олександровича – солдата
ІКАВЧУКА Володимира Миколайовича – старшого солдата
ІЛЬЧЕНКА Олега Олеговича – молодшого сержанта
ІЩУКА Богдана Вікторовича – солдата
ЙОСИПЕНКА Максима Миколайовича – солдата
КАВУННИКА Олександра Анатолійовича – солдата
КАЛАЧОВА Анатолія Миколайовича – солдата
КАЛЕНИЧА Сергія Сергійовича (посмертно) – солдата
КАЛИНОВСЬКОГО Руслана Олександровича – солдата

КАЛИНЯКА Романа Романовича – молодшого сержанта
КАМАРДАША Дмитра Олеговича – солдата
КАРАЧУНА Сергія Миколайовича – старшого сержанта
КАРПЕНКА Олега Сергійовича – солдата
КАСІЛОВА Василя Михайловича – молодшого сержанта
КІСЕНКА Віктора Анатолійовича – солдата
КЛИЩЕНКА Андрія Анатолійовича – солдата
КОБЕЛЕВА Валерія Васильовича – старшого сержанта
КОВАЛЕНКА Сергія Миколайовича – солдата
КОВАЛЬЧУКА Богдана Святославовича – солдата
КОВАЛЬЧУКА Віталія Івановича – солдата
КОВАЛЯ Валерія Олександровича – сержанта
КОЖЕМЯКІНА Валерія Григоровича – солдата
КОЗАКА Володимира Володимировича – молодшого сержанта
КОЗАКА Олександра Олександровича – солдата
КОЗАКЕВИЧА Вадима Анатолійовича – солдата
КОЗИРЯ Олександра Олександровича – старшого солдата
КОЛІСНИКА Валерія Віталійовича – солдата
КОЛІСНИКА Дмитра Юрійовича – молодшого сержанта
КОЛІСНИКА Олега Олександровича – солдата
КОЛОДЯЖНОГО Андрія Вікторовича – сержанта
КОЛОСА Дениса Валерійовича – штаб-сержанта
КОЛОСАРА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
КОЛЯДУ Романа Анатолійовича – старшого сержанта
КОНСТАНТИНЕНКА Сергія Анатолійовича – солдата
КОНСТАНТИНОВА Юрія Анатолійовича – матроса
КОРОБСЬКОГО Олександра Миколайовича – старшого сержанта
КОРСУНА Максима Леонідовича – солдата
КОСТЯ Олександра Івановича – сержанта
КОТЕЛЕВЦЯ Андрія Віталійовича (по смертно) – солдата
КОТОВА Віталія Володимировича – солдата
КОШЕВОГО Дмитра Вадимовича – молодшого сержанта
КОШКІНА Ігоря Ігоровича – солдата
КРАВЧЕНКА Артура Руслановича – молодшого сержанта
КРАВЧЕНКА Дениса Павловича (по смертно) – молодшого сержанта
КРАВЧУКА Євгена Васильовича – солдата
КРАСНОВУ Оксану Костянтинівну – солдата
КРИВЕНКА Анатолія Анатолійовича – молодшого сержанта
КРИВОБОКА Максима Олександровича – молодшого лейтенанта
КРИВОШАПКА Віктора Анатолійовича – солдата
КРОНШТАЛЯ Василя Богдановича – молодшого лейтенанта
КРУПКУ Богдана Михайловича – солдата
КУЗЬМИНА Романа Ярославовича – старшого солдата

КУЛІБАБУ Ігоря Олександровича – солдата
КУРГАНСЬКОГО Олександра Євгенійовича – солдата
КУРИЛЕНКА Олексія Анатолійовича – старшого солдата
КУРМАНСЬКОГО Михайла Станіславовича – солдата
КУРТУ Юрія Володимировича – солдата
КУРТЯКА Олексія Юрійовича – сержанта
КУХТІНА Павла Валерійовича – старшого солдата
КУЦЕПАЛОВА Олега Михайловича – солдата
КУЧЕРА Василя Петровича – солдата
КУЧЕРЯВОГО Дмитра Сергійовича – старшого солдата
КУШИНСЬКОГО Юрія Леонтійовича – молодшого сержанта
ЛАВОРЧУКА Віталія Васильовича – солдата
ЛАГУТІНА Віталія Георгійовича – солдата
ЛАКАТОША Петра Петровича – матроса
ЛЕБЕДІНЦЕВА Дмитра Юрійовича – солдата
ЛЕГКОДУХА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
ЛЕЧКОВСЬКОГО Миколу Миколайовича – солдата
ЛИСАЯ Юрія Володимировича – головного старшину
ЛИСЕНКА Ярослава Анатолійовича – молодшого лейтенанта
ЛІСОВОЛА Анатолія Анатолійовича – солдата
ЛІСОВЦЯ Максима Сергійовича – штаб-сержанта
ЛОБАЧІВСЬКОГО Дмитрія Олександровича – солдата
ЛОЗОВЕНКА Миколу Дмитровича – солдата
ЛОЗОВСЬКОГО Михайла Вікторовича – молодшого сержанта
ЛОПАЦІ Василя Васильовича – солдата
ЛУКАША Віталія Владиславовича – старшого сержанта
ЛУТЧИНА Руслана Ярославовича – молодшого сержанта
ЛЯЛЬКУ Євгенія Костянтиновича – молодшого сержанта
ЛЯХА Вадима Вячеславовича – солдата
ЛЯШЕНКА Тараса Вікторовича – солдата
ЛЯШЕНКА Ярослава Анатолійовича – молодшого лейтенанта
М'ЯТУ Миколу Володимировича – молодшого сержанта
МАЙКА Сергія Вікторовича – матроса
МАКАРЕНКА Артура Сергійовича – старшого матроса
МАКЛЮКОВА Віталія Геннадійовича – солдата
МАЛЕТУ Володимира Івановича – старшого солдата
МАЛИНЕЦЬКОГО Олександра Олександровича – солдата
МАЛИХА Михайла Олександровича – старшого солдата
МАЛОМУЖА Юрія Анатолійовича – солдата
МАЛЬЦЕВА Дмитра Олександровича – сержанта
МАЛЬЧЕНКА Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
МАРИНЕНКА Андрія Валерійовича – солдата
МАРТИНЕНКА Олександра Олександровича – солдата

МАРЧАКА Анатолія Миколайовича – старшого солдата
МАТВІЙЧУКА Віктора Сергійовича – матроса
МАЦЕЛЮХА Олега Юрійовича – старшого сержанта
МАЦКУЛА Дениса Васильовича – солдата
МАШИНГУЛОВА Романа Валентиновича – сержанта
МЕЛЯКІНА Данііла Михайловича – старшого сержанта
МИКИТЕЯ Нікіту Васильовича – солдата
МИКОЛАЙЧУКА Василя Семеновича – солдата
МИХАЙЛИЧЕНКА Олександра Сергійовича – солдата
МІКУЛІНА Олексія Васильовича – матроса
МІНЖИРЯНА Михайла Васильовича – молодшого сержанта
МІНЯЙЛА Андрія Федоровича – старшого солдата
МІРОШНИКА Аркадія Геннадійовича – солдата
МІЩЕНКА Олександра Васильовича – старшину
МОМОТА Вадима Миколайовича – молодшого сержанта
МОРОЗА Василя Леонідовича – солдата
МОРОЗА Миколу Геннадійовича – сержанта
МОСКАЛЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
МОСКАЛЕНКА Ігоря Вікторовича – старшого сержанта
МОШНЯГУ Ярослава Миколайовича – сержанта
МУРАХОВСЬКОГО Андрія Володимировича – солдата
МЯСЧЕНКА Віталія Ігоровича – молодшого сержанта
НАЗАРЕНКА Юрія Васильовича (помертньо) – солдата
НАЗАРОВА Євгенія Альбертовича – молодшого сержанта
НАЛИВАЙКА Віталія Івановича – солдата
НАРІЖНОГО Руслана Анатолійовича (помертньо) – солдата
НАРТЕНКА Владислава Олександровича – матроса
НАХАБИЧА Сергія Миколайовича – солдата
НЕВІРЦЯ Анатолія Сергійовича – матроса
НЕТИЧУКА Володимира Віталійовича – солдата
НЕЧИПОРУКА Артура Сергійовича – сержанта
НЕЧИТАЙЛА Миколу Михайловича – старшого солдата
НИКИТЮКА Олександра Георгійовича – молодшого сержанта
НОСАЛЯ Ігоря Юрійовича – солдата
НОСАЧА Сергія Миколайовича – солдата
НУЦКОВСЬКОГО Петра Андрійовича – солдата
ОЛЕКСІЄНКА Артема Андрійовича – солдата
ОЛЕКСІЙЧУКА Сергія Миколайовича – матроса
ОЛІФІРЕНКА Ярослава Ігоровича – старшого солдата
ОМЕЛЬЧУКА Миколу Миколайовича – майора
ОРЖЕХІВСЬКОГО Дмитра Андрійовича – солдата
ОСАДЧОГО Сергія Володимировича – солдата
ОСІПКОВА Олександра Миколайовича – солдата

ОСІЧЕНКА Едуарда Євгенійовича – молодшого сержанта
ОСЛЮКА Максима Ігоровича – молодшого сержанта
ОСТАП'ЮКА Дмитра Івановича – старшого солдата
ОСТАПЦЯ Олександра Валерійовича – старшого солдата
ОСТАПЧУКА Максима Вікторовича – солдата
ПАВЛЕНКА Артема Васильовича – солдата
ПАВЛЮКА Сергія Васильовича – старшого солдата
ПАНЧЕШНОГО Сергія Павловича – сержанта
ПАНЧУКА Олександра Івановича – солдата
ПАПУГУ Ігоря Юрійовича – молодшого сержанта
ПАСІЧНЮКА Володимира Сергійовича – молодшого сержанта
ПАХОТОВА Володимира Олександровича – солдата
ПАША Ореста Володимировича – сержанта
ПЕРЕДАРЮКА Михайла Юрійовича – головного сержанта
ПЕТРЕЙКА Михайла Михайловича – молодшого сержанта
ПЕТРИКА Андрія Валерійовича – молодшого сержанта
ПЕТРОВА Андрія Володимировича – солдата
ПИРОЖКА Олексія Вікторовича – солдата
ПИСАРЧЕНКА Андрія Миколайовича – солдата
ПІСЬМІЧЕНКА Богдана Валентиновича – молодшого сержанта
ПЩЕРСЬКОГО Олександра Вікторовича – молодшого сержанта
ПЛАКСІЯ Володимира Сергійовича – солдата
ПЛАХОТНЮКА Андрія Валерійовича – старшого солдата
ПОЙМЕНОВА Сергія Григоровича – молодшого сержанта
ПОКРОВСЬКОГО Костянтина Олександровича – солдата
ПОЛХОВСЬКОГО Геннадія Володимировича – матроса
ПОЛЯКОВА Євгенія Івановича – молодшого сержанта
ПОНОМАРЕНКА Володимира Михайловича – сержанта
ПОНЦИРА Єгора Єгоровича – молодшого сержанта
ПОШИВАЙЛА Вадима Івановича – солдата
ПРИЙМАЧУКА Юрія Івановича – солдата
ПРИХОДЧЕНКА Богдана Валерійовича – солдата
ПРИХОДЬКА Дмитра Ігоровича – солдата
ПРОЗОРА Андрія Володимировича – солдата
ПРОКОФ'ЄВА Валерія Леонідовича – сержанта
ПШЕНИЧНОГО Євгенія Анатолійовича – солдата
РАДЕЛІЩЬКОГО Івана Романовича – старшого лейтенанта
РАДОЩЕНКА Сергія Володимировича – старшого сержанта
РАЙХЕЛЯ Рейхарда Янушовича – молодшого сержанта
РОЖОВЕЦЬКОГО Дмитра Миколайовича – солдата
РОМАСЯ Олега Володимировича – молодшого сержанта
РОСЛЯКОВА Олександра Олександровича (посмертно) – молодшого сержанта

РОЩУКА Юрія Васильовича – солдата
РУДЕНКА Олександра Івановича – майора
РУДЕНКА Андрія Миколайовича – солдата
РУДИЧЕНКА Артема Павловича – сержанта
РЯБІНЧЕНКА Віталія Вікторовича – молодшого сержанта
САВКУ Володимира Степановича – молодшого сержанта
САВЧЕНКА Дмитра Васильовича – молодшого сержанта
САЄНКА Віталія Миколайовича – солдата
САЙФУЛІНА Руслана Хамітовича – молодшого сержанта
САКАЛОША Олександра Олександровича – солдата
САКАЛЮКА Дмитра Дмитровича – матроса
САЛПЧЕНКА Віталія Володимировича – солдата
САЛТАНОВА Володимира Валерійовича – солдата
САНДУЛЬСЬКОГО Владислава Вячеславовича – старшого солдата
САФАРГАЛІЄВА Дмитра Сергійовича – старшого матроса
САЧУКА Богдана Миколайовича – солдата
СБІТНЄВА Андрія В'ячеславовича – матроса
СВЕРГУНА Сергія Михайловича – матроса
СВІРЦОВА Сергія Володимировича – солдата
СВЯТУНА Владислава Вікторовича – старшого солдата
СЕМЕНОВА Віталія Валерійовича – головного сержанта
СЕМЕНОВА Максима Анатолійовича – молодшого сержанта
СЕРДЮКОВА Олександра Вікторовича – солдата
СЕРЕДУ Олега Вікторовича – солдата
СЕРКА Руслана Антоновича – молодшого сержанта
СИВАЧУКА Василя Михайловича – сержанта
СИТНИКА Олександра Володимировича – старшого лейтенанта
СІМЧУКА Анатолія Олександровича – старшого солдата
СІРОШТАНА Сергія Миколайовича – солдата
СКАЛЯКА Івана Володимировича – молодшого сержанта
СКИДАНЧУКА Олександра Ярославовича – лейтенанта
СКЛЯРЕНКА Олександра Віталійовича – солдата
СКРИННИКА Руслана Вікторовича – молодшого сержанта
СКУБАКА Максима Миколайовича – молодшого сержанта
СКУЛЬСЬКОГО Сергія Олександровича – капітана медичної служби
СЛАБКОГО Дмитра Ігоровича – солдата
СЛОБОДЯНЮКА Віктора Петровича – солдата
СМІЛЯКА Петра Анатолійовича – солдата
СМУТРОВА Юрія Ігоровича – старшого солдата
СНІСАРЕНКА Дмитра Олексійовича – капітана
СОВУ Олександра Сергійовича – старшого солдата
СТАРІНСЬКОГО Василя Олександровича (померло) – солдата
СТАРУСЬОВА Сергія Миколайовича – молодшого сержанта

СТАСЮКА Юрія Юрійовича – молодшого лейтенанта
СТАЦЮКА Віктора Олександровича – молодшого сержанта
СТЕПАНЕНКА Віталія Олексійовича – молодшого сержанта
СТЕЦЕНКА Владислава Сергійовича (по смертно) – молодшого сержанта
СТОРОЖУКА Олександра Валерійовича – солдата
СТРУЦІНСЬКОГО Олександра Олексійовича – молодшого сержанта
СТУЖУКА Валерія Миколайовича – солдата
СУКНОВАЛЕНКА Володимира Сергійовича – солдата
СУПРУНА Сергія Олександровича – молодшого лейтенанта
СУРІНІНА Миколу Вікторовича – солдата
СУРМУ Максима Вікторовича – солдата
ТАМАЗЛИКАРА Володимира Олександровича – солдата
ТАРАНА Олексія Анатолійовича – солдата
ТАРАСЮКА Василя Миколайовича – сержанта
ТАТАРИНА Михайла Васильовича – старшого сержанта
ТІТОВА Андрія Володимировича – молодшого сержанта
ТКАЧА Дмитра В'ячеславовича – солдата
ТКАЧЕНКА Ігоря Євгеновича – солдата
ТКАЧУКА Анатолія Анатолійовича – старшого сержанта
ТОКАРЯ Ігоря Анатолійовича – солдата
ТОКАРЯ Олександра Олеговича – молодшого сержанта
ТОЛОКУ Юрія Віталійовича – молодшого сержанта
ТОМУСЯКА Сергія Анатолійовича – лейтенанта
ТОРБІНА Максима Олександровича – солдата
ТРИБУНСЬКОГО Ярослава Владиславовича – старшого солдата
ТРИРОГА Володимира Олександровича – старшого матроса
ТРОЦЬКА Олександра Володимировича – солдата
ТРУМА Олександра Павловича – солдата
ТРУХАНА Віталія Степановича – молодшого сержанта
ТУШИНСЬКОГО Артура Олексійовича – молодшого сержанта
УСАТЮКА Юрія Семеновича – солдата
УСТИНСЬКОГО Сергія Володимировича – матроса
УХАЧА Ярослава Васильовича – старшого матроса
ФЕДОСЕЄНКА Андрія Олександровича (по смертно) – солдата
ФІЛІПЕНКА Віталія Вячеславовича – солдата
ФРАНЦУЗАНА Віктора Анатолійовича – матроса
ФУТОРНОГО Олега Миколайовича – солдата
ФУФАЛЬКА Ігоря Михайловича – солдата
ХАНЧИЧА Дмитра Петровича – молодшого сержанта
ХИЖНЯКА Володимира Володимировича – солдата
ХИЛЬКА Андрія Ігоровича – солдата
ХОЛІНА Дениса Сергійовича – сержанта
ХОМИЦЬКОГО Олександра Олександровича – солдата

ХОМИЧА Максима Ігоровича – солдата
ХРУНЯ Василя Михайловича – молодшого сержанта
ЦАП'ЮКА Дмитра Миколайовича – солдата
ЦЕБРИКА Михайла Володимировича – солдата
ЧЕБОТАРЯ Олега Михайловича – старшого сержанта
ЧЕБОТАРЯ Сергія Сергійовича – старшого матроса
ЧЕПЦЯ Владислава Романовича – матроса
ЧЕРВОНОГО Віталія Сергійовича – молодшого сержанта
ЧЕРВУКА Сергія Васильовича – солдата
ЧЕРЕВКА Віталія Миколайовича – старшого солдата
ЧЕРКАШИНА Сергія Володимировича – солдата
ЧЕРНИША Олександра Сергійовича – солдата
ЧЕРНИШОВА Олексія Юрійовича – солдата
ЧИЖАКОВСЬКОГО Олександра Олександровича – молодшого сержанта
ЧМЕЛЮКА Олександра Миколайовича – капітана
ЧОБАНА Максима Юрійовича – молодшого сержанта
ЧУБАЯ Юрія Івановича – солдата
ЧУДОВКІНА Володимира Михайловича – солдата
ШАБАНЄВИЧА Євгена Станіславовича – сержанта
ШАНДИБУ Ігоря Вікторовича – молодшого сержанта
ШАРПАТОГО Павла Олексійовича – солдата
ШВЕДЮКА Святослава Володимировича – солдата
ШЕПЕТЮ Анатолія Анатолійовича – молодшого сержанта
ШЕРУДИЛОВА Андрія Михайловича – солдата
ШИКУНА Василя Вікторовича – солдата
ШИЛИЧА Миколу Орестовича – солдата
ШИШКАНОВА Михайла Олександровича – матроса
ШИЩАКА Володимира Михайловича – солдата
ШКАБАРУ Назарія Олексійовича – лейтенанта
ШЛАПУНОВА Владислава Володимировича – сержанта
ШОМКА Олега Миколайовича – молодшого сержанта
ШТУЛІНСЬКОГО Вадима Миколайовича – солдата
ШУБАРТА Сергія Володимировича – солдата
ШУЛЬГАНА Ярослава Васильовича – старшого солдата
ШУНЬКОВА Євгена Дмитровича – молодшого сержанта
ЩАНКІНА Вадима Олеговича – сержанта
ЩЕВКУНА Ярослава Володимировича (посмертно) – молодшого сержанта
ЮРАША Андрія Анатолійовича – солдата
ЮРЧЕНКА Юрія Васильовича – старшого солдата
ЯВОРСЬКОГО Романа Віталійовича – старшого солдата
ЯВТУШЕНКА Тараса Валентиновича – солдата
ЯКОВЕНКА Ігоря Петровича – солдата
ЯНОВСЬКОГО Костянтина Костянтиновича – молодшого сержанта

ЯЦЕНКА Андрія Григоровича – сержанта
ЯЦІВА Богдана Ігоровича – солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
БІЛШУКА Андрія Андрійовича – молодшого сержанта
БОНДАРЦЯ Віктора Володимировича – сержанта
ВАЛКОВОГО Олексія Сергійовича – капітана
ВЛАСЮКА Юрія Олександровича – лейтенанта
ГАВРИЛЮКА Дмитра Олександровича – солдата
ГРИБАЧЕВА Олега Юрійовича – солдата
ГУСАКОВА Сергія Олександровича – майора
ГУСИНІНА Павла Валерійовича – лейтенанта медичної служби
ЄВТУШЕНКА Євгена Сергійовича – сержанта
КНИША Олександра Євгеновича – полковника
МАКСИМЧУКА Дениса Володимировича – майстер-сержанта
МАМЕДОВА Дениса Алійовича – лейтенанта
МАРИНОВИЧА Андрія Дмитровича – молодшого сержанта
МАРЧУКА Тараса Степановича – молодшого сержанта
ПАЦЬОЛУ Сергія Васильовича – головного сержанта
ПЕЧЕНЮКА Романа Васильовича – сержанта
ПІКОВСЬКОГО Сергія Володимировича – майора медичної служби
ПРУДНІКОВА Руслана Сергійовича – старшого лейтенанта
ПУСТОВІТА Олексія Васильовича – солдата
СЛАСТІНА Андрія Євгенійовича – молодшого сержанта
СОБОЛЄВА Костянтина Олександровича – старшого солдата
ХЛИКІНА Ігоря Володимировича – молодшого сержанта
ШВАРОВА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Олександра Вікторовича – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АДАМЧУКА Сергія Івановича – солдата
АЗАЄВА Родіона Імамеддіновича – старшого солдата
АЛАВАТСЬКОГО Сергія Олександровича – сержанта
АНТІПІНА Олексія Олександровича – капітана
АНТОНЮКА Віталія Михайловича – старшого сержанта
АРІСТОВА Юрія Олексійовича – молодшого сержанта
БАБЧЕНКА Максима Володимировича – солдата
БАРИШПОЛЬЦЯ Юрія Олександровича – солдата
БЕЗКОРОВАЙНОГО Костянтина Володимировича – солдата
БЕМА Олександра Валентиновича – сержанта
БЕРЕЖНОГО Андрія Геннадійовича – солдата
БЛОЩИНСЬКОГО Віктора Олексійовича – солдата
БОБРОВА Андрія Ігоровича – штаб-сержанта
БРАТЕНКА Ярослава Васильовича – старшого солдата
БРОШКА Дем’яна Івановича – солдата

ВДОВИЧЕНКА Юрія Михайловича – молодшого сержанта
ВЕРШИЦЬКОГО Михайла Анатолійовича – молодшого сержанта
ВИТЯЗЯ Андрія Михайловича – солдата
ВІЛГІЦЬКОГО Вадима Петровича – штаб-сержанта
ВІЛЬЦАНЮКА Василя Васильовича – солдата
ВЛАДИЧЕНКА Олега Сергійовича – солдата
ВОДЯКА Віталія Володимировича – молодшого сержанта
ВОЗНЮКА Дмитра Михайловича – старшого сержанта
ГАЄВОГО Андрія Володимировича – солдата
ГЕРМАНА Віталія Сергійовича – сержанта
ГЛОВЯКА Богдана Ярославовича – молодшого лейтенанта
ГНЄДАША Миколу Івановича – молодшого сержанта
ГОНЧАРА Сергія Володимировича – підполковника
ГОНЧАРУКА Сергія Миколайовича – сержанта
ГОРДОГО Станіслава Віталійовича – солдата
ГОРДУСА Андрія Леонідовича – старшого сержанта
ГРЕЦЬКУ Галину Володимирівну – молодшого сержанта
ГРИГУ Вадима Петровича – солдата
ГУЩИНА Віктора Миколайовича – солдата
ДАРАГАНА Віталія Івановича – старшого лейтенанта
ДЕЛКАТНОГО Дмитра Сергійовича – сержанта
ДЕНЬГІНА Костянтина Вікторовича – солдата
ДЖУПІНА Олексія Андрійовича – сержанта
ДЗЮБУ Юрія Анатолійовича – сержанта
ДИМУРУ Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
ДОВГАНЮКА Руслана Олександровича – старшого лейтенанта
ДОЛЖЕНКА Костянтина Юрійовича – лейтенанта
ДУБОВА Сергія Андрійовича – старшого солдата
ДУДНИКА Вадима Борисовича – солдата
ЖУКОВСЬКОГО Павла Казимировича – молодшого сержанта
ЖУЛКОВА Сергія Володимировича – старшого сержанта
ЗАБОЛОТНОГО Андрія Миколайовича – старшого солдата
ЗАБОЛОТНОГО Юрія Павловича – головного сержанта
ЗАБРОНСЬКОГО Юрія Олександровича – молодшого лейтенанта
ЗАГОРОДНЮКА Олега Володимировича – солдата
ЗАХАРЧЕНКА Віталія Володимировича – молодшого сержанта
ЗЕНКЕВИЧА Сергія Валентиновича – солдата
ЗОНОВА Руслана Мироновича – молодшого сержанта
ІВАНЧЕНКА Павла Петровича – старшого сержанта
ІВАЩЕНКА Віталія Сергійовича – сержанта
ІЛЬЧЕНКА Сергія Анатолійовича – лейтенанта
КАЗАРЯНА Дениса Анраніковича – молодшого сержанта
КАРДАШОВА Сергія Валентиновича – солдата

КИСИЛЕЙЧУКА Олега Ігоровича – старшого лейтенанта
КЛЕЩА Романа Миколайовича – солдата
КОБИЛЯНСЬКОГО Андрія Алімовича – молодшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Івана Анатолійовича – сержанта
КОНЧИЦЬКОГО Андрія Валентиновича – солдата
КОСТЮКА Вадима Вікторовича – молодшого сержанта
КОЧУРОВА Андрія Дмитровича – молодшого сержанта
КУЛЮ Андрія Анатолійовича – солдата
ЛАНІНА Дениса Володимировича – старшого лейтенанта
ЛИСЕНКА Вадима Олександровича – старшого сержанта
ЛОГВІНОВА Владислава Володимировича – сержанта
МАГАСА Андрія Миколайовича – молодшого сержанта
МАЗУРА В'ячеслава Дмитровича – солдата
МАКАРОВА Владислава Дмитровича – солдата
МАМУЛАТА Олександра Ігоровича – сержанта
МАМЧУРА Андрія Леонідовича – молодшого сержанта
МАРТИНЕНКА Олександра Сергійовича – старшого солдата
МАРУСІЧА Сергія Дмитровича – капітана
МАСКАЛЬОВА Дмитра Вікторовича – солдата
МАШКІНА Олександра Васильовича – молодшого сержанта
МІНЄЄВА Андрія Валерійовича – сержанта
МОСТОВОГО Дмитра Вікторовича – старшого лейтенанта
МОТИЛЯ Олександра Івановича – молодшого лейтенанта
МУЗИЧЕВСЬКОГО Олександра Сергійовича – лейтенанта
МУХАМЕТШИНА Віталія Віталійовича – молодшого сержанта
НАГІРНЯКА Максима Олександровича – старшого солдата
НАЗАРКА Руслана Борисовича – старшого солдата
НАУМОВА Олексія Володимировича – солдата
НИЖНИКА Миколу Яковича – старшого сержанта
НІКОЛАЄВСЬКОГО Віталія Степановича – молодшого сержанта
ОНИШКІВА Віктора Олександровича – солдата
ОСАДЧОГО Олексія Андрійовича – солдата
ПАВЛЮКА Тараса Володимировича – старшого солдата
ПАЛІЯ Василя Олексійовича – штаб-сержанта
ПАРВАТОВА Олега Михайловича – солдата
ПАУЧКОВА Миколу Анатолійовича – сержанта
ПЕРЕДИРІЯ Костянтина Ігоровича – молодшого сержанта
ПЕТРОВСЬКОГО Євгена Андрійовича – лейтенанта
ПРИСТУП'ЮКА Анатолія Панасовича – головного сержанта
ПРИТУЛУ Вадима Сергійовича – солдата
ПРИТЧЕНКА Сергія Володимировича – старшого солдата
РАДУЛОВА Ілхана Олександровича – молодшого сержанта
РЕДЬКУ Вячеслава Васильовича – солдата

РЕУТЧЕНКА Григорія Олександровича – солдата
РЕШЕТНЯКА Вячеслава Олександровича – солдата
РОБЕРТА Віталія Анатолійовича – молодшого сержанта
РОМАНЦЕВИЧА Олексія Сергійовича – молодшого сержанта
РУБАНОВІЧА Артема Ігоровича – старшого лейтенанта
САМОХІНА Сергія Олександровича – майора
СЕЛЕЗНЬОВА Віктора Володимировича – солдата
СЕРЕДУ Олександра Володимировича – старшого солдата
СИВОКОНЯ Артема Васильовича – солдата
СИТОГО Дмитра Сергійовича – молодшого сержанта
СІРАНТА Вадима Ігоровича – солдата
СМАЛЯ Володимира Дмитровича – молодшого сержанта
СМИРНОВА Олександра Андрійовича – молодшого сержанта
СОБІНУ Євгена Миколайовича – сержанта
СТАДНИКА Олександра Павловича – головного сержанта
СТЕМБЛЕВСЬКОГО Сергія Павловича – головного сержанта
СУПРУНА Андрія Андрійовича – солдата
СУХОВА Дмитра Костянтиновича – молодшого сержанта
ТАРАНА Івана Івановича – сержанта
ТКАЧЕНКА Антона Олеговича – солдата
ТКАЧЕНКА Олега Івановича – молодшого сержанта
ТЮПУ Олега Анатолійовича – майора
ФАСОВОГО Віктора Петровича – молодшого сержанта
ФІЛПОВА В'ячеслава Миколайовича – молодшого сержанта
ФОРМАНЮКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
ХАРУЖЕВА Вадима Миколайовича – солдата
ХВІЩУКА Віктора Анатолійовича – солдата
ХИЩЕНКА Вадима Валерійовича – старшого сержанта
ЦЕНОВА Данила Михайловича – молодшого сержанта
ЧАПЛЮ Олександра Валерійовича – старшого солдата
ЧЕРНИШОВА Олега Олеговича – солдата
ШЕПТУРУ Дениса Андрійовича – молодшого лейтенанта
ШИНДЕРА Василя Івановича – солдата
ШУТЬКА Павла Васильовича – старшого солдата
ЯРМОЛЮКА Дениса Миколайовича – старшого сержанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
ДЯДИКА Олександра Сергійовича – молодшого лейтенанта
ЧАБАНА Олександра Миколайовича – підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БУНЕСКУ Андрія Володимировича – солдата
ВАВЕЛЮКА Івана Івановича – сержанта
ДЯКА Миколу Сергійовича – солдата
ЄРЬОМІНА Олександра Володимировича – старшого солдата

ЗАГОРОДНЬОГО Сергія Леонідовича – сержанта
КОРДІКА Олександра Ігоровича – молодшого сержанта
КРОВІЦЬКОГО Віталія Вікторовича – солдата
КРУШИНСЬКОГО Павла Федоровича – солдата
КУЧМЕЗОВА Едуарда Лаврентійовича – старшого солдата
ЛОТОЦЬКОГО Василя Леонідовича – молодшого сержанта
ЛУКАСЕВИЧА Миколу Івановича – солдата
МАХОВСЬКОГО Віктора Миколайовича – молодшого сержанта
МАЧЕКА Володимира Дмитровича – молодшого сержанта
МЕЛЬНИКА Василя Миколайовича – солдата
ПАНОВА Дмитра Олександровича – старшого солдата
ПАСТУХА Івана Васильовича – сержанта
ПЛІШКА Олександра Віталійовича – лейтенанта
РОГОЖИНА Костянтина Олександровича – сержанта
СЛИВЕНКА В'ячеслава Владиславовича – старшого лейтенанта
СОЛОМКУ Олександра Валерійовича – капітана
ТВЕРДОХЛІБА Василя Миколайовича – солдата
ШЕВЧЕНКА Романа Вікторовича – головного сержанта
ШАЛАМАЯ Сергія Васильовича – підполковника

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

БАРАНОВСЬКОГО Олександра Васильовича – лейтенанта медичної служби
ВЕЛИЧКА Руслана Леонідовича – солдата
МОСКАЛЕНКА Іллю Олександровича – старшого сержанта
ПРОКОПЕНКА Ігоря Вікторовича – молодшого сержанта
РАБЧЕВСЬКОГО Юрія Вікторовича – сержанта
ЯРЕМЕНКА Олександра Валерійовича – сержанта
ЯЦЕНКА Сергія Анатолійовича – солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

16 вересня 2024 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №634/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АГЄЄВА Сергія Ігоровича – молодшого лейтенанта
АЛЬОШУ Андрія Станіславовича – майора
АРЖАНИКА Олександра Миколайовича – старшого лейтенанта
БАССА Бориса Костянтиновича – капітана
БУРОВА Івана Івановича – лейтенанта

ВУГЛЕВИЧА Андрія Ярославовича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ГАРГАСА Віктора Вікторовича – майора
ГЕРМАКІВСЬКОГО Владислава Васильовича – капітана
ДАНИЛЕНКА Сергія Миколайовича – капітана
ДЕМ'ЯНОВА Олександра Вікторовича – молодшого лейтенанта
КІРІНА Олександра Олександровича – капітана
КОРЖА Іллю Євгеновича (помертньо) – молодшого лейтенанта
КОРОВНІЧЕНКА Євгенія Олександровича – капітана
КОРЯЧКА Сергія Анатолійовича – молодшого лейтенанта
КОСТЮКА Андрія Юрійовича – старшого лейтенанта
КОЧЕВЕНКА Юрія Ігоровича – майора
КРИВЕГУ Кирила Станіславовича – лейтенанта
КУЖИКА Михайла Євстахійовича – молодшого сержанта
КУЗЬМИЧА Юрія Володимировича – лейтенанта
КУРОВЦЯ Юрія Васильовича – лейтенанта
ЛАТЮКА Андрія Сергійовича – підполковника
МАРТИНЕНКА Максима Володимировича – майора
ОКСЕНЮКА Олексія Олексійовича – лейтенанта
ПАЛІЯ Віталія Володимировича – підполковника
ПЕТРУКА Ігоря Володимировича – молодшого лейтенанта
ПИНДЮРУ Романа Олександровича – лейтенанта
ПИПКА Миколу Сергійовича – капітана
ПОТАПЕНКА Олега Миколайовича – підполковника
ПРОКОФ'ЄВА Юрія Олександровича – капітана
ПУГАЧА Сергія Олександровича – старшого лейтенанта
ПУКАСА Сергія Андрійовича – старшого лейтенанта
СКАЛЕЯ Віктора Ярославовича – капітана
СОКОЛОВА Валерія Віталійовича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ШАПОВАЛА Ігоря Володимировича – капітана
ШУЛЯКЕВИЧА Юрія Васильовича – молодшого лейтенанта
ЮРА Ростислава Миколайовича – капітана

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня
ЩУКА Ігоря Олександровича – капітана
КАРПЕНКА Костянтина Вікторовича – сержанта
КОТА Володимира Григоровича – молодшого сержанта
ОТРИЩЕНКА Євгена Володимировича – старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня
БАСЮКА Володимира Анатолійовича – головного сержанта
БЕЗПОЯСНОГО Вячеслава Олеговича – молодшого сержанта
ВІРСТЮКА Ігоря Йосиповича – солдата
ГЛАВІЧКУ Василя Антоновича – старшого сержанта
ДУЖИКА Сергія Олександровича – старшого солдата
КАЛАШНИКА Олександра Олеговича – молодшого сержанта

КАРАНДАШОВА Дмитра Георгійовича – молодшого сержанта
КЛИМА Тараса Богдановича – старшого сержанта
КОЦОВСЬКОГО Богдана Ігоровича – старшого сержанта
КРИВОУСА Андрія Вікторовича – капітана
КУРИЛЮКА Віталія Михайловича – старшого солдата
МАЛКОВА Олександра Вікторовича – сержанта
ПАВЛЕНКА Сергія Васильовича – солдата
ПІТЛИКА Віталія Петровича – старшого сержанта
ПОКРИШКУ Мар'яна Юрійовича – сержанта
ПРИСАКАРА Сергія Олександровича (по смертно) – старшого сержанта
ПРОМІНСЬКОГО Михайла Анатолійовича – старшого солдата
РАГАША Володимира Володимировича – старшого сержанта
СОБЧУКА Андрія Володимировича – головного сержанта
СОМОВА Данііла Дмитровича – солдата
ТИХОНЬКА Владислава Олександровича – головного сержанта
ТІЦЬКОГО Василя Петровича – молодшого сержанта
ШЛЮХАРЧУКА Тараса Тарасовича – старшого лейтенанта
ЯЩЕНКА Романа Миколайовича – штаб-сержанта
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АБДУЛЛАСВА Руслана Емільовича (по смертно) – солдата
АДАМОВИЧА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
АНАНЬЄВА Сергія Олександровича (по смертно) – солдата
АНДРЕЙЦІВА Олега Володимировича (по смертно) – старшого сержанта
АНТОНІВА Сергія Зіновійовича – капітана
БАЗЮКА Руслана Богдановича – старшого солдата
БАКАЛОВА Юрія Ігоровича – штаб-сержанта
БАРАБАША Сергія Олексійовича – сержанта
БАСАЛИГІНА Олександра Анатолійовича (по смертно) – солдата
БЕНЗУ Андрія Володимировича (по смертно) – матроса
БІЛАНА Івана Станіславовича (по смертно) – солдата
БІЛЕНКА Олександра Олександровича – старшого солдата
БІЛОУСА Валерія Костянтинівича – молодшого сержанта
БЛАЖЕСВА Леоніда Володимировича – старшого солдата
БОБРОВСЬКОГО Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
БОЖИКА Вадима Петровича – солдата
БОЙКЕНИЧА Івана Петровича – молодшого сержанта
БОРЗДУХУ Івана Васильовича – солдата
БОРИСКА Миколу Степановича (по смертно) – старшого матроса
БОРИЧЕНКА Юрія Григоровича (по смертно) – сержанта
БОРОВЦЯ Володимира Олександровича (по смертно) – молодшого сержанта
БОРЩА Сергія Анатолійовича (по смертно) – солдата
БРОВАРНОГО Володимира Володимировича (по смертно) – молодшого сержанта

БУКА Володимира Степановича – солдата
БУЛЬБИЧА Вадима Володимировича – солдата
БУРЕНКА Ігоря Станіславовича (помертньо) – старшого солдата
БУСЕЦЬКОГО Юрія Анатолійовича – молодшого сержанта
БУТКА Святослава Миколайовича – старшого солдата
ВАНІНА Максима Вікторовича (помертньо) – матроса
ВАРЧАКА Сергія Григоровича – солдата
ВАЩЕНКА Андрія Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ВЕДЕРНІКОВА Дмитра Олександровича – молодшого сержанта
ВІЦІНСЬКОГО Кирила Богдановича – солдата
ВОЗНОГО Юрія Олександровича (помертньо) – солдата
ВОЛКОВА Дмитра Вадимовича (помертньо) – солдата
ВОЯТА Андрія Миколайовича – сержанта
ГАВРИЛЮКА Володимира Вікторовича – солдата
ГАВРИЛЮКА Володимира Павловича – старшого солдата
ГАВРИША Віталія Володимировича (помертньо) – солдата
ГАЙДАЩУКА Петра Миколайовича – молодшого сержанта
ГАЛЬЧУКА Дмитра Сергійовича (помертньо) – солдата
ГАНСЬКОГО Романа Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ГЕРАСИМОВА Олега Васильовича (помертньо) – солдата
ГЕРАСИМЧУКА Костянтина Юрійовича – старшого солдата
ГІМАДЄЄВА Сергія Рашидовича – старшого солдата
ГЛАДЬКОГО Ігоря Стефановича – молодшого сержанта
ГНАТІВА Назара Ярославовича – молодшого сержанта
ГНАТЮКА Василя Михайловича (помертньо) – старшого солдата
ГОВОРУНА Миколу Олеговича (помертньо) – солдата
ГОЛОВАНЯ Валерія Івановича – солдата
ГОЛОВЧИНА Миколу Ігоровича – солдата
ГОЛОТЮКА Олександра Васильовича – молодшого сержанта
ГОЛУБІВСЬКОГО Рената Мударісовича – солдата
ГОЛУБЦЯ Миколу Петровича – солдата
ГОЛЯКУ Ігоря Олеговича (помертньо) – матроса
ГОМОЛЯКА Миколу Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГОРБАЧА Миколу Петровича – молодшого сержанта
ГОРЕЧОГО Павла Ярославовича – солдата
ГРАДІЛЯ Михайла Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ГРИГОРУКА Володимира Романовича – молодшого сержанта
ГРИЦЕНКА Андрія Олеговича – молодшого сержанта
ГРІНЬКА Володимира Івановича (помертньо) – солдата
ГРОССУ Віктора Івановича – солдата
ГУБСЬКОГО Назара Володимировича (помертньо) – солдата
ГУКАЙКІНА Леоніда Леонідовича (помертньо) – матроса
ГУЛАЯ Назарія Володимировича – солдата

ГУЛЄВАТОГО Євгенія Володимировича (помертньо) – солдата
ГУСАРЕНКА Олександра Петровича – солдата
ГУЦОЛА Артема Дмитровича – солдата
ДАНИЛЬЧУКА Володимира Георгійовича (помертньо) – солдата
ДВОРНІКОВА Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
ДЕЙНЕКА Андрія Івановича (помертньо) – солдата
ДИМЧЕНКА Сергія Михайловича (помертньо) – старшого сержанта
ДІДЕНКА Сергія Вікторовича (помертньо) – солдата
ДІЖАКА Володимира Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ДОЩИНСЬКОГО Михайла Ананійовича – майора
ДРАГОГО Євгена Михайловича – солдата
ДУБНЕВИЧА Олександра Михайловича – солдата
ДЯКІВА Юрія Юрійовича (помертньо) – солдата
ЄГОРОВА Миколу Миколайовича (помертньо) – сержанта
ЖЕРЕБЦОВА Владислава Віталійовича (помертньо) – солдата
ЖИГАЛІНА Сергія Михайловича – солдата
ЖИРОВА Дениса Олександровича (помертньо) – солдата
ЖИТНИКА Руслана Олександровича – підполковника
ЖУКОВА Сергія Миколайовича – сержанта
ЗАВАДОВСЬКОГО Андрія Богдановича (помертньо) – солдата
ЗАМРІЯ Андрія Івановича – старшого солдата
ЗАНЧЕНКА Сергія Ернестовича – молодшого сержанта
ЗВЄРЬКОВА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
ЗВІРА Андрія Ігоровича – сержанта
ЗОРІЯ Василя Юрійовича – солдата
ЗУБКА Дмитра Сергійовича – солдата
ЗУСА Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
ЗЮБРА Андрія Григоровича – старшого солдата
КАВАРУ Тараса Андрійовича (помертньо) – солдата
КАЛАШНІКА Олега Олександровича – солдата
КАЛНИША Артема Івановича (помертньо) – солдата
КАМЕНСЬКОГО Артура Олександровича – молодшого сержанта
КАНІВЕЦЬКОГО Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата
КАРАНА Валерія Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
КАРПОВА Віталія Вікторовича – солдата
КАСИНЦЯ Ігоря Івановича – головного сержанта
КАШПІРОВИЧА Олександра Олександровича – солдата
КАЮКА Сергія Петровича (помертньо) – матроса
КВАСНІЦЬКОГО Миколу Васильовича – солдата
КВЯТКОВСЬКОГО Сергія Леонідовича (помертньо) – солдата
КЕРЕСЕЛІДЗЕ Зазу Тарієловича – молодшого сержанта
КІЯНІЧЕНКА Костянтина Михайловича (помертньо) – солдата
КЛИМЧУКА Олега Руслановича – молодшого сержанта

КЛИМЧУКА Юрія Миколайовича – солдата
КЛИМЧУКА Віталія Анатолійовича – солдата
КОБОСНЯНА Віктора Івановича (по смертно) – солдата
КОВАЛЬОВА Володимира Володимировича – старшого солдата
КОВАЛЬСЬКОГО Олега Вікторовича (по смертно) – матроса
КОВАЛЬЧУКА Миколу Володимировича (по смертно) – старшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Сергія Сергійовича (по смертно) – старшого солдата
КОВАЛЬЧУКА Сергія Васильовича – сержанта
КОВАЛЬЧУКА Сергія Леонідовича – солдата
КОВАЛЯ Юрія Степановича – сержанта
КОВАЛЯ Олексія Сергійовича – солдата
КОВБАСУ Максима Олександровича – старшого солдата
КОВТУНА Володимира Сергійовича – старшого лейтенанта
КОЗАЧКА Максима Вікторовича – молодшого сержанта
КОЗНЮКА Михайла Михайловича – молодшого сержанта
КОЛОМІЙЦЯ Святослава Володимировича (по смертно) – старшого солдата
КОЛЯДУ Віталія Олександровича – молодшого сержанта
КОНИКА Дмитра Валерійовича – старшого солдата
КОНЬКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
КОРЖА Дмитра Олександровича (по смертно) – солдата
КОСТИЛЬОВА Геннадія Олександровича (по смертно) – солдата
КОСТЮКА Андрія Анатолійовича – солдата
КОТЛЯРЧИКА Михайла Зеновійовича – солдата
КОЧИНАША Володимира Михайловича – солдата
КОШЕЛЯ Максима Васильовича (по смертно) – головного сержанта
КРИСЬКА Сергія Павловича (по смертно) – матроса
КРОХМАЛЬОВА Сергія Івановича – молодшого сержанта
КРУПИЧА Василя Федоровича – солдата
КРУТЯ Станіслава Олександровича – солдата
КРУЧИНІНА Олександра Сергійовича (по смертно) – матроса
КУДЛЮКА Віталія Вікторовича – солдата
КУДРЮ Сергія Миколайовича (по смертно) – солдата
КУКІЛЯ Олександра Валерійовича – старшого лейтенанта
КУКЛЮ Андрія Миколайовича – молодшого сержанта
КУМЕДУ Євгена Аркадійовича (по смертно) – старшого солдата
КУРЕНЧУКА Руслана Васильовича – старшого солдата
КУХАРЯ Сергія Володимировича – сержанта
ЛАГУНОВСЬКОГО Віктора Володимировича – штаб-сержанта
ЛАЗАРЕНКА Олександра Сергійовича (по смертно) – солдата
ЛЕВЧУКА Олександра Петровича – солдата
ЛЕЩИКА Віктора Миколайовича – солдата
ЛИСЕНКА Сергія Михайловича (по смертно) – старшого солдата
ЛИТВИНЕНКА Анатолія Вікторовича (по смертно) – солдата

ЛИТВИНЕНКА Сергія Олександровича (помертно) – старшого солдата
ЛОБАНЧЕНКА Гліба Олександровича – солдата
ЛОДИГІНА Євгенія Олександровича – солдата
ЛОЗОВСЬКОГО Владислава Юрійовича – старшого солдата
ЛОЗЯНА Івана Володимировича – старшого сержанта
ЛЯШКА Олександра Олександровича (помертно) – старшого солдата
МАЙСТРЕНКА Андрія Вікторовича – молодшого лейтенанта
МАЙСТРЮКА Павла Корнильовича – солдата
МАКСИМОВА Михайла Євгеновича – капітана
МАЛОГО Іллю Романовича (помертно) – матроса
МАНЗУ Андрія Володимировича – солдата
МАР'ЯНОВА Ярослава Васильовича – солдата
МАРИЧЕВА Михайла Михайловича (помертно) – матроса
МАРТИША Михайла Миколайовича – старшого лейтенанта
МАСЕНКА Олександра Юрійовича (помертно) – солдата
МАСИКА Володимира Степановича – головного сержанта
МАТЯША Артема Івановича – старшого солдата
МЕЛЬНИКА Сергія Михайловича (помертно) – солдата
МЕЛЬНИКА Богдана Анатолійовича – головного сержанта
МЕЛЬНИКА Олексія Сергійовича – старшого солдата
МЕЛЬНИЦЬКОГО Сергія Валентиновича (помертно) – солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Ярослава Валерійовича (помертно) – матроса
МИХАЙЛЮКА Богдана Богдановича – солдата
МІГУНОВА Валерія Миколайовича (помертно) – солдата
МІНІЧА Григорія Миколайовича – старшого солдата
МІСЮРЕВИЧА Олексія Володимировича (помертно) – солдата
МІХЕСВА Юрія Геннадійовича – старшина
МІШУРУ Дмитра Олександровича – молодшого сержанта
МОЛЬДЕРФА Дмитра Володимировича (помертно) – солдата
МОРОЗА Євгенія Вікторовича (помертно) – молодшого сержанта
МОСКАЛЕНКА Ігоря Васильовича (помертно) – молодшого сержанта
МОТРУНІЧА Олега Руслановича (помертно) – солдата
МОЦНОГО Артура Івановича – молодшого сержанта
НАЗАРЧУКА Івана Володимировича (помертно) – молодшого сержанта
НЕВІДОМОГО Олександра Анатолійовича – солдата
НЕСТОРУКА Андрія Валерійовича (помертно) – солдата
НІЩЕТУ Богдана Володимировича (помертно) – солдата
ОБЕРЕМКА Романа Михайловича – солдата
ОВСЯНИЦЬКОГО Юрія Костянтинівича – головного сержанта
ОЛІЯРНИКА Тараса Євгеновича – солдата
ОЛЬХОВСЬКОГО Володимира Івановича (помертно) – старшого солдата
ОМЕЛЬЯНЕНКА Андрія Васильовича – молодшого лейтенанта
ОРЕХОВА Ігоря Вікторовича (помертно) – солдата

ОСАДЧУКА Івана Вікторовича (помертно) – молодшого сержанта
ОСАУЛКА Валерія Леонідовича (помертно) – матроса
ПАНАСЮКА Вадима Анатолійовича (помертно) – солдата
ПАНЧУКА Дмитра Юрійовича (помертно) – молодшого сержанта
ПАНЧУКА Валерія Васильовича – солдата
ПАПІЖА Вадима Юрійовича – молодшого сержанта
ПАУКА Юрія Володимировича (помертно) – солдата
ПАШКОВСЬКОГО Андрія Сергійовича (помертно) – солдата
ПЕНКАЛЬСЬКОГО Олега Аркадійовича – солдата
ПЕТРЕНКА Андрія Петровича (помертно) – молодшого сержанта
ПЕТРИЦЮКА Валерія Валерійовича (помертно) – солдата
ПЕТУХОВА Михайла Валентиновича (помертно) – солдата
ПИВОВАРА Романа Олександровича – молодшого лейтенанта
ПИГИДУ Михайла Петровича – молодшого лейтенанта
ПИЛИПЧАКА Олега Васильовича (помертно) – молодшого сержанта
ПІДГОРНОГО Костянтина Юрійовича – солдата
ПІСКУНОВА Сергія Анатолійовича – молодшого сержанта
ПЛАХОТНІКОВА Сергія Вікторовича (помертно) – солдата
ПОДЗІГУНА Вадима Васильовича – молодшого лейтенанта
ПОЖАРСЬКОГО Олександра Яковича (помертно) – солдата
ПОЛЩУКА Владислава Вікторовича (помертно) – солдата
ПОЛЩУКА Дмитра Олександровича – солдата
ПОЛЬШИНА Олександра Валерійовича (помертно) – сержанта
ПОРАЙКА Максима Ауреловича (помертно) – матроса
ПРИМАЧУКА Романа Миколайовича – старшого солдата
ПУКАЧА Володимира Ігоровича – солдата
ПЯСТУ Сергія Пилиповича – сержанта
РАЙХЕРТА Олександра Володимировича – майора
РАКУТЯ Вадима Миколайовича (помертно) – старшого сержанта
РОЖКА Петра Івановича (помертно) – молодшого сержанта
РОМАНІВА Северина-Вадима Романовича (помертно) – головного сержанта
РОМАНЮКА Миколу Віталійовича (помертно) – матроса
РУДИКУ Євгенія Васильовича – солдата
САВЧЕНКА Олега Вікторовича – молодшого сержанта
САВЧЕНКА Олександра Олександровича – солдата
САВЧУКА Василя Анатолійовича – молодшого сержанта
САЛОВА Сергія Володимировича – старшого солдата
САМОФАЛОВА Романа Олександровича – молодшого лейтенанта
САМОХІНА Андрія Миколайовича (помертно) – головного сержанта
СВИРИДА Андрія Руслановича – капітана
СЕМЕНЕНКА Юрія Миколайовича (помертно) – сержанта
СЕМЕНОВА Валентина В'ячеславовича (помертно) – солдата

СИДОРА Андрія Дмитровича – старшого солдата
СИДОРЕНКА Сергія Сергійовича – солдата
СИНГАЇВСЬКОГО Андрія Петровича (по смертно) – солдата
СІДОРА Олександра Семеновича – солдата
СІЛЬЧУКА Юрія Анатолійовича – сержанта
СІРОГО Олексія Леонідовича – молодшого сержанта
СКОПЦОВА Антона Андрійовича – солдата
СЛОНИЦЬКОГО Віталія Васильовича – старшого сержанта
СМИКА Олександра Вікторовича (по смертно) – солдата
СМОЛУ Юрія Леонідовича (по смертно) – молодшого сержанта
СОБЧУКА Дмитра Михайловича (по смертно) – старшого сержанта
СОСЕВИЧА Сергія Васильовича (по смертно) – солдата
СПОДАРА Олександра Володимировича – солдата
СТАДНИЦЬКОГО Ярослава Ярославовича (по смертно) – солдата
СТАРОДУБЦЕВА Дмитра Володимировича (по смертно) – матроса
СТАРУШКА Руслана Павловича – солдата
СТОРОЖУКА Олега Петровича (по смертно) – солдата
СТОРОЖУКА Сергія Анатолійовича – старшина
ТАРНОВЕЦЬКОГО Олексія Ігоровича – сержанта
ТЕРЕЩЕНКА Сергія Миколайовича – головного сержанта
ТЕРЛЕЦЬКОГО Олега Віталійовича – капітана
ТИМОШЕНКА Олександра Михайловича (по смертно) – солдата
ТИХОНЮКА Дмитра Вікторовича (по смертно) – солдата
ТИЩЕНКА Віталія Миколайовича – солдата
ТКАЧЕНКА Максима Сергійовича – солдата
ТКАЧУКА Олега Валерійовича – головного сержанта
ТЛУСТОГО Романа Михайловича – старшого лейтенанта
ТОВСТОГО Юрія Юрійовича (по смертно) – сержанта
ТОВСТУХУ Олексія Володимировича – старшого лейтенанта
ТОПАЛА Геннадія Васильовича (по смертно) – солдата
ТОПЧІЯ Павла Петровича (по смертно) – матроса
ТРЕЙТЯКА Олексія Леонідовича (по смертно) – солдата
УЛІТЕНКА Іллю Ігоровича – молодшого сержанта
УРУЗБАЄВА Павла Миколайовича – солдата
ФАБІЯНА Олександра Адальбертовича (по смертно) – солдата
ФЕДОРЕНКА Олександра Олександровича (по смертно) – солдата
ФЕДОРОВА Максима Сергійовича – солдата
ФЕДОРОВИЧА Андрія Анатолійовича – старшого лейтенанта
ФЕДОРЧАКА Михайла Леонідовича – сержанта
ФЕЄРА Івана Івановича (по смертно) – солдата
ФОКШАНСЬКОГО Юрія Миколайовича – молодшого сержанта
ФОМЕНКА Олега Михайловича (по смертно) – молодшого сержанта
ХАМРАЄВА Михайла Михайловича – солдата

ХИТЕНКА Руслана Вікторовича (помертньо) – солдата
ХОБТУ Олега Сергійовича (помертньо) – солдата
ХОЛОДА Артема Сергійовича (помертньо) – солдата
ЦМОКАЛЮКА Максима Васильовича – старшого солдата
ЦЮГУ Сергія Івановича – молодшого лейтенанта
ЧАЙКОВСЬКОГО Богдана Вікторовича (помертньо) – солдата
ЧАЙКОВСЬКОГО Олександра Володимировича – сержанта
ЧЕПЛЯ Василя Миколайовича – старшого солдата
ЧЕРЕВАТОГО Ярослава Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЧЕРНЯКА Олександра Дмитровича (помертньо) – солдата
ЧМАЛЯ Андрія Віталійовича – солдата
ЧОЛАНА Андрія Георгійовича – молодшого сержанта
ШАБАТУРУ Мирослава Романовича (помертньо) – солдата
ШАМУ Ярослава Олександровича – солдата
ШВЕЦЯ В'ячеслава Вікторовича – солдата
ШЕВЧУКА Петра Івановича – старшого лейтенанта
ШЕМЕНЮКА Ігоря Івановича – старшого лейтенанта
ШЕРМАНА Радміла Станіславовича (помертньо) – сержанта
ШИДЕЯ Юрія Васильовича – старшого лейтенанта
ШКАБУРУ Віталія Володимировича – старшого солдата
ШОЛОХОВА Геннадія Володимировича (помертньо) – солдата
ШОМІНА Валерія Михайловича (помертньо) – матроса
ШПУНТА Леоніда Миколайовича – молодшого сержанта
ЩЕРБАКА Геннадія Олександровича – лейтенанта
ЮЩЕНКА Олександра Степановича (помертньо) – солдата
ЮЩИКА Вадима Вікторовича – старшого солдата
ЯНЧИКА Федора Федоровича (помертньо) – матроса
ЯРЕМЧУКА Дмитра Миколайовича – старшого лейтенанта
ЯРМОЛУ Дмитра Олександровича (помертньо) – старшого матроса
ЯРОША Володимира Васильовича (помертньо) – солдата
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
ФЕДОТОВУ Людмилу Михайлівну – майора медичної служби
Нагородити орденом Данила Галицького
АКОПЯНА Якова Геворковича – старшого лейтенанта
БОНДАРЧУКА Анатолія Валерійовича – молодшого лейтенанта
СОРОКУ Івана Олександровича – майора медичної служби
ЧУБУРА Павла Юрійовича – старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АБРАМ'ЮКА Сергія Васильовича – старшого солдата
АРЕНДАРУКА Михайла Володимировича – молодшого лейтенанта
АРТИМКА Сергія Миколайовича – сержанта
БАБІЙЧУКА Олега Михайловича – молодшого сержанта
БАБІЯ Михайла Васильовича – старшого солдата

БАЗИЛЯНА Максима Вадимовича – солдата
БЕДУ Ярослава Юрійовича – старшого солдата
БЕЖЕНАРА Сергія Сергійовича – лейтенанта
БЕРБАТА Сергія Дмитровича – солдата
БОЙКА Ігоря Ярославовича – старшого солдата
БОРИСЕНКА Олега Миколайовича – солдата
БРОВЧУКА Петра Адамовича – молодшого сержанта
БУЛАВУ Олега Ігоровича – солдата
БУЛАТОВА Єгора Олександровича – старшого лейтенанта
ВАСЕЧКА Миколу Ярославовича – солдата
ВАСЬКОВСЬКОГО Дмитра Олександровича – старшого лейтенанта
ВЕЛИЧКА Сергія Олександровича – солдата
ВОДЗІНСЬКОГО Романа Ігоровича – молодшого сержанта
ВОЗНОГО Юрія Миколайовича – старшого сержанта
ГАВРИЛОВА Антона Аркадійовича (посмертно) – молодшого сержанта
ГАВРИХА Назара Володимировича – старшого солдата
ГАПОНЮКА Петра Миколайовича – солдата
ГОНЧАРОВА Олексія Петровича – старшого солдата
ГРІЩЕНКА Дмитра Сергійовича – старшого сержанта
ГУБЕНКА Сергія Олексійовича – старшого сержанта
ГУСЯТИНСЬКОГО Олександра Володимировича – солдата
ДАХНА Олександра Івановича – майора
ДЕМ'ЯНОВА Віталія Семеновича – старшого солдата
ДМИТРИШЕНА Івана Валерійовича – старшого сержанта
ДОРОФЄЄВА Сергія Володимировича – старшого солдата
ДУБІНЧУКА Олега Олександровича – солдата
ЄЛАГІНА Павла Олександровича – старшого солдата
ЖОГУ Олександра Володимировича – солдата
ЖУРАВЛЯ Тараса Ігоровича – старшого сержанта
ЗАЙЧЕНКА Олега Юрійовича – молодшого сержанта
ЗАРЕМБУ Сергія Миколайовича – сержанта
ЗАХАРКІВА Андрія Зіновійовича – майора медичної служби
ЗВ'ЯГІНЦЕВА Сергія Олександровича – молодшого сержанта
ІВАНОВА Миколу Володимировича – солдата
ІВАХНЕНКА Віктора Вікторовича – капітана
ІЩУКА Михайла Вікторовича – капітана
КАРАСЯ Віктора Олександровича – молодшого сержанта
КАСІЧА Олександра Вікторовича – молодшого сержанта
КАССЕМА Назара Аммара Ісмаїла – молодшого лейтенанта
КАТЮХУ Олександра Володимировича – солдата
КОЛОБОВА Юрія Олександровича – молодшого сержанта
КОСЕНКА Сергія Сергійовича – солдата
КОСТРІЦИНА Євгенія Сергійовича – молодшого сержанта

КОСТЮКА Олександра Васильовича – молодшого сержанта
КРАВЦЯ Дениса Миколайовича – солдата
КРИЛОВА Дмитра Миколайовича – молодшого сержанта
КУЦЕНКА Івана Володимировича – старшого солдата
КУЦИКА Олега Володимировича – молодшого сержанта
КУЧЕРА Олександра Миколайовича – капітана
ЛИТВІНЕНКА Володимира Юрійовича – молодшого сержанта
ЛУГАНСЬКОГО Володимира Івановича – головного сержанта
ЛУЦЕНКА Богдана Юрійовича – старшого солдата
МАМОНОВА Вадима Андрійовича – старшого солдата
МЕЛЕЩЕНКА Юрія Юрійовича – солдата
МІЗЕРНОГО Романа Олександровича – солдата
НАСЛАНЦЯ Володимира Івановича – молодшого сержанта
НАУМЕНКА Олексія Івановича – капітана медичної служби
НЕСТЕРЕНКА Андрія Васильовича – старшого сержанта
НІКІТЮКА Сергія Володимировича – майора
НОВАКА Руслана Миколайовича – солдата
ОЛИНЦЯ Олега Васильовича – солдата
ОПАЛЮХА Андрія Михайловича – солдата
ПАВЛОВИЧА Богдана Євгенійовича – старшого солдата
ПАРОКОННОГО Олександра Олександровича – майора
ПАСІЧНИКА Олега Володимировича – старшого сержанта
ПОГЛОДА Ігоря Володимировича – старшого лейтенанта
ПОГРІБНОГО Олега Юрійовича – молодшого сержанта
ПОЛІЩУКА Владислава Ігоровича – солдата
ПРОКОПОВИЧА Євгенія Володимировича – молодшого лейтенанта
ПРОЦИКА Юрія Борисовича – молодшого сержанта
РУСНАКА Валерія Олександровича – солдата
САВЧУКА Олександра Володимировича – капітана
САВЧУКА Віктора Вікторовича – старшого сержанта
СИНІЧЕНКА Сергія Олександровича – старшого солдата
СІКАНА Анатолія Вікторовича – молодшого сержанта
СОБЧУКА Олександра Костянтинівича – солдата
СТАРОДУБА Миколу Олександровича – старшого солдата
СТЕРЕНЧАКА Віталія Мироновича – сержанта
СУХАНОВА Сергія Сергійовича – солдата
ТЕРТИЧНОГО Сергія Володимировича – сержанта
ТКАЧА Мар'яна Васильовича – молодшого сержанта
ТОКАРЯ Юрія Володимировича – старшого солдата
ФЕДОРЕНКА Сергія Анатолійовича – капітана
ФИЖИКА Юрія Богдановича – солдата
ХАЛАКА Максима Юрійовича – солдата
ХАЛАМАНА Миколу Сергійовича – солдата

ХУРАВУ Ганну Валеріївну – сержанта
ЦИГАННИКА Станіслава Олександровича – солдата
ЧПАКА Віталія Олександровича – сержанта
ЧУДНОВЦЯ Миколу Григоровича – старшого солдата
ШЕВЧЕНКА Віталія Івановича – сержанта
ШЕЛЕСТА Руслана Васильовича – підполковника
ШУЛІКІНА Владислава Юрійовича – молодшого сержанта
ЮРИНЦЯ Андрія Юрійовича – старшого солдата
ЯНДЮКА Олександра Анатолійовича – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БИБИКА Максима Олексійовича – солдата
БІЛИКА Андрія Володимировича – солдата
ВОЙТЮКА Романа Михайловича – солдата
ГРИЩУКА Миколу Миколайовича – солдата
ДРОБАЧА Миколу Миколайовича – солдата
КАПОРІНА Олександра Васильовича – молодшого сержанта
КОМАШКА Олександра Сергійовича – старшого солдата
КОРНІЙЧУКА Романа Олександровича – солдата
КУРАПАТКІНА Віктора Анатолійовича – солдата
ЛИТВИНЕНКА Сергія Валерійовича – молодшого сержанта
ЛОБАНОВСЬКОГО Владислава Вікторовича – солдата
МАТЛАСЕВИЧА Івана Юрійовича – солдата
МОСКАЛЕНКА Володимира Миколайовича – молодшого сержанта
ПАСЕЧКА Петра Михайловича – солдата
ПЕРЕВОЗНИКА Сергія Олексійовича – солдата
ПЕТРЕНКА Олега Сергійовича – старшого солдата
ПОЛЩУКА Олега Миколайовича – сержанта
ПОЛЩУКА Сергія Петровича – старшого солдата
РУДЕНКА Євгенія Олександровича – старшого солдата
РУСУ Андрія Васильовича – солдата
СИГЛЯКА Юрія Миколайовича – молодшого лейтенанта
СМАРОВИДЛА Ігоря Васильовича – молодшого сержанта
СМІРНОВА Олександра Володимировича – солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГАНДЗЮКА Миколу Миколайовича – капітана медичної служби
ГУСАКА Андрія Ярославовича – головного сержанта
ДУДНИКА Богдана Миколайовича – сержанта
КАНАРСЬКОГО В’ячеслава Олександровича – головного сержанта
КИЛИМИСТОГО Максима Миколайовича – молодшого лейтенанта
КРАВЧЕНКА Іллю Денисовича – сержанта
ТРОНІНА Олександра Глібовича – молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
17 вересня 2024 року

Додаток 4**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №635/2024**

Про відзначення державними нагородами України членів національної збірної команди України на XVII літніх Паралімпійських іграх 2024 року
За досягнення високих спортивних результатів на XVII літніх Паралімпійських іграх у місті Парижі (Французька Республіка), виявлені самовідданість та волю до перемоги, утвердження міжнародного авторитету України **постановляю:**

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

БОГОДАЙКА Євгенія Віталійовича – дворазового бронзового призера з пара плавання

ДЕМЕНТЬЄВА Єгора Вікторовича – чемпіона та срібного призера з пара велосипедного спорту

Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня

ДАНИЛЮКА Романа Тарасовича – бронзового призера з пара легкої атлетики

ДЕНИСЕНКА Ярослава Юрійовича – дворазового чемпіона та бронзового призера з пара плавання

ПОЛЯНСЬКОГО Романа Олександровича – срібного призера з пара веслування академічного

СТЕЦЕНКО Анну Олександрівну – чемпіонку, дворазову срібну та бронзову призерку з пара плавання

ХОРАВУ Давида Елгуджаєвича – бронзового призера з дзюдо

ЦВЕТОВА Ігоря Сергійовича – дворазового чемпіона з пара легкої атлетики

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня

БІЛОГО Владислава Васильовича – срібного призера з пара легкої атлетики

ВІРЧЕНКА Олексія Олександровича – чемпіона та бронзового призера з пара плавання

КОВАЛЯ Максима Валерійовича – бронзового призера з пара легкої атлетики

ОСТАПЧЕНКА Дениса Вячеславовича – чемпіона та дворазового срібного призера з пара плавання

СЕРБІНА Михайла Віталійовича – чемпіона з пара плавання

СИНЮКА Миколу Володимировича – бронзового призера з пара каное

ТРУСОВА Андрія Андрійовича – дворазового чемпіона та триразового срібного призера з пара плавання

ЯРОВОГО Олександра Миколайовича – чемпіона з пара легкої атлетики

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

БАБИНЦЯ Юрія Юрійовича – бронзового призера з пара пауерліфтингу

БАЛЯ Павла Стефановича – бронзового призера з пара велосипедного спорту

БАРАБАНОВА Микиту Сергійовича – спортсмена-лідера срібної та

бронзової призерки з пара легкої атлетики Оксани Ботурчук
ЄПІФАНОВА Владислава Миколайовича – чемпіона з пара каное
ЖИГАЛІНА Родіона Володимировича – срібного призера з голболу
КОЛІНЬКА Артема Олександровича – бронзового призера з бочча
КРЮКОВА Антона Сергійовича – срібного призера з пара пауерліфтингу
ЛИТВІНЕНКА Олександра Миколайовича – бронзового призера з пара
легкої атлетики
НІМЧЕНКА Ігоря Олеговича – срібного та бронзового призера з пара
плавання
ОЛІЙНИКА Василя Олександровича – срібного призера з голболу
ПОНОМАРЕНКА Володимира Олександровича – срібного призера з пара
легкої атлетики
СЕМЕНИХІНА Данила Сергійовича – бронзового призера з пара плавання
СИДОРЕНКА Федора Станіславовича – срібного призера з голболу
СТРЕЛЬЧИКА Антона Миколайовича – срібного призера з голболу
ТОПОРКОВА Олександра Геннадійовича – срібного призера з голболу
ЦИГАНЕНКА Євгенія Валерійовича – срібного призера з голболу
ЧУФАРОВА Данила Володимировича – дворазового срібного та дворазового
бронзового призера з пара плавання
ШЕНГУРА Юрія Олександровича – чемпіона з пара плавання
Нагородити орденом «За мужність» І ступеня
ДІДУХА Віктора Ігоровича – чемпіона та бронзового призера з пара тенісу
настільного
КОЛЯ Антона Миколайовича – срібного та бронзового призера з пара
плавання
НАЗАРЕНКА Олександра Вікторовича – чемпіона з дзюдо
НІКОЛЕНКА Максима Васильовича – бронзового призера з пара тенісу
настільного
ЯРЕМЕНКА Іллю Сергійовича – срібного призера з пара плавання
Нагородити орденом «За мужність» ІІ ступеня
ВЕРАКСУ Максима Олександровича – срібного призера з пара плавання
КОМАРОВА Олександра Валерійовича – чемпіона та дворазового
бронзового призера з пара плавання
ПАЛАМАРЧУКА Сергія Павловича – дворазового бронзового призера з пара
плавання
СЕМЕНЕНКА Ярослава Сергійовича – бронзового призера з пара плавання
Нагородити орденом княгині Ольги І ступеня
БРЕУС Євгенію Леонідівну – срібну призерку з фехтування на візках
ДАНИЛІНУ Людмилу Миколаївну – срібну призерку з пара легкої атлетики
ЛИТОВЧЕНКО Марину Андріївну – срібну призерку з пара тенісу
настільного
НІКОЛАЙЧИК Наталію Миколаївну – чемпіонку з дзюдо
ОВСІЙ Зою Вікторівну – бронзову призерку з пара легкої атлетики

ПІДДУБНУ Марину Віталіївну – чемпіонку та бронзову призерку з пара плавання

Нагородити орденом княгині Ольги II ступеня

БОТУРЧУК Оксану Олександрівну – срібну та бронзову призерку з пара легкої атлетики

ГОНТАР Анну Владиславівну – триразову бронзову призерку з пара плавання

ЗУБКОВСЬКУ Оксану Володимирівну – чемпіонку з пара легкої атлетики

КОБЗАР Наталію Миколаївну – чемпіонку та срібну призерку з пара легкої атлетики

МАЖУЛУ Марину Анатоліївну – срібну призерку з пара каное

МОРКВИЧ Наталію Олексіївну – срібну призерку з фехтування на візках

МОСКАЛЕНКО Анастасію Вікторівну – чемпіонку з пара легкої атлетики

ФЕДОТУ-ІСАЄВУ Олену Вячеславівну – срібну та дворазову бронзову призерку з фехтування на візках

ШУЛЯР Юлію Павлівну – чемпіонку з пара легкої атлетики

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ГАВРИСЮК Анжелу Богданівну – бронзову призерку з дзюдо

ГАРНИК Анастасію Юріївну – чемпіонку з дзюдо

ДЬОЛОГ Надію Юріївну – срібну призерку з фехтування на візках

ПОЙДУ Ірину Костянтинівну – дворазову срібну та бронзову призерку з пара плавання

ПОМАЗАН Марію Олександрівну – чемпіонку з пара легкої атлетики

ШИНКАРЬОВУ Ірину Сергіївну – бронзову призерку з пара тенісу настільного

ШПАТКІВСЬКУ Марію Миколаївну – срібну призерку з пара легкої атлетики.

За вагомий особистий внесок у розвиток паралімпійського руху, підготовку спортсменів міжнародного класу, досягнення високих спортивних результатів національною паралімпійською збірною командою України на XVII літніх Паралімпійських іграх 2024 року:

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня

КАЗНАЧЕСВА Андрія Вікторовича – старшого тренера з пара плавання, особистого тренера Трусова Андрія, Чуфарова Данила, Піддубної Марини, Німченка Ігоря

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

ВДОВИЧЕНКА Геннадія Анатолійовича – головного тренера з пара плавання

ДЕРКАЧА Віктора Миколайовича – особистого тренера Цветова Ігоря

ЗАЙЦЕВУ Олену Андріївну – шефа місії національної паралімпійської збірної команди України

КЕКЕ Василя Григоровича – особистого тренера Веракси Максима

РОМАНКЕВИЧА Михайла Яковича – головного тренера з дзюдо

СУРКОВА Олега Анатолійовича – тренера-лікаря штатної команди

національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю

ФАТЄЄВА Андрія Юрійовича – головного тренера з пара легкої атлетики
ЯНОВСЬКОГО Геннадія Едуардовича – головного тренера з фехтування на візках

Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня

АЛФЬОРОВА Олександра Анатолійовича – особистого тренера Крюкова Антона

СТЕЛЬМАХА Сергія Семеновича – старшого тренера з пара легкої атлетики, особистого тренера Даниліної Людмили

ХРИСТИКА Володимира Васильовича – особистого тренера Федоти-Ісаєвої Олени

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня

ГОЛІВЦЯ Андрія Миколайовича – особистого тренера Пономаренка Володимира

ДЕГТЬОВА Владислава Олександровича – тренера-механіка штатної команди національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю

КАЛАЙДУ Іллю Сергійовича – особистого тренера Богодайка Євгенія, Вірченка Олексія, Денисенка Ярослава, Остапченка Дениса, Шенгура Юрія, Яременка Іллі

МАКСИМОВА Руслана Юрійовича – особистого тренера Москаленко Анастасії, Овсій Зої

ПАНАСЕНКА Володимира Володимировича – особистого тренера Ніколенка Максима

ПАНЧЕЛІНА Дмитра Сергійовича – особистого тренера Пономаренка Володимира, Коваля Максима

РУРАКА Костянтина Михайловича – особистого тренера Ботурчук Оксани та спортсмена-лідера Барабанова Микити

ТРИДУБА Юрія Анатолійовича – особистого тренера Федоти-Ісаєвої Олени, Бреус Євгенії

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

БОЙКО Галину Миколаївну – особистого тренера Богодайка Євгенія, Остапченка Дениса, Шенгура Юрія

ДІДУХА Олександра Ігоровича – особистого тренера Дідуха Віктора

ДРУЖИНОВИЧА Валерія Павловича – особистого тренера Бабинця Юрія

ЖИЛЬЦОВА Олексія Юрійовича – провідного тренера штатної команди національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю

КАЗНАЧЕСВУ Світлану Михайлівну – старшого тренера з пара плавання, особистого тренера Трусова Андрія, Піддубної Марини, Німченка Ігоря

КАМЛОЧУКА Леоніда Васильовича – особистого тренера Синюка Миколи

МАКСИМОВУ Олену Миколаївну – тренера-лікаря штатної команди

національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю

МКРТЧАНА Оганеса Хачатуровича – особистого тренера Стеценко Анни
Нагородити орденом княгині Ольги I ступеня

МАКСИМОВУ Марину Олексіївну – особистого тренера Москаленко Анастасії, Овсій Зої

Нагородити орденом княгині Ольги II ступеня

ВОРОНЦОВУ Оксану Володимирівну – особистого тренера Сербіна Михайла

ЕДІШЕРАШВІЛІ Тамару Володимирівну – особистого тренера Помазан Марії

ЗАХАРОВСЬКУ Тетяну Леонідівну – особистого тренера Білого Владислава
КОЛЕСНИКОВУ Світлану Миколаївну – особистого тренера Морквич Наталії

ОРЛОВУ Тетяну Георгіївну – особистого тренера Литвиненка Олександра
САЛЬНИКОВУ Олену Святославівну – особистого тренера Гонтар Анни

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ДІДИК Тетяну Миколаївну – особистого тренера Шпатківської Марії

ПЕЧКО Ганну Юріївну – особистого тренера Кобзар Наталії

РАПИНЕЦЬ Оксану Михайлівну – особистого тренера Дьолог Надії

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

ВЕРТЕЛЕЦЬКОГО Георгія Гійовича – особистого тренера Полянського Романа

ДОБРАНСЬКОГО Богдана Івановича – особистого тренера Баля Павла
ДУБРОВІНА Антона Федоровича – тренера з голболу

ІВАНИЦЬКОГО Івана Івановича – особистого тренера Гарник Анастасії
ЧЕГОДАЄВУ Наталію Володимирівну – тренера-адміністратора штатної команди національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю

ЮШКІНУ Наталію Віталіївну – старшого тренера з бочча

Присвоїти почесні звання:

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ЛІКАР УКРАЇНИ»

ПОШИВАЙЛО Вікторії Валентинівні – тренерові-лікарю штатної команди національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ УКРАЇНИ»

ДУБРОВІНУ Федору Анатолійовичу – старшому тренерові з голболу

ЗАГРЕБІ Вячеславу Миколайовичу – головному тренерові з пара каное та пара веслування академічного

ІВАНЯНУ Геннадію Михайловичу – особистому тренерові Дементьєва Єгора

КИРДОДІ Івану Івановичу – особистому тренерові Данилюка Романа

ЛИСЕНКУ Василю Григоровичу – особистому тренерові Комарова Олександра

МАТЛО Ярині Сергіївні – особистому тренерові Чуфарова Данила
СЕРГЕСЬВУ Олегу Анатолійовичу – особистому тренерові Зубковської
Оксани
ЩИПЦЮ Юрію Олександровичу – особистому тренерові Ярового
Олександра.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

18 вересня 2024 року

Додаток 5

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №641/2024

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

БОГОРОДИЦЬКОГО Владислава Дмитровича – капітана
ГОЛОВЧЕНКА Артема Миколайовича – молодшого сержанта
ЗІНЧЕНКА Дмитра Олександровича – підполковника
КОРДУ Дмитра Васильовича – старшого сержанта
КОСАЧЕНКА Сергія Володимировича – молодшого сержанта
ЛУЗАНА Миколу Васильовича – старшого солдата

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

БЛІНОВА Сергія Миколайовича – капітана
ДОВГАЛЯ Віктора Сергійовича – підполковника
КАТЕРИНЧИКА Василя Юрійовича – майора
ЛИСУНОВА Євгенія Євгенійовича – капітана
ХАРЧЕНКА Ігоря Миколайовича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

АНТОНЮКА Олександра Анатолійовича – лейтенанта
БІНДАСА Сергія Григорійовича – капітана
БУНІНА Олександра Васильовича – майора
ГЕРИЧА Василя Івановича (посмертно) – старшого лейтенанта
ЄВТУХА Богдана Федоровича – капітана
ЗМИСЛОГО Олега Зеновійовича – полковника
КІНЧЕВСЬКОГО Віталія Валентиновича – полковника
КЛЕПАЧА Павла Богдановича (посмертно) – старшого лейтенанта
КОЦЛА Сергія Олександровича – майора
МОЛЧАНЦЯ Івана Руслановича – капітана
ПОПІНКА Андрія Миколайовича – капітана
РИМАРЦОВА Петра Сергійовича – старшого сержанта
РОМАНЮКОВА Миколу Генріховича – підполковника
СОБІПАНА Володимира Валентиновича – підполковника

СТЕЦЮКА Миколу Вікторовича – майора
ТКАЧУКА Ігоря Дмитровича – полковника
УРАЗОВА Дмитра Миколайовича – капітана
ХОРУНЖОГО Артема Олександровича – молодшого лейтенанта
ЧЕРКАСА Тараса Васильовича – капітана
ЧЕРНІЯ Вадима Олеговича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АНУЛЮ Юрія Михайловича (посмертно) – старшого лейтенанта
БАЗИЛЕВА Дмитра Володимировича (посмертно) – старшого лейтенанта
БЕНЯША Дениса Сергійовича – молодшого лейтенанта
БОЖЕНКА Олександра Сергійовича – капітана
ВЕРХОВЛЮКА Дмитрія Сергійовича – майора
ВЛАСЕНКА Миколу Анатолійовича – полковника
ВОВКА Валерія Анатолійовича – полковника
ГАЙДУКА Віктора Васильовича (посмертно) – молодшого лейтенанта
ГРЕНЯ Олексія Олександровича – капітана
ГРУШЕЦЬКОГО Олександра Вікторовича – матроса
ДЕРЕВУ Володимира Олександровича (посмертно) – головного сержанта
ДИМИТРЮКА Володимира Миколайовича – майора
ЗАСОРНОВА Максима Олександровича – матроса
ЗОЗУЛЮ В'ячеслава Павловича – капітана
КАЛІЧНА Юрія Анатолійовича – майора
КАНІВЦЯ Костянтина Олександровича – підполковника
КОВАЛЬЧУКА Дмитра Андрійовича – підполковника
КОСТЕНКА Миколу Юрійовича (посмертно) – старшого лейтенанта
КОСТИШИНА Сергія Ігоровича – майора
КОСТЮЧЕНКА Богдана Вікторовича – старшого лейтенанта
ЛЕВЧУКА Івана Васильовича – капітана
ЛУКАШУКА Олександра Леонідовича – підполковника
ЛЮБІЧЕНКА Ярослава Володимировича – капітана
МИРОНЕНКА Михайла Вікторовича (посмертно) – старшого лейтенанта
МІЩЕНКО Наталію Юріївну – старшого лейтенанта
МУРАШКА Миколу Анатолійовича – старшого лейтенанта
ПИЛИПЕНКА Дмитра Олександровича – майора
ПИЛИПЧУКА Віктора Миколайовича – майора
ПЛЕВАКА Дмитра Віталійовича – капітана
РИДВАНСЬКОГО Тимофія Володимировича – капітана
РОМАНЮКА Сергія Ярославовича – майора
САВЧУКА Михайла Валерійовича – капітана
СОРЕНКА Дмитра Віталійовича – старшого лейтенанта
СТЕПЧУКА Юрія Миколайовича – лейтенанта
СЮРА Артема Олександровича – старшого лейтенанта
ТАТАУРОВА Івана Михайловича – майора

ТКАЛЕНКА Євгенія Валерійовича – лейтенанта

ТКАЧУКА Дмитра Сергійовича – матроса

ФЕДОРЕНКА Владислава Володимировича (помертно) – старшого лейтенанта

ЧЕРНИШЕНКА Олександра Павловича – сержанта

ЧУМАЧЕНКА Дениса Олександровича – старшого солдата

ЯЛИННОГО Ігоря Олеговича – старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БЄЛОУСА Андрія Анатолійовича (помертно) – старшого солдата

БОГУНА Юрія Олександровича – старшого сержанта

ГАМОЛІНА Івана Максимовича (помертно) – старшого солдата

ГИМЗУ Юрія Миколайовича (помертно) – старшого сержанта

ЛЕШКА Івана Петровича (помертно) – штаб-сержанта

ЛИЧМАНА Сергія Володимировича – підполковника

ОЛЕКСІЄНКА Олександра Віталійовича – штаб-сержанта

ПИЩИКА Юрія Дмитровича – капітана 2 рангу

СКАЛЬСЬКОГО Тараса Васильовича (помертно) – солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АБДУЛЛІНА Ільшата Адисовича – капітана

АБРАМЕНКА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта

АБРАМЧУКА Геннадія Пилиповича (помертно) – солдата

АНДРЕЙЧЕНКА Олександра Сергійовича (помертно) – старшого солдата

АНДРЕЄВА Віталія Миколайовича – майстер-старшину

АНТОНЮКА Юрія Васильовича (помертно) – солдата

АРАБЕЖУ Сергія Анатолійовича – солдата

БАБЕНКА Максима Володимировича (помертно) – солдата

БАБЕНКА Ярослава Васильовича – головного корабельного старшину

БАКРЕВА Юрія Васильовича (помертно) – солдата

БАЛЦЬКОГО Олександра Валерійовича (помертно) – молодшого сержанта

БАРИЩУКА Михайла Володимировича (помертно) – старшого солдата

БАХНОВСЬКОГО Олександра Сергійовича (помертно) – солдата

БЕЛЯКА Володимира Вікторовича – солдата

БЕРЕЖНОГО Ярослава Володимировича (помертно) – солдата

БЕХА Володимира Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта

БИБИКА Михайла Михайловича – солдата

БИЧКОВА Олексія Ігоровича – капітана

БИЧКОВА Андрія Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта

БІЛЕЦЬКОГО Юрія Михайловича (помертно) – солдата

БІЛОУСА Богдана Івановича (помертно) – солдата

БОГАТИРСЬКОГО Костянтина Дмитровича – головного корабельного старшину

БОГАТУ Сергія Миколайовича – сержанта

БОРИСА Володимира Леонідовича (помертно) – солдата

БОРИСЕНКА Володимира Вікторовича – солдата
БОРИСЕНКА Вячеслава Олександровича – старшого сержанта
БОРЛУКУ Дмитра Руслановича – молодшого сержанта
БОРЦЮХА Івана Олександровича (помертно) – солдата
БОЯРЧУКА Михайла Васильовича (помертно) – солдата
БУДИЦЬКОГО Максима Денисовича (помертно) – солдата
БУЛАВСЬКОГО Олександра Васильовича – солдата
БУРАКОВСЬКОГО Богдана Андрійовича (помертно) – солдата
БУЧКОВСЬКОГО Андрія Євгеновича (помертно) – старшого сержанта
ВАСИЛЕНКА Сергія Івановича (помертно) – старшого солдата
ВАСИЛКА Віталія Івановича – солдата
ВАЩЕНКА Миколу Олександровича (помертно) – солдата
ВЕЛИЧКА Семена Юрійовича (помертно) – старшого солдата
ВЕРБИЦЬКОГО Ігоря Івановича (помертно) – старшого солдата
ВОЛКОВА Олександра Юрійовича (помертно) – солдата
ВОСКОБОЙНИКА Олександра Сергійовича – головного старшину
ГАВРИЛОВА Сергія Володимировича (помертно) – старшого солдата
ГАСВСЬКОГО Сергія Володимировича (помертно) – солдата
ГАЛАГАНА Сергія Васильовича – солдата
ГАПОНЮКА Олександра Петровича (помертно) – молодшого сержанта
ГЕТЬМАНА Дмитра Віталійовича – капітана-лейтенанта
ГЛАДЧЕНКА Сергія Григоровича – старшого лейтенанта
ГЛУХОВА Олександра Олексійовича (помертно) – старшого солдата
ГМИТРА Ігоря Андрійовича (помертно) – сержанта
ГНАТЮКА Вадима Олександровича – старшого солдата
ГНАТЮКА Івана Володимировича (помертно) – солдата
ГОДОВАНЦЯ Сергія Віталійовича (помертно) – старшого солдата
ГОЛОБІНКУ Віктора Івановича (помертно) – солдата
ГОМЗУ В'ячеслава Олексійовича (помертно) – старшого солдата
ГОНЧАРА Максима Васильовича (помертно) – старшого солдата
ГРАБОВЕНКА Вадима Володимировича (помертно) – солдата
ГРАДА Юрія Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
ГРЕЧАНОГО Володимира Юрійовича (помертно) – молодшого сержанта
ГРИЦЕЛЯКА Юрія Євстахійовича (помертно) – солдата
ГУМЕНЮКА Андрія Володимировича – солдата
ГУМЕНЮКА Володимира Олександровича (помертно) – солдата
ГУРНІША Тараса Володимировича (помертно) – сержанта
ДАВИДОВА Віталія Сергійовича (помертно) – солдата
ДАНЬКА Олега Геннадійовича (помертно) – старшого сержанта
ДАРЧУКА Олександра Олександровича (помертно) – солдата
ДЕМ'ЯНЕНКА Віктора Івановича (помертно) – старшого сержанта
ДЕМЕНТЬЄВА Олександра Анатолійовича (помертно) – солдата
ДЗЮБУ Вадима Сергійовича (помертно) – солдата

ДЗЮБУ Сергія Васильовича (померло) – солдата
ДІМУ Віктора Михайловича – сержанта
ДМІТРІЄВА Володимира Ігоровича – солдата
ДОБРОВОЛЬСЬКОГО Івана Володимировича (померло) – сержанта
ДОРОША Олександра Миколайовича (померло) – солдата
ДОЦЕНКА Андрія Олександровича (померло) – сержанта
ДРАЧА Івана Андрійовича (померло) – солдата
ДРОГАЛЬЧУКА Андрія Леонідовича (померло) – майстер-сержанта
ДРОЗДА Павла Петровича (померло) – солдата
ДУБИНУ Тараса Анатолійовича – молодшого сержанта
ДУДАРЄВА Романа Сергійовича (померло) – молодшого сержанта
ДУМАНСЬКОГО Вадима Сергійовича – солдата
ДЯДИКА Максима Сергійовича (померло) – солдата
ДЯЧЕНКА Сергія Сергійовича – старшого солдата
ЖАРІКОВА Олексія Миколайовича – солдата
ЖОВТОБРЮХА Вадима Анатолійовича – молодшого сержанта
ЖУПНИКА Руслана Васильовича (померло) – солдата
ЖУЧЕНЮ Михайла Михайловича (померло) – солдата
ЗАМОРОКУ В'ячеслава Сергійовича – старшого солдата
ЗВАРИЧА Валерія Валерійовича – молодшого сержанта
ЗОЗУЛЮ Володимира Андрійовича – солдата
ІВАНОВА Дмитра Миколайовича – майстер-сержанта
КАБІРОВА Олега Раїфовича (померло) – солдата
КАЛМИКОВА Дмитра Володимировича (померло) – солдата
КАПАЦИНА Андрія Олексійовича (померло) – старшого солдата
КАСІНА Олеся Сергійовича – молодшого сержанта
КАЩУКА Олександра Володимировича (померло) – сержанта
КИРИЛЕНКА Миколу Миколайовича (померло) – старшого солдата
КИРИЛЬЧУКА Сергія Андрійовича – солдата
КИРСАНОВА Андрія Сергійовича (померло) – солдата
КИСЛЮКА Андрія Васильовича (померло) – солдата
КОБЦЯ Олексія Миколайовича (померло) – солдата
КОВАЛЕНКА Андрія Олексійовича (померло) – солдата
КОВАЛЕНКА Володимира Валерійовича (померло) – старшого сержанта
КОВАЛЕНКА Костянтина Ігоровича (померло) – матроса
КОВАЛЕНКА Олега Ілліча (померло) – солдата
КОВАЛЬЧУКА Олега Леонідовича (померло) – молодшого сержанта
КОВАЧА Федора Івановича (померло) – сержанта
КОЗІКА Олексія Віталійовича (померло) – солдата
КОЗЛОВА Юрія Олеговича – майора
КОЛЕСНИКОВА Сергія Олександровича (померло) – солдата
КОМЯКА Миколу Івановича (померло) – солдата
КОНДРАТЮКА Володимира Валентинівича (померло) – солдата

КОРЮКОВЦЯ Ярослава Юрійовича – старшого солдата
КОСЕНКА Анатолія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КОСТРИЦЮ Олександра Костянтиновича – головного сержанта
КОСТЮКА Сергія Васильовича (помертньо) – солдата
КОСТЮЧИКА Богдана Миколайовича (помертньо) – солдата
КОСЬКА Сергія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КОСЬКОВЕЦЬКОГО Валерія Івановича (помертньо) – солдата
КОСЯЧНІКОВА Павла Вікторовича (помертньо) – солдата
КОТА Миколу Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
КОТЕНКА Олега Сергійовича – солдата
КОХАНА Миколу Васильовича – молодшого сержанта
КОХАНА Василя Васильовича (помертньо) – солдата
КОШЕЛЮКА Анатолія Михайловича (помертньо) – старшого сержанта
КОШЕЛЯ Дениса Володимировича – капітана
КРЕЦУЛА Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
КРИВОРУЧКА Юрія Вікторовича – сержанта
КРИВОЦЮКА Олександра Сергійовича (помертньо) – старшину
КРИВОШЕЇНА Миколу Аркадійовича (помертньо) – старшого солдата
КРІЛЯ Олега Борисовича (помертньо) – сержанта
КУЖЕЛЯ Миколу Сергійовича (помертньо) – солдата
КУПЧИНСЬКОГО Андрія Петровича – старшого сержанта
КУЦЕНКА Миколу Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта
КУЧЕРА Артема Євгеновича – молодшого сержанта
КУЧЕРА Юрія Івановича (помертньо) – старшого сержанта
КУЧІРІНУ Олега Миколайовича (помертньо) – прапорщика
КШАНОВСЬКОГО Едуарда Едуардовича – солдата
ЛАБУ Віктора Володимировича (помертньо) – сержанта
ЛАНЕЦЬКОГО Миколу Віталійовича – солдата
ЛАХАЯ Андрія Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ЛЕГКОСТУПА Олексія Ігоровича (помертньо) – солдата
ЛЄБЄДЄВА Романа Вячеславовича – старшого матроса
ЛИСЮКА Юрія Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
ЛІБЕРА Віталія Вікторовича (помертньо) – солдата
ЛУБУ Петра Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛУК'ЯНЧУКА Дениса Олександровича (помертньо) – солдата
ЛУКАШЕНКА Романа Анатолійовича (помертньо) – солдата
ЛУПАНА Ігоря Сергійовича (помертньо) – солдата
ЛУПІЛОВА Миколу Вячеславовича – матроса
ЛЯЛІНА Максима Олександровича (помертньо) – солдата
ЛЯШЕНКА Руслана Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛЯШКОВА Вадима Олександровича – капітана 3 рангу
МАГРЕЛА Петра Петровича (помертньо) – солдата
МАЙСТРЕНКА Дмитра Васильовича – старшого сержанта

МАКАРУКА Олександра Валерійовича – солдата
МАКСИМОВИЧА Олександра Руслановича (помертньо) – старшого солдата
МАЛИНОВСЬКОГО Павла Святославовича (помертньо) – солдата
МАЛИША Володимира Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
МАЛІНІНА Олександра Мирославовича (помертньо) – головного сержанта
МАЛІНОВСЬКОГО Валерія Геннадієвича (помертньо) – солдата
МАРТИНЮКА Валерія Адамовича (помертньо) – сержанта
МАРЦЕНЮКА Віталія Борисовича (помертньо) – молодшого сержанта
МАРЦИНОВСЬКОГО Миколу Миколайовича – солдата
МАРЧЕНКА Юрія Олександровича (помертньо) – солдата
МАСАЛЬСЬКОГО Руслана Олександровича (помертньо) – матроса
МАЩЕНКА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата
МЕДВЕДЮКА Сергія Васильовича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИКА Володимира Миколайовича – старшого солдата
МЕРЧУКА Анатолія Феодосійовича (помертньо) – солдата
МЕТЕЛИЦЮ Віталія Миколайовича – старшого сержанта
МИРОНЕНКА Олександра Васильовича (помертньо) – старшого матроса
МІШАКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
МОВЧАНЮКА Мирослава Дмитровича – молодшого сержанта
МОРГУШКУ Олександра Миколайовича (помертньо) – сержанта
МОСКАЛЬЦЯ Богдана Андрійовича – молодшого сержанта
МУЗИКУ Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
МУЗИЧУКА Юрія Степановича (помертньо) – солдата
НАБАТОВА Дмитра Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
НАЙДЬОНА Вадима Романовича – солдата
НАЙЧУКА Івана Андрійовича (помертньо) – солдата
НЕВМИВАКА Володимира Євгеновича (помертньо) – старшого солдата
НЕДІЛЮ Володимира Володимировича – молодшого сержанта
НЕДОСТУПА Сергія Олексійовича (помертньо) – капітана
НЕФЕДОВА Геннадія Вікторовича – головного сержанта
НЕХАЯ Андрія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
НИКИТЕНКА Костянтина Михайловича (помертньо) – старшого солдата
НИФОДЮКА Миколу Васильовича (помертньо) – солдата
НІКІТІНА Романа Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
НОВАКА Сергія Степановича (помертньо) – солдата
НОВОСАДА Олександра Михайловича (помертньо) – штаб-сержанта
НОСАЧА Дениса Павловича – старшого солдата
ОВЧАРЕНКА Олександра Івановича (помертньо) – солдата
ОГОЛЯ Сергія Вікторовича (помертньо) – солдата
ОЛЕКСІЄНКА Богдана Володимировича – солдата
ОЛЕКСЮКА Дмитра Григоровича (помертньо) – солдата
ОЛІЙНИКА Івана Миколайовича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ОМЕЛЬЧУКА Володимира Володимировича (помертньо) – солдата

ОРЛІЧА Віталія Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
ОСПОВА Володимира Юрійовича (помертньо) – солдата
ОСТАПЧУКА Олександра Валерійовича (помертньо) – сержанта
ОСТРОВА Володимира Вікторовича (помертньо) – солдата
ПАЛАЖЕВИЧА Олександра Володимировича – штаб-сержанта
ПАНАЩУКА Тараса Миколайовича (помертньо) – солдата
ПАНЧЕНКА Віктора Володимировича (помертньо) – матроса
ПАРФЕЛЮКА Дмитра Федоровича (помертньо) – солдата
ПАЦАНА Івана Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПЕРЕПЕЛИЦЮ Руслана Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПЕТЛЮ Юрія Миколайовича – старшого солдата
ПЕТРИКАНИНА Віктора Степановича (помертньо) – сержанта
ПЕТРОВА Олександра Костянтинівича – старшого матроса
ПЕТРУШКОВА Миколу Петровича – солдата
ПЕЧЕНЮКА Михайла Володимировича – капітана 3 рангу
ПИВОВАРА Віктора Євгенійовича – молодшого сержанта
ПИВОВАРА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
ПИЛИПИШИНА Андрія Володимировича (помертньо) – солдата
ПИЛИПОВИЧА Андрія Володимировича – молодшого сержанта
ПИПУ Сергія Миколайовича – молодшого сержанта
ПІГНАСТОГО Юрія Анатолійовича (помертньо) – старшого матроса
ПІОНТКІВСЬКОГО Ігоря Володимировича – солдата
ПІСКУНОВА Миколу Вікторовича (помертньо) – солдата
ПІОНТКА Богдана Володимировича – солдата
ПОВРОЗНІКА Андрія Олеговича (помертньо) – старшого солдата
ПОЛИВ'ЯНОГО Олександра Сергійовича – сержанта
ПОЛТАВЦЯ Василя Борисовича (помертньо) – солдата
ПОМІЛОЙ Андрія Івановича (помертньо) – солдата
ПОПАНЕНКА Дмитра Дмитровича (помертньо) – молодшого сержанта
ПОПОВИЧА Василя Васильовича (помертньо) – солдата
ПРИСТАЛЕНКА Ігоря Юрійовича (помертньо) – старшого сержанта
ПРЯДКУ Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
ПРЯДКУ Павла Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ПУРШЕГУ Юрія Ігоровича (помертньо) – солдата
РАБЧУНА Віталія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
РЕШЕТНИКА Сергія Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
РИБАЛКА Святослава Володимировича (помертньо) – солдата
РИБАЛКІНА Володимира Олеговича – старшого солдата
РОМАНІВА Володимира Мироновича (помертньо) – сержанта
РОМАНОВА Вадима Миколайовича (помертньо) – солдата
РОМАНОКА Івана Романовича (помертньо) – солдата
РУДОГО Івана Миколайовича – сержанта
РЯБІЙКА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата

РЯБКА Олексія Євгеновича (померло) – старшого сержанта
САВЧУКА Євгена Валерійовича – солдата
САГАЙДАКА Ігоря Вікторовича – солдата
САДОВОГО Євгенія Миколайовича (померло) – молодшого сержанта
САКОВСЬКОГО Владислава Валентиновича (померло) – солдата
САЛВОНІКА Василя Миколайовича (померло) – солдата
САПОЖНИКОВА Олексія Михайловича (померло) – солдата
САПОЖНИКА Романа Адамовича (померло) – солдата
СВЕЦЬКОГО Андрія Віталійовича (померло) – солдата
СЕКАЛУ Томаша Марціна (померло) – старшого солдата
СЕМЕНОВИЧА Сергія Миколайовича (померло) – сержанта
СЕМЕНЮКА Сергія Григоровича (померло) – солдата
СИНЯКОВА Олександра Анатолійовича – капітан-лейтенанта
СІЛЬВУ ТАП'ЄРА Архадіса Андреса (померло) – старшого солдата
СІМОНЧУКУ Валерія Григоровича (померло) – сержанта
СІРЕНКА Владислава Валерійовича – старшого лейтенанта
СКИДАРЕНКА Петра Миколайовича (померло) – старшого солдата
СКЛЯРОВА Олександра Володимировича (померло) – молодшого сержанта
СКОБЛЕЯ Сергія Васильовича (померло) – молодшого сержанта
СКОРОХОДА Владислава Олександровича (померло) – солдата
СЛАВСЬКОГО Юрія Івановича (померло) – молодшого сержанта
СЛІВУ Степана Стефановича (померло) – солдата
СЛОБОДЕНКА Віктора Миколайовича (померло) – старшого солдата
СМОРОДСЬКОГО Юрія Васильовича (померло) – старшого солдата
СНАГОВСЬКОГО Андрія Вікторовича (померло) – молодшого сержанта
СОКОЛОВА Леоніда Миколайовича – солдата
СОПКАЛОВА Євгена Володимировича (померло) – молодшого сержанта
СОРОКУ Євгена Миколайовича (померло) – солдата
СПОДІНА Олексія Генадійовича (померло) – солдата
СТЕБЕЛЬСЬКОГО Руслана Ярославовича (померло) – старшого солдата
СТРИЖАКОВА Андрія Миколайовича (померло) – солдата
СЦЬОЛЬНОГО Олександра Вікторовича (померло) – солдата
ТАРАНА Руслана Миколайовича (померло) – солдата
ТАРАСЮКА Богдана Олександровича – сержанта
ТАТАРИНА Ігоря Богдановича (померло) – сержанта
ТИМЧЕНКА Андрія Миколайовича (померло) – солдата
ТИЩИКА Ярослава Володимировича – солдата
ТИМЧЕНКА Олександра Давидовича (померло) – молодшого сержанта
ТІТОВА Максима Олександровича – солдата
ТІЩЕНКА Кирила Вадимовича (померло) – солдата
ТОКАРЮКА Ярослава Михайловича (померло) – сержанта
ТОМИНЦЯ Василя Васильовича (померло) – солдата

ТРОФИМЕНКА Миколу Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
ТРУМА Павла Анатолійовича – молодшого сержанта
ТРУХАНА Олега Олександровича – старшого сержанта
ТЮПАЛА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
УДАЛОГО Олександра Борисовича (помертньо) – старшого солдата
УЛІГАНЦЯ Сергія Михайловича (помертньо) – солдата
УЛЯНЧУКА Анатолія Володимировича (помертньо) – солдата
УСОВА Андрія Володимировича – молодшого сержанта
ФАДЄЄВА Василя Сергійовича (помертньо) – солдата
ФАЛЯ Назара Олександровича – матроса
ФЕДОРА Едуарда Степановича (помертньо) – солдата
ФЕДОРЧЕНКА Олександра Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ФІЛОНЕНКА Олександра Петровича (помертньо) – солдата
ФЛОРЕСКУЛА Якова Олексійовича (помертньо) – солдата
ФОЮ Павла Леонідовича – солдата
ХАРЮКА Руслана Васильовича (помертньо) – сержанта
ХИМИЧА Євгена Олеговича – солдата
ХОМИЧА Володимира Володимировича (помертньо) – солдата
ХОМУ Віталія Івановича (помертньо) – солдата
ЦАПЕНКА Юрія Анатолійовича (помертньо) – солдата
ЦИВКОВСЬКОГО Ігоря Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ЧАБАНА Володимира Захаровича (помертньо) – старшого солдата
ЧАЙКОВА Сергія Юрійовича – сержанта
ЧАЙКОВСЬКОГО Олександра Вікторовича (помертньо) – капітана
ЧЕГОШЕВА Олега Анатолійовича – солдата
ЧОПКА Дмитра Федоровича (помертньо) – солдата
ЧУДІНОВИЧА Сергія Георгійовича – старшого сержанта
ШВАЧКУ Анатолія Олеговича (помертньо) – лейтенанта
ШЕВЧЕНКА Олександра Юрійовича (помертньо) – солдата
ШЕВЧЕНКА Ярослава Валентиновича (помертньо) – солдата
ШКОЛЬНИКА Володимира Максимовича – молодшого сержанта
ШЛАПАКА Петра Івановича (помертньо) – сержанта
ШНЮХІНА Олександра Олександровича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ЩЕГЛОВА Анатолія Григоровича (помертньо) – солдата
ЩЕРБАКОВА Святослава Юрійовича – солдата
ЩЕСЮКА Вячеслава Андрійовича (помертньо) – солдата
ЯДЖИНА Василя Романовича (помертньо) – солдата
ЯДУТУ Дмитра Анатолійовича – молодшого сержанта
ЯКИМЕНКА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата
ЯКУБОВСЬКОГО Олександра Петровича – солдата
ЯНІШЕВСЬКОГО Костянтина Сергійовича – капітана медичної служби

ЯРИЗА Сергія Алімовича (померло) – солдата
ЯРМОЛАЄВА Івана Станіславовича (померло) – солдата
ЯЦКІВА Михайла Юрійовича (померло) – солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
Д'ЯЧЕНКА Віктора Анатолійовича – головного сержанта
МЕЖЕННОГО Станіслава Євгеновича – підполковника
УКРАЇНСЬКОГО Андрія Борисовича – полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АТАМАНСЬКОГО Артема Олеговича – капітана
БЕДРЕДІНОВА Олега Ігоровича – молодшого сержанта
БУДОВОГО Вадима Валерійовича – капітана
БУНДУ Олексія Миколайовича – старшого солдата
ГУСАРА Олега Володимировича – молодшого сержанта
ГУЦОВА Анатолія Вікторовича – головного сержанта
ДЕЩИНСЬКОГО Андрія Васильовича – солдата
ІВАЩУКА Олександра Сергійовича – сержанта
КАЧИНСЬКОГО Костянтина Валентиновича – молодшого сержанта
КІНЗЕРСЬКОГО Богдана Миколайовича – солдата
КОЖЕНОВА Олександра Вадимовича – старшого солдата
КОЛОМІЙЦЯ Євгена Вікторовича – старшого лейтенанта
КОЛЬОСУ Олександра Олександровича – головного сержанта
КОЛЬЦОВА Андрія Сергійовича – старшого солдата
КОНЄВА Олександра Сергійовича – старшого солдата
ЛУКАШУКУ Степана Петровича – сержанта
МАСЛЕННІКОВА Володимира Івановича – молодшого сержанта
МИХАЙЛЮКА Вадима Валерійовича (померло) – солдата
НЕПОКРИТОГО Сергія Анатолійовича – старшого солдата
ОМЕЛЬЧУКА Антона Антоновича – майора
ОПАЛАТЕНКА Андрія Вікторовича – старшого сержанта
ОСТАПЧУКА Михайла Володимировича – старшого лейтенанта
ПАШУ Олега Олексійовича – старшого сержанта
ПЕРЕПЕЛИЦЮ Дмитра Івановича – лейтенанта
ПИСАРЕНКА Артема Сергійовича – капітана
ПІСКУНА Максима Вікторовича – молодшого сержанта
ПОБЕРЕЗЬКОГО Юрія Вікторовича – солдата
РОССОХУ Дмитра Олександровича – старшого лейтенанта
СІНЄЛЬНІКОВА Олександра Віталійовича – молодшого сержанта
СІРКА Андрія Петровича – старшого солдата
ТЕЛЬНОВА Сергія Ігоровича – старшого лейтенанта
ХУТОРНЕНКА Олександра Георгійовича – солдата
ЧЕРВОНОГО Владислава Миколайовича – сержанта
ШЕВЧУКА Олексія Васильовича – солдата
ШИЙКУ Олександра Анатолійовича – старшого лейтенанта

ЯКОВЕНКА Костянтина Васильовича – старшого солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АНТОНЮКА Павла Миколайовича – старшого матроса
АНЦИФЕРОВА Олександра Анатолійовича – старшого матроса
АРКАВОГО Станіслава Олексійовича – матроса
БОРОДАЯ Сергія Вікторовича – солдата
БУДИЛЕНКА Володимира Ігоровича – старшого матроса
БУМАЯ Олександра Руслановича – старшину 1 статті
ВАСИЛЬЧИКА Василя Васильовича – головного сержанта
ВІНЦЕВИЧА Олександра Антоновича – головного сержанта
ГАРАЩУКА Сергія Олександровича – солдата
ГЕРІНКОВА Максима Леонідовича – матроса
ГОДИНУ Миколу Михайловича – старшого матроса
ДЕГТЯРИКА Василя Олександровича – молодшого сержанта
ДЕЙНЕРА Юрія Олексійовича – матроса
ДІКУНА Віктора Павловича – старшого матроса
ДОМБРОВСЬКОГО Віталія Васильовича – солдата
ЗАХАРКІВА Віктора Володимировича – матроса
ІВАННІКОВА Олександра Олександровича – старшину 2 статті
КІРСАНОВА Павла Олександровича – старшину 2 статті
КОРЧЕВОГО Сергія Володимировича – солдата
КОСОГОНА Володимира Анатолійовича – старшого лейтенанта
КОСТЕНКА Андрія Вікторовича – старшого матроса
МАТКІВСЬКОГО Миколу Анатолійовича – старшого солдата
МИКИТЕНЧУКА Олександра Юрійовича – молодшого сержанта
МИРЗУ Романа Вікторовича – старшину 1 статті
ОЛИВЕНКА Андрія Васильовича – старшого солдата
ОЛІШЕВСЬКОГО Ярослава Миколайовича – старшого солдата
ПОЛЩУКА Івана Олександровича – старшого матроса
ПОЛЩУКА Олександра Леонідовича – головного корабельного старшину
ПОТАЙЧУКА Михайла Миколайовича – старшого сержанта
ПРОЙДАКОВА Василя Анатолійовича – старшого солдата
СЕМЕНИКА Павла Дмитровича – старшого солдата
ТАМАЗЛАКАРА Ярослава Анатолійовича – старшого солдата
ТОДАВЧИЧА Павла Олександровича – старшину 2 статті
ХОМИЧА Сергія Вікторовича – старшого матроса
ЧЕРЕПА Юлія Вікторовича – старшого матроса
ШАТУРМУ Віталія Васильовича – матроса
ШВАЧКУ Дмитра Романовича – солдата
ШЕНГЕЛЮ Дмитра Сергійовича – головного старшину
ЯКИМЧУКА Сергія Володимировича – молодшого сержанта
ЯНГОЛЕНКА Микиту Олеговича – старшину 1 статті
ЯРЕМЧУКА Олександра Олександровича – солдата

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

БОЖКОВУ Юлію Ігорівну – молодшого сержанта

ЛОЙОША Іштвана Степановича – сержанта

МАРЦІША Миколу Володимировича – сержанта

ОРЕШКА Василя Володимировича – сержанта

ПАВЛИШИНА Юрія Даниловича – старшого лейтенанта медичної служби.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

20 вересня 2024 року